

Nosilac pripreme Prostornog plana općine Žepče:

Općina Žepče

Nosilac izrade Prostornog plana općine Žepče:

Urbanistički zavod BiH, Sarajevo

PROSTORNI PLAN OPĆINE ŽEPČE 2007 - 2027

Urbanistički zavod BiH, Sarajevo

D i r e k t o r

Mugdim Čukle, dipl.ing.arh.

Sarajevo/Žepče, septembar/rujan 2008. godine

Nosilac pripreme Prostornog plana općine Žepče:

Općina Žepče

Nosilac izrade Prostornog plana općine Žepče:

Urbanistički zavod BiH, Sarajevo

PROSTORNI PLAN OPĆINE ŽEPČE 2007 – 2027

KOORDINATORI IZRADE PLANA:

Rade Jauz, dipl.ing.arh.

Saradnici autori:

Aida Turčinhodžić, dipl.ing.arh.

Mr.Majda Fertahagić, dipl.ecc.

Željko Vuković, prof.geografije

Haris Ališehović, dipl.ing.građ.

Zlatan Lazarevski, dipl.ing.građ.

Halid Sikirić, dipl.ing.el.

Haris Mujkić, dipl.ing.arh.

Kenanet Hadžimujić, ing saob.

Tehnički direktor:

Zlatan Lazarevski, dipl.ing.građ.

Sadržaj:

UVODNE NAPOMENE	5.
1.0. IZVOD IZ PROSTORNE OSNOVE	6.
1.1 CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA	7.
1.2 OPĆI I POSEBNI CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA	7.
1.2.1.Opći ciljevi	7.
1.2.2. Posebni ciljevi	8.
2.0. PROJEKCIJA PROSTORNOG UREĐENJA	16.
2.1. PROJEKCIJA STANOVNIŠTVA	16.
2.1.1. Gustine naseljenosti	18.
2.1.2.Projekcije struktura	20.
2.1.3.Koeficijent dobne ovisnosti.....	21.
2.2. PROJEKCIJA SISTEMA NASELJA	22.
2.2.1.Kriterij za utvrđivanje centara gravitacije i nivoa centraliteta	23.
2.3. URBANA PODRUČJA I GRAĐEVINSKO ZEMLJIŠTE VAN URBANIH PODRUČJA	27.
2.4. PLANIRANJE STAMBENE IZGRADNJE	31.
2.5. PRAVCI KRETANJA PRIVREDNOG RAZVOJA	31.
2.5.1.Prostorni aspekt privrednog razvoja	32.
2.6. PROJEKCIJA DRUŠTVENE INFRASTRUKTURE.....	33.
2.6.1. Socijalna zaštita.....	33.
2.6.2. Predškolske ustanove	33.
2.6.3. Osnovno obrazovanje.....	34.
2.6.4. Srednje obrazovanje.....	34.
2.6.5. Zdravstvena zaštita.....	34.
2.6.6. Kultura.....	35.
2.6.7. Fizička kultura i sport.....	35.
2.6.8. Ugostiteljstvo.....	36.
2.6.9. Snabdijevanje.....	36.
2.6.10.Zanatstvo i servisi.....	36.
2.6.11.Planirane turističke djelatnosti.....	38.
2.7. PROMET I VEZE	41.
2.7.1. Prognoza porasta prometa i motorizacije	41.
2.7.2. Konceptija razvoja prometnica.....	41.

2.7.3. PTT komunikacije	44.
2.8. ELEKTROENERGETIKA.....	46.
2.8.1. Elektriika.....	46.
2.8.2. Gasovod.....	47.
2.9. PROJEKCIJA RAZVOJA VODOSNABDIJEVANJE.....	49.
2.9.1. Prikupljanje i odvodnja otpadnih i oborinskih voda	52.
2.9.2. Zaštita od vode	56.
2.9.3. Zaštita voda	57.
2.10. PRIRODNO I KULTURNO – HISTORIJSKO NASLJEĐE.....	60.
2.10.1. Prirodna baština.....	60.
2.10.2. Kulturno – historijska baština.....	60.
2.11. PROJEKCIJA UTJECAJA NA OKOLIŠ.....	61.
3.0. ODLUKA O PROVOĐENJU PLANA.....	63.

Grafički dio Prostornog plana (R 1:25000) :

1. SINTEZNI PRIKAZ STANJA PROSTORNOG UREĐENJA- NAMJENA POVRŠINA
2. SINTEZNI PRIKAZ STANJA PROSTORNOG UREĐENJA- INFRASTRUKTURNI SISTEMI
3. PROJEKCIJA RAZVOJA - SISTEM NASELJA
4. SINTEZNI PRIKAZ KORIŠTENJA PROSTORA U PLANSKOM PERIODU
5. PROJEKCIJA RAZVOJA - PROMET I VEZE
6. PROJEKCIJA RAZVOJA - VODNA INFRASTRUKTURA
7. PROJEKCIJA RAZVOJA - ENERGETSKA INFRASTRUKTURA
8. PROJEKCIJA RAZVOJA - DRUŠTVENE DJELATNOSTI

U V O D N E N A P O M E N E

U izradi Prostornog plana općine Žepče korištena je i važeća zakonska regulativa na nivou Federacije BiH: Zakon o prostornom planiranju i građevinskom zemljištu na nivou Federacije BiH ("Sl.novine FBiH" broj 2/03" i 50/07) i Uputstva o jedinstvenoj metodologiji za izradu planske dokumentacije u Federaciji BiH ("Sl.novine F BiH" 63/04 i 72/07).kao i Zakona o prostornom uređenju ZE –DO Kantona („Sl. novine ZDK“ broj 2/04)

Općinsko Vijeće Žepče je na sjednici održanoj 10. jula 2003. godine donijelo Odluku o pristupanju izradi Prostornog plana Općine Žepče za period od 2007. do 2027. Godine.

Odlukom je utvrđeno sljedeće:

1. Prostorni plan se donosi za period od 20 godina, odnosno za period od 2007. do 2027. godine.
2. Plan se radi za područje općine Žepče (granice obuhvata su granice općine Žepče utvrđene konačnom odlukom Visokog predstavnika o integriranju općine Žepče (Sl. Novine Federacije BiH“ broj 56/01 i 14/02).
3. Nosilac pripreme za izradu Prostornog plana općine Žepče je općinsko Vijeće Žepče ,
4. Općina Žepče posebnim aktom formira Savjet Plana sastavljen od stručnih, naučnih, javnih i drugih lica za potrebe praćenja, usmjeravanja i utvrđivanja koncepta prostornog uređenja Prostornog plana i druge aktivnosti u ime Nosioca pripreme za izradu Plana.

Odlukom se takođe utvrđuju faze izrade Prostornog plana:

I. FAZA – Izrada plana:

1. Izrada Prostorne osnove i Prednacrt prostornog plana općine Žepče

II- FAZA - Izrada plana:

1. Utvrđivanje Nacrta Prostornog plana i otvaranje javnog uvida i rasprave
2. Javni uvid i rasprava na Nacrt Prostornog plana Općine Žepče

III. FAZA – Donošenje plana

1. Sumiranje rezultata sa javne rasprave
2. Prijedlog Prostornog plana.

Razlozi donošenja Odluke o pristupanju izradi Prostornog plana općine Žepče za period od 2007. do 2027. godine su:

1. promjene političkog sistema i društveno-ekonomskih odnosa,
2. promijene administrativno političke teritorije sa novim ustrojstvom vlasti (Država BiH, entiteti, kantoni u F BiH, ZE-DO Kanton, općina Žepče),
3. ratna destrukcija na svim prostornim sistemima
4. stradanje i pomjeranje stanovništva velikih razmjera,
5. zakonska obaveza donošenja Plana
6. ekspanzija bespravne gradnje,
7. prostorno planiranje je kontinuiran proces

Suglasno Odluci, i sklopljenom Ugovoru o izradi Plana, Urbanistički zavod BiH, Sarajevo pristupio je izradi Prostornog plana općine Žepče za period od 2007. do 2027. godine. Nakon utvrđenog Programa aktivnosti na pripremi, izradi i donošenju Plana, pristupilo se izradi „Prostorne osnove“, stanja prostornog uređenja općine Žepče. Kao podloga za izradu analize stanja korišteni su brojni izvori podataka, studije, analize, strateških razvojnih dokumenata države, entiteta, kantona i općine, zatim «Perspektive europskog prostornog razvoja (ESDP)», iskustva u prostornom planiranju susjednih zemalja i td.

Doprinos formiranju Prostorne osnove dala su pojedina ministarstva ZE-DO Kantona, Služba za prostorno uređenje općine Žepče, i pojedina općinska javna preduzeća. Izostali su neki segmenti kao što je elektrodistribucija i ostala komunalna infrastruktura koja je u ovoj Općini dvojako organizirana i međusobno neuvezana, a pokriva svaka svoj dio općinske teritorije. Sličan odnos je bio i većeg broja Mjesnih zajednica, koje su tek po javnom uvidu na Nacrt plana dale svoje primjedbe i nudile aktuelne projekte na uvid Nosiocu izrade Prostornog plana što se cijeni kao neprihvatljiv odnos prema ovako važnom projektu za jednu multietničku Općinu kao što je općina Žepče.

Postoje i otežavajuće okolnosti pri izradi Prostornog plana kao što su : nepostojanje popisa stanovništva poslije 1991 .godine, nepostojanje plana višeg reda-prostornog plana države Bosne i Hercegovine, Federacije BiH i ZE-DO Kantona i susjednih kantona. Nedovoljna saradnja subjekata planiranja u dostavljanju ažurnih podataka i dokumenata značajno je povećavala obim istraživanja koja su sa obzirom na složenost izrade ovakvog prostorno planskog dokumenta bitno uticala na prolongiranje rokova izrade posebno faze „Prostorna osnova“.

Postavljeni ciljevi za dostizanje uravnoteženog i održivog prostornog razvoja, pravilnim planskim usmjerenjima, regulisanjem građenja, adekvatnim korištenjem zemljišta na cijelom prostoru općine Žepče trebaju dovesti do obezbijedenja planskih uslova za postizanje policentričnog sistema razvoja ovoga teritorija. Na sve navedeno utjeće se bitno rekonstrukcijom i unaprijeđenjem transportne, energetske, vodoprivredne i telekomunikacione infrastrukture, njihovim razvojem i racionalnijim korištenjem, kao i transformacijom postojećih fizičkih struktura, prestrukturalizacijom funkcija i zaštitu kulturno-historijskog naslijeđa i prirodnih fenomena.

U suštini radi se o racionalnoj organizaciji, korištenja i zaštite prostora, a prostor općine Žepče je značajno površinski povećan u odnosu na predratni.

Geopolitičke promjene nastale uspostavljanjem nove Države i osobito potrebama općine Žepče ovaj prostor čine još zahtjevnijim resursom. Njegovo optimalno i racionalno korištenje u potpunosti će biti uvjetovano organizacijom prostora i savremenim metodskim pristupima njegovom uređenju. Posebno se naglašava da buduća organizacija prostora mora biti u skladu sa njegovom prirodnom i radom stvorenom podobnošću i održivim razvojem.

Ovakav pristup organizaciji prostora podrazumijeva i adekvatno prometno rješenje, te ostalu infrastrukturu opremu prostora (energetski, vodoprivredni, telekomunikacijski i prometni sustav). Odnos prema kulturnom nasljeđu, krajoliku, povijesnoj baštini i prirodnim rijetkostima, kojim Općina Žepče obiluje, i na čemu zasniva svoj budući razvoj i napredak (privredne grane“turizam“), su direktno naslonjeni na prostornu organizaciju i načine korištenja prostora u obuhvatu Plana.

U skladu sa članom 14. Uredbe o jedinstvenoj metodologiji za izradu dokumenata prostornog uređenja, radni tim Urbanističkog zavoda i Savjet plana koristili su i poštivali više dokumenata iz različitih izvora (domaćih i stranih) kao i dosadašnje rezultate istraživanja (studije, expertize itd.) koje su usmjerene ili direktno tretiraju prostor Općine Žepče .

Nakon prikupljenih primjedbi i sugestija, koje su date tokom Javnog uvida i Javne rasprave na Nacrt Plana, Nosilac izrade Prostornog plana je upriličio sastanak sa stručnim licima Općinske Službe za prostorno uređenje i na grafičke priloge Prijedloga Prostornog plana ucrtao sve prihvaćene primjedbe. Nosilac izrade Prostornog plana Općine Žepče je na sve date primjedbe, odgovorio pisanim putem u zasebnom separatu teksta ovog Plana čiji je on sastavni dio. Nosilac izrade Plana je na osnovu izloženog procesa izrade ovog planskog dokumenta pristupio je izradi elaborata Prijedloga prostornog plana općine Žepče, koji će u formi Prijedloga prostornog plana općine Žepče biti predmet verifikacije(usvajanja) od strane općinskog Vijeća Žepče.

1.0. IZVOD IZ PROSTORNE OSNOVE.

Opći podaci o prostoru

Žepče se prvi put spominje 1458. godine . Prve podatke o žepačkom gradu nalazimo u dnevniku princa Eugena Savojskog . Prema tim podacima , taj grad je opasan palisadama,a princ ga je zapalio te iste godine. Iza toga je grad sagrađen od kamena . U osnovici je bio pravokutnik s kulom u sredini dvorišta, porušen je 1891. godine .

Općina Žepče smještena je u središnjem dijelu Bosne i Hercegovine , a isto tako i Zeničko – Dobojskog kantona/županije . Prostor Općine zauzima površinu od 282,29 km² . Cijelo područje vezano je uz rijeku Bosnu , koja ga dijeli na dva dijela . Dolina rijeke Bosne od pamtivjeka je bila najpovoljnija i najkraća veza pravcem sjever-jug . Istim pravcem danas prolazi magistralna cesta

M-17 (E73) Šamac-Sarajevo-Ploče, a u skoro vrijeme će prolaziti i trasa europskog saobraćajnog koridora Vc. Dolinom rijeke Bosne prolazi i trasa željezničke pruge Šamac-Sarajevo-Ploče. Sve naprijed navedeno ukazuje na specifičan (centralni) položaj općine Žepče u okviru Bosne i Hercegovine, a to znači da je prostor Općine izuzetno dobro saobraćajno povezan sa drugim dijelovima regiona i šire.

Ocjena stanja i mogućnosti prostornog uređenja

Za opću ocjenu stanja, kao i mogućnosti razvoja, poslužila je SWOT analiza kojom su se precizirale sve prednosti područja koje upućuju na razvojne ciljeve, i istovremeno upozorava na ograničenja, odnosno prepreke razvoju.

Polazne osnove za ocjenu stanja i mogućnost razvoja prostora Općine, poslužili su i nalazi analize koje je usvojila "Strategija razvoja općine Žepče 2007 – 2011", kao i analize stanja, Nosioca izrade plana,načinjena za potrebe izrade ovog Prostornog plana.

Sve prikupljene i analizirane činjenice poslužile su za cjelovito sagledavanje svih faktora i privrednog i prostornog razvoja koje treba shvatiti kao izazov pri izradi ove prostorno planske dokumentacije.

Interni faktori su: prirodni resursi, ljudski resursi, oprema, tehnologija, izgrađenost infrastrukture, stanje urbanog okruženja, poslovna klima, zakonska regulativa, itd.

Eksterni faktori su: geografska i geopolitička pozicija, prirodni i stvoreni resursi i opća makroekonomska i politička situacija u BiH.

Zadaća aktera koji odlučuju o načinu korištenja i uređenja prostora je utvrđivanje mogućnosti da se kroz planove i programe o korištenju prostora profiliraju,eliminiraju ili minimiziraju ograničenja i prijetnje prostoru u granicama obuhvata općine Žepče.

1.1. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA

Dokumentom prostornog uređenja određuju se ciljevi razvoja, namjena i uvjeti rabljenja prostora, uređenje i zaštita prostora sa mjerama provođenja istih.

Prilikom definiranja općih ciljeva za potrebe prostornog razvoja potrebno je poći od evropskih opredjeljenja sadržanih u smjernicama Evropskih perspektiva prostornog razvoja i vodećih principa za održivi razvoj evropskog kontinenta kao i od strateških opredjeljenja šireg okruženja, državnih i entitetskih razvojnih dokumenata.

- a) **Evropske prostorne razvojne perspektive** (European Spatial Development Perspectives – ESDP, European Commission, Potsdam 1999), upućuju na smjernice za:
- razvoj uravnoteženog i policentričnog sistema gradova i većih naselja,
 - uspostavljanje novog odnosa između urbanih i seoskih područja,
 - obezbjeđenje jednakopravnog pristupa od infrastrukture do obrazovanja, zdravlja i socijalne zaštite za sve korisnike,
 - osmišljeno upravljanje i očuvanje prirodne i kulturne baštine.
- b) **Vodeća načela za trajni prostorni razvoj evropske cjeline** (Guiding principles for Sustainable Spatial Development of the European Continent, CEMAT, Hannover 2000) odnose se na:
- prostornu strategiju u duhu održivog prostornog razvoja koja se oslanja na prijedloge prostorno razvojnih mjera za urbana područja, poljoprivredno i šumsko zemljište i evropske koridore,
 - potrebu aktivnog učešća građana u procesu prostornog planiranja, posebno uključivanje mlađih generacija u proces planiranja čime bi uticali na stvaranje uslova koji oblikuju njihove živote; ovo je preduvjet za prihvaćanje «evropskih ideja» od strane građana i istovremeno preduvjet za poštivanje planskih rješenja.

1.2. OPĆI I POSEBNI CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA

Generalno, prostorna strategija, odnosno planiranje razvoja prostora, kao ograničenog resursa kojim treba vrlo racionalno i pažljivo upravljati, je da se prostornim razvojem obezbjedi i omogući održiv i skladan prostorni razvoj, putem jačanja ekonomske i socijalne kohezije. Na taj način održivom prostornom razvoju se pristupa integralno: razvoj obuhvata društvenu, ekonomsku i okolišnu dimenziju.

Vizija razvoja općine Žepče je prostor ugodnog ambijenta za život, rad i odmor njenih stanovnika.

1.2. 1. Opći ciljevi

Potrebno je uskladiti odnose između potreba s jedne strane i prirodnih izvora i uslova s druge strane, a što će se postići adekvatnom organizacijom prostora u skladu sa prirodnim uslovima društvenim prioritetima i dugoročnim interesima.

Usmjeravanje razvoja naselja i ravnomjerniji razvoj cjelokupnog prostora općine Žepče, postići će se uspostavljanjem funkcionalnih odnosa između prostornih sistema i sa planskim razvojem naselja koja će vršiti ulogu centara gravitacionog područja.

Prostoro uređenje je stalni proces uređivanja i izgradnje materijalnog okvira u kojem treba ne samo sadašnjim nego i budućim generacijama stanovništva, omogućiti ostvarivanje boljih uslova za život i razvoj.

Postojeće razlike u dostignutom stepenu razvoja i standardu života na regionalnom i lokalnom nivou treba stalno smanjivati, a težište prostornog uređenja staviti na njihovo što brže otklanjanje obezbjeđenjem dovoljnih i povoljno razmještenih funkcionalnih zona stanovanja, rada i rekreacije. Životnu sredinu treba uređivati, tako da se društveni i privredni razvoj usklade sa zakonitostima prirode.

1.2.2. Posebni ciljevi

Ciljevi prostornog uređenja

- Planirati uravnotežen sistem naselja, potencirajući razvoj naselja koja imaju prirodne i stvorene uslove za dalji razvoj.
- Izgradnjom sadržaja društvene infrastrukture u uspostavljenim gravitacionim centrima, treba poboljšati uslove i mogućnost zadovoljenja potreba stanovništva na području općine Žepče i smanjiti razlike u standardu stanovanja na relaciji selo-grad.
- Općinski centar opremiti svim potrebnim sadržajima jednog grada.
- Razvoj ostalih naselja bazirati na razvoju poljoprivrede, šumarstva, male privrede i turizma.
- Razvoj naselja usmjeravati kroz racionalni izbor lokacija malog poduzetničkog obrta u centarima II i III nivoa.
- Politikom prostornog uređenja stvoriti uslove za zadržavanje stanovništva na prostorima koji se prazne, a koji raspolažu prirodnim uslovima za dalji razvoj.
- Kvalitetno poljoprivredno zemljište zaštititi i koristiti isključivo za poljoprivrednu proizvodnju.
- Uraditi planove okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta, komasaciju, melioracione radove u svrhu intenziviranja poljoprivredne proizvodnje.
- Intenzivirati pošumljavanje ogoljelih zemljišta i degradiranih šuma do njihove potpune eliminacije.
- Utvrditi zaštićena područja prirodnih i kulturno-istorijskih vrijednosti i na lokalnom nivou.
- Intenzivirati istraživanja mineralnih i nemineralnih sirovina.
- Urediti i zaštititi vodotoke i izvorišta.
- Izvorišta staviti u funkciju efikasnog snabdjevanja stanovništva pitkom vodom.
- Obezbjediti zaštitne pojase vodovoda i vodne infrastrukture.
- Pravilnim sistemom odvođenja otpadnih voda, njihovim prečišćavanjem i odvođenjem u recipijent, zaštititi vode od zagađenja.
- Izvršiti zahvate regulacije vodotokova u cilju zaštite od poplava i bujica.
- Utvrditi potrebu za elektroenergijom domaćinstava i privrede i utvrditi zaštitne pojase za elektrodistributivnu mrežu.
- Obezbjediti saobraćajnu povezanost svih dijelova područja obuhvaćenog Planom Općine
- Utvrditi zaštitne pojase za cestovne i željezničke prometnice .
- Obezbjediti pokrivenost prostora Općine PTT i RTV saobraćajem.
- Stvoriti uslove za rad biblioteka, muzeja, lokalnog informativnog lista i mreže čitaonica.

Ciljevi društveno ekonomskog razvoja

a) Ciljevi demografskog razvoja

- Ubrzati demografski i socijalni razvoj stanovništva Općine u odnosu na prosjek Kantona i Federacije.
- Aktivnom demografskom politikom podsticati: rast i zadržavanje stanovništva na području Općine.
- Stvoriti zdravo i obrazovano stanovništvo, stalno ulažući u zdravlje i obrazovanje, tako da stanovnik-čovjek postaje temeljni faktor i akter razvoja društva.
- Obnoviti ruralna područja i stvarati uvjeta za njihovu demografsku revitalizaciju

b) Ciljevi razvoja privrede/gospodarstva

- Temeljni cilj ukupnog razvoja je održivi razvoj koji se bazira na kompatibilnosti okoliša sa ekonomskog, kulturno-socijalnog i prostornog aspekta.
- Dostizanje nivoa razvijenosti najmanje u nivou prosjeka Federacije (GDP/pc i stepen zaposlenosti stanovništva), modelom rasta društvenog bruto proizvoda koji generira rast zaposlenosti.
- Razvoj konkurentnog obrtničkog gospodarstva na temelju znanja, visokoj tehnologiji i inovacijama.
- Stvaranje turističkog proizvoda Općine sa prepoznatljivim identitetom

Ciljevi razvoja sistema naselja

- Planirati policentričan sistem naselja, potencirajući razvoj naselja koja imaju prirodne i stvorene uslove za daljnji razvoj. To znači utvrditi centre razvoja gravitacionog područja koji će biti nosioci razvoja tog dijela Općine i na taj način omogućiti ravnomjeran razvoj cijelog područja
- Centre prvog, drugog i trećeg nivoa odrediti na osnovu analize postojećeg stanja i slijedećih kriterija:
 - da naselje za duži vremenski period ima stalni rast broja stanovnika,
 - da ima odgovarajuće sadržaje društvene infrastrukture
 - da je dobro saobraćajno povezano sa okruženjem i susjednim opštinama
 - da ima više od 500 stanovnika
- Kod određivanja centara gravitacionog područja, važnu ulogu imaju i postojeći privredni pogoni kao i postojeća i planirana radna zona u naselju.
- Kako se naselja na rubnom pojasu općine prazne, planskim mjerama stvoriti uslove za zadržavanje stanovništva tog dijela Općine.
- Usitnjene parcele poljoprivrednog zemljišta planski okrupnjavati, a hidromelioracionim planovima postići veći prinos od poljoprivredne djelatnosti koji će omogućiti razvoj sela.
- U centrima drugog i trećeg nivoa obezbjediti prostor za pogone male privrede i proizvodnog zanatstva i na taj način otvoriti nova radna mjesta za stanovništvo gravitacionog područja.
- Izgradnjom sadržaja društvene infrastrukture u centrima drugog i trećeg nivoa smanjiti razliku u životnom standardu između sela i grada.
- Bruto gustinu nastanjenosti urbanih područja planirati od 50 st/ha. Ova bruto gustina nastanjenosti mogućava racionalno korištenje prostora i uštedu u izgradnji infrastrukture
- Gradsko područje Žepče treba planirati kroz Urbanistički plan sa minimalnom bruto gustinom nastanjenosti od 120 st/ha.

Ciljevi društvene infrastrukture

- Povećati obuhvat djece predškolskim obrazovanjem izgradnjom dječijih vrtića i van gradskog centra.
- U planskom periodu neophodno je intenzivnije razvijati sve oblike dječije i socijalne zaštite, i posebno razviti infrastrukturu za osobe sa posebnim potrebama.
- Prostornom organizacijom mreže škola osnovnog obrazovanja postići dostupnost (pristup) školama i u urbanim i u ruralnim naseljima i na taj način postići potpuni obuhvat generacije prispjele za osnovno obrazovanje, te smanjiti rad škola u dvije smjene i obezbjediti cjelodnevni boravak.
- Planirati rekonstrukciju postojećih i izgradnju novih školskih objekata stvarajući optimalnu mrežu istih na prostoru Općine kako bi se smanjio broj đaka udaljenih od škole preko 4 kilometra.
- Razvoj srednjeg obrazovanja uskladiti sa potrebama tržišta rada i obezbjediti uslove za potpuni obuhvat prispjele generacije za sticanje znanja u srednjem usmjerenom obrazovanju.
- U profiliranju sistema obrazovanja povezati praksu i teoriju npr. organizovanjem radionica u industrijskim zonama i tvornicama.
- Prostornom organizacijom postići dostupnost potpune i kvalitetne zdravstvene zaštite svakom čovjeku.
- Primarnu zdravstvenu zaštitu razvijati u smislu kompletnije opremljenosti Doma Zdravlja u gradu Žepču.
- Bolničko liječenje i usluge odgovarajućih specijalističkih službi obezbjediće Kantonalna bolnica u Zenici. Područne ambulante planirati u centrima II i III nivoa.
- Kultura danas sa afirmacijom identiteta i vrednovanjem tradicije kao i kulturno istorijskog naslijeđa, postaje generirajući faktor razvoja. Zato je njegovanje kulturnih manifestacija i događaja od presudnog značaja.
- U planskom periodu planirana je izgradnja objekata kulture: Društvenih domova u centrima II nivoa, biblioteka sa čitaonicom pri osnovnim školama.
- Dom kulture u gradu Žepču sanirati i privesti funkciji tako da bude kulturni centar grada i općine Žepče.
- Razvoj tjelesne kulture postaje dio samosvjesnog zdravog čovjeka, a Općina kao lokalna zajednica u prostornom smislu treba izgraditi veći broj sportskih zatvorenih objekata i otvorenih sportskih terena
- U planskom periodu potrebno je u većoj mjeri iskoristiti prirodne ljepote područja općine Žepče za razvoj turizma.
- Sadržaje trgovine, zanatstva i uslužnih djelatnosti prostorno treba uskladiti sa sistemom naselja i prostornim razmještajem stanovništva i organizovati prema urbanističko planerskim normativima.
- U izgradnji novih stanova, kao i rekonstrukciji i adaptaciji postojećih, trebalo bi težiti nivou od 20,0 m² korisne stambene površine po stanovniku.
- Zbog racionalnog korištenja prostora i uštede u izgradnji infrastrukture, potrebno je planirati sljedeće bruto gustine nastanjenosti:
 - centar općine Žepče min. 240 st/ha
 - ostala naselja općine Žepče do 120 st/ha
- Obavezna je pravovremena intervencija inspekcijских službi na sprečavanju bespravne izgradnje

Ciljevi održivog razvoja

- Postići održivi prostorni razvoj jačanjem ekonomske i socijalne kohezije, te racionalnim korištenjem prirodnih resursa i usklađivanjem interesa sadašnjih i budućih generacija i drugih korisnika.
- U cilju što manjeg okolišnog opterećenja prostora (što manje zagađivanja i raubovanja prostora) , kao jedan od osnovnih kriterija investiranja uvesti obavezu spram očuvanja okoliša
- U cilju podizanja ekonomske održivosti ruralnih područja, uvesti sistem stimuliranja obiteljskog poduzetništva u poljoprivrednoj proizvodnji i industrijskoj preradi poljoprivrednih proizvoda, uzgoju stoke, ribe i pčelarstvu.
- U toku eksploatacije i nakon potpune eksploatacije mineralnih sirovina u najvećem stepenu smanjiti štetan uticaj na okolinu, što između ostalog zahtjeva rekultivaciju degradiranih površina.
- U cilju promoviranja ekološki čistih djelatnosti pripremiti i opremiti lokacije (radne/proizvodno-poslovne zone),potrebnom infrastrukturom za izgradnju malih i srednjih pogona čistih tehnologija

Ciljevi zaštite prirodnih resursa

- Obezbjediti korištenje prirodnih resursa stvaranjem optimalnih uvjeta za rad i život uz očuvanje životne sredine.
- Spriječiti destrukciju kvalitetnih kategorija poljoprivrednog zemljišta, a nepoljoprivredne aktivnosti usmjeriti u pravcu angažovanja nekvalitetnih površina (V-VII).
- Diferencirati prostore koji trajno ostaju šumska područja (zaštićene šume, zaštitne šume, šumski rezervati i sl.).
- Razvijati svijest o značaju očuvanja i zaštite životne sredine , kao i spoznaje o ograničenosti prirodnih mogućnosti prostora.
- Spriječiti suvremeni trend brzog zadovoljenja postizanja efekata na račun degradacije prostora u najširem smislu.
- Prirodne i kulturno-historijske vrijednosti valorizirati i precizno definisati uslove korištenja, imajući na umu da kada se radi o baštini izgubljene vrijednosti u pravilu se ne mogu kompenzirati stvaranjem novih vrijednosti.
- Zaštititi mineralne i termomineralne vode od zagađenja te spriječiti nekontrolisano izlivanje i rasipanje.
- Valorizirati, unaprijediti i dovesti do optimalnog nivoa proizvodnju i korištenje kako postojećih, tako i potencijalnih mineralnih i termomineralnih voda jer imaju multiplikativno djelovanje na razvoj cjelokupnog gospodarstva općine Žepče.

Ciljevi zaštite okoliša

- Održati postojeću biološku raznolikost.
- Sačuvati i unaprijediti kvalitet voda, zraka i tla
- Održati i poboljšati sveukupan kvalitet života stanovnika općine Žepče
- Održati trajan pristup prirodnim resursima
- Izbjeći svaku trajnu štetu po okoliš.

Ciljevi prometa i komunikacija

Povoljan geoprometni položaj Općine u okvirima Bosne i Hercegovine daje šansu dosta brzog integrisanja ovog područja u regionalne, državne i evropske, ekonomske i društvene tokove. Planirana izgradnja autoputa na koridoru Vc imaće veliki značaj za brži razvoj Bosne i Hercegovine pa tako i Zeničko Dobojskog Kantona i općine Žepče. Osnovni ciljevi razvoja prometne i ptt infrastrukture na području općine Žepče u planskom periodu budu:

- Prolazak auto ceste na koridoru Vc
- Ostvarivanje regionalne veze između Zeničko-Dobojskog i Tuzlanskog kantona i veze Tuzlanskog kantona na autocestu koridora Vc.
- Osavremenivanje javnog prevoza stanovništva i davanje većeg značaja ovom vidu javnog prometa,
- Stepen motorizacije treba da raste po prosječnoj stopi od 4,0% (sa 160 vozila / 1000 stanovnika na 360 vozila / 1000 stanovnika)
- Po prosječnoj stopi od 7% godišnje treba da raste mobilnost stanovništva.
- Modernizacija lokalne cestovne mreže, rekonstrukcija trasa i asfaltiranje kolovoza treba da prati sve navedene parameter.
- Povezivanje svih naseljenih mjesta i zaseoka lokalnom i nekategorisanom cestovnom mrežom sa centrom Općine je važan planski cilj.
- Obavezno je očuvanje koridora za planirane rangirane ceste na cijelom prostoru Općine.
- U PTT prometu instalirati kapacitete kako bi na cijelom prostoru Općine bio omogućen pristup svim vidovima telekomunikacionih mreža.
- Izgradnja baznih stanica sa pokrivanjem što većeg prostora.
- Pokriti planirani sistem naselja sa poštanskim jedinicama, da svaka mjesna zajednica ima poštansku ispostavu za pružanje svih usluga poštanskog i bankovnog prometa

Ovako postavljene ciljevi za razvoj prometne infrastrukture treba da obezbjede jasno definisane planske postavke u razvojnim projektima, jer je razvoj prometne infrastrukture i osnovni uslov razvoja privrede općine Žepče.

Ciljevi razvoja vodoprivrede

Osnovni cilj u sklopu procesa planiranja upravljanjem vodnim resursima je obezbjeđenje dovoljnih količina vode potrebnog kvaliteta za zadovoljenje potreba svih korisnika u ekonomski prihvatljivim okvirima uz minimalno narušavanje prirodnih odnosa i sa najmanje posljedica po okoliš. Prvi i najvažniji prioritet u pogledu upravljanja vodama i korištenja voda jeste obezbjeđenje potrebnih količina vode za piće.

U tom smislu je najvažniji vodotok na području općine Žepče, rijeka Bosna, zbog tereta zagađenja koji primi od uzvodnih naselja i industrije, praktički za tu namjenu neuporebljiva.

Vodoopskrba

Opći ciljevi koji se postavljaju pred jedan sustav vodoopskrbe se mogu definirati kao:

- Dovoljno vode za sve,
- Zadovoljavajući kvalitet vode u sustavu na mjestu isporuke,
- Sigurnost i pouzdanost u pogonu,
- Funkcioniranje sustava u ekonomski prihvatljivim okvirima.

Kao prvi korak se provodi tačno utvrđivanje postojećeg stanja opskrbe vodom po cjelinama:

- Raspoloživi resursi, potrebe i način tehničko- ekonomski prihvatljivog korištenja resursa.

Definiranje postojećeg stanja snabdijevanja jeste, istovremeno, i detektiranje slabih mjesta sustava i utvrđivanje jedne vrste liste prioritetnih aktivnosti koje se trebaju provesti u cilju poboljšanja općeg stanja i kvalitete usluge. Nadalje, razvoj postojeće distribucione mreže treba pratiti stambeni i gospodarski razvoj općine sa trendom obuhvatanja što većeg broja stanovnika i proizvodnih subjekata javnom vodoopskrbom.

Obezbjeđenje potrebnih količina vode u planskoj dokumentaciji koja je ovu oblast tretirala ukoncem 80.- tih godina se zasnivalo na pretpostavci izgradnje regionalnog vodovodnog sustava koji u svim koncepcijama računa na općinu Žepče kao na jednog od značajnih potrošača vode. Opređjeljenje na koncept regionalnog rješavanja vodoopskrbe Žepča proističe iz nepovoljnog odnosa raspoloživih i potrebnih količina vode za piće na prostoru općine i dopunjavanju deficitarnih količina vodom iz regionalnog sistema uz istovremeno stvaranje uvjeta alternativnog obezbjeđenja potrebnih količina vode iz lokalnih resursa koji bi bio rezervnog karaktera. Ukoliko se donese strateška odluka na nivou regije da se u dogledno vrijeme uđe u realiziranje sustava vodoopskrbe Sjeverna Bosna, zašto je u ovom trenutku malo izgleda, u ovom konceptu bi trebalo potražiti i interese i mjesto općine Žepče. Lokalni, vlastiti izvori vode kao strateški resurs uvijek ostaju oslonac za funkcioniranje i dalji razvoj sustava i javne i vodoopskrbe putem mjesnih vodovoda.

Zbog toga je bitno podcrtati da je provođenje utvrđenih mjera zaštite izvorišta koja su u funkciji i koriste se u sustavu javne vodoopskrbe: «Jakovac», «Ravna rijeka», «Mala rijeka» i «Ograjina» jedan od ciljeva koji se, kao niz propisanih mjera, mora provoditi dugoročno uz odgovarajući monitoring i dopune, a u svrhu postizanja dobrog kvaliteta isporučene vode za piće.

Obnova, izgradnja i osavremenjavanje sustava za distribuciju vode koji se postiže sanacijom postojećih linijskih objekata i izgradnjom novih uvezanih u prstenastu mrežu, treba da obezbjedi pouzdanu isporuku vode bez prekida, gubitaka i kvarova koji utiču na to. Nadalje, dvostranim napajanjem konzumnog područja, iz lokalnih resursa i s druge strane regionalnog sustava povećava stepen fleksibilnosti i pouzdanosti nivoa isporuke vode u incidentnim situacijama koje mogu nastati kao posljedica prirodnih ili ljudskim aktivnostima izazvanih katastrofa.

Zaštita od voda

Zaštita od negativnih uticaja voda se postavlja kao cilj i rješava kroz:

- Uređenje vodotoka na kroz područja općine Žepče koji ugrožavaju ili onemogućavaju korištenje zemljišta u cilju postizanja potrebne razine zaštite od velikih voda, a sve to i ekonomski prihvatljivim granicama,
- Izrada drenažnih sistema za obaranje nivoa podzemne vode na dijelovima gdje podzemna voda ugrožava normalno korištenje zemljišta izradom rješenja za detaljnu odvodnju,
- Provođenje mjera zaštite zemljišta u cilju smanjenja negativnih uticaja procesa erozije na vodotocima i terenu izloženom degradaciji (dolina Orahovičkog potoka, područje naselja Veliki Bračaj, padina ispod vrha Lisičev Gaj i dolina rijeke Ljubine),
- Provođenjem mjera za smanjenje negativnog uticaja bujica na slivu i u koritu gornjih tokova Bljuve, Golubinje, Željeznice i Rakovice.

Odvodnja otpadnih i oborinskih voda

Otpadne vode koje vrše direktno zagađenje vodotoka na prostoru općine Žepče treba prikupiti i adekvatno prečistiti u cilju:

- Postizanja propisane kategorije vodotoka koji služe kao recipijenti otpadnih voda,
- Sprječavanje kontaminacije postojećih i planiranih izvorišta otpadnom vodom stanovništva i industrije,
- Podizanje standarda sanitarne zaštite eliminiranjem bakteriološkog i drugog zagađenja koje može prouzročiti hidrične epidemije,
- Omogućavanje korištenja vodnih resursa u druge svrhe na njenom nizvodnom toku (rekreacija, navodnjavanje, uzgoj ribe i sl.),
- Efikasna evakuacija oborinskih voda naročito iz zona koje se zbog topografskih uslova izložene negativnom uticaju i plavljenju zbog nemogućnosti gravitacione odvodnje.
- Na osnovu postavljenih ciljeva u oblasti odvodnje otpadnih i oborinskih voda potrebno je kroz slijedeće korake ući realizaciju daljeg razvoja kanalizacionog sustava općine Žepče, a koraci bi bili :
- Analiza postojeće kanalizacije i postepeno proširenje i konverzija postojećeg kanalizacionog sustava na separati pri čemu se treba voditi računa da se kao prelazna rješenja urade kišni prelivni čije će ukidanje zavisiti od dinamike razdvajanja oborinskih i otpadnih voda,
- Rezervacija prostora za proširenje centralnog postrojenja za tretman otpadnih voda uz postojeći objekat, kao i definiranje i rezerviranje prostora za izgradnju više manjih postrojenja za tretman otpadnih voda lokalnog značaja za centre III nivoa,
- Uspostavljanje pravilnika o ispuštanju otpadnih voda i stepena predtretmana i tretmana industrijskih zagađivača i postrojenja za tretman gradskih otpadnih voda,
- Izgradnja II faze centralnog postrojenja za tretman otpadnih voda,
- Izgradnja mini postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda za manja i nepovoljno locirana naselja koja ne mogu da se priključe na centralni sistem, pri čemu treba prioritarno rješavati veća naselja kao što su Begov Han, Željezno Polje i Ozimica,
- Utvrđivanje načina i standarda za konačno disponiranje otpadnih voda individualnih objekata koji se ne mogu obuhvatiti centralnim ili grupnim sistemom putem vododrživih septičkih jama i bezbjednim disponiranjem prelivnih voda u podzemlje.

Zaštita kvaliteta voda

Temeljni cilj, zaštite kvaliteta voda na prostoru općine Žepče može se definirati kao:

- Zaštita izvorišta voda za piće (Jakovac, Ravna 16d r16a, Mala 16d r16a, Ograjina 16d r16a kao i izvorišta koja se planiraju koristiti ili se koriste lokalno vodosnabdijevanje) u skladu sa donesenim odlukama o zaštiti izvorišta,
- Zaštita resursa podzemnih i površinskih voda i pojasa uz vodotoke za buduće korištenje,
- Zaštita biodiverziteta akvatične flore i faune,
- Dostizanje i održavanje propisane kategorije rijeke Bosne i vodotoka u njenom slivu na razini koja obezbjeđuje korištenje za različite namjene ka i kontinuirano praćenje i monitoring kvaliteta voda u vodotocima (vodosnabdijevanje, turizam, poljoprivreda, ribarstvo, sport, rekreacija , i
- Osiguravanje stabilnih uvjeta za održivi razvoj u slivu sukladno obavezama iz međunarodnih konvencija (Helsinška, Dunavska dr.), koje je Bosna i Hercegovina potpisala, ili će potpisati u dogledno vrijeme.

Odlaganje krutog otpada

- Jačati postojeće subjekte koji se bave uklanjanjem krutog otpada sa prostora općine Žepče.
- Izvršiti zatvaranje i sanaciju svih evidentiranih postojećih ilegalnih deponija na prostoru općine primjenjujući i represivne mjere prema prekršiocima.
- Urediti prema standardima pretovarnu stanicu na za to određenom lokalitetu kako bi se kruti otpad reciklirao i transportovao na regionalnu deponiju.
- Stočnu pijacu izmjestiti van gradskog užeg urbanog područja uz neophodno uređenje i opremanje prema standardima za tu vrstu objekata.
- Postojeću zelenu pijacu proširiti i urediti i u sklopu iste izgraditi objekat zatvorene tržnice.
- Na povoljnim mjestima u gradu i van njega u centrima II nivoa graditi prodajne i distributivne centre i zelene pijace.
- Definisati formu uređenja aktivnih grobalja.

2.0 PROJEKCIJA PROSTORNOG UREĐENJA

2.1. PROJEKCIJA STANOVNIŠTVA

U projekcijama je bazna 2007.godina kada u Općini živi 31.000 stanovnika a u gradu Žepče 4.792 stanovnika. U projekcijama su uzete u obzir vitalne karakteristike stanovništva, strukture prema osnovnim kontigentima, reproduktivne sposobnosti, kao i očekivane demografske tranzicije. Urađene su dvije varijante projekcija koje su uzele u obzir poslijeratna kretanja stanovništva.

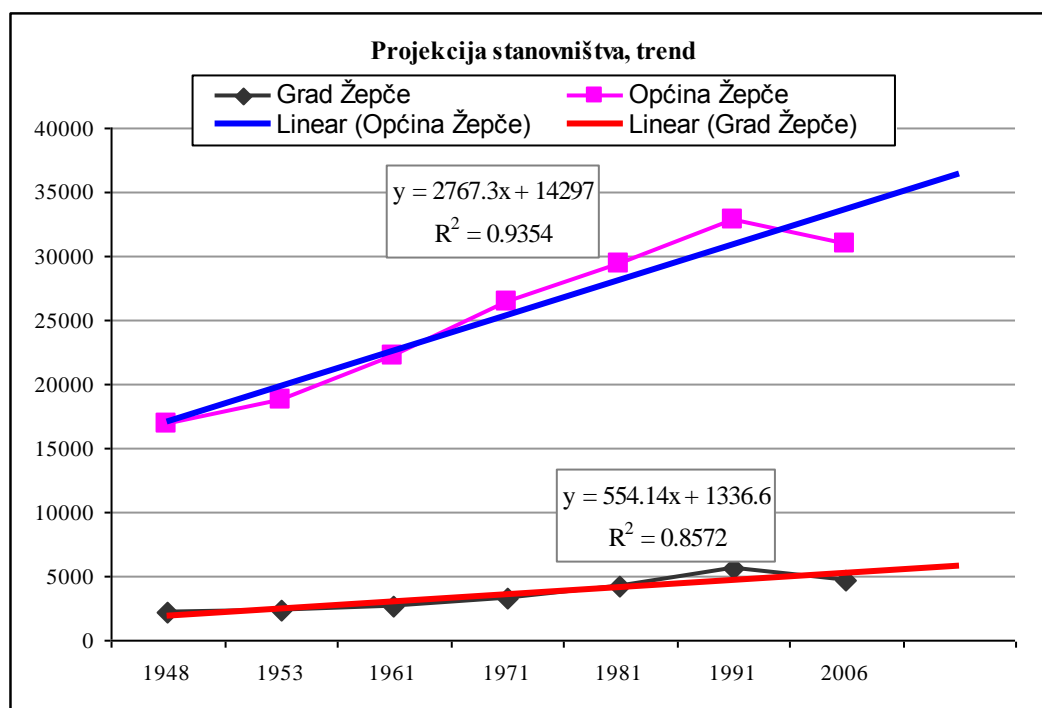
Projekcije stanovništva Općine Žepče 2027. godine

R.br.	Neselje	Varijanta I	Varijanta II
1	Adže	202	338
2	Begov Han	3150	2737
3	Bistrica	1217	1369
4	Bljuva	214	381
5	Brankovići	1405	936
6	Čusto Brdo	198	340
7	Debelo Brdo	200	257
8	Donji Lug	273	402
9	Globarica	352	616
10	Goliješnica	786	860
11	Golubinja	515	517
12	Gornja Golubinja	1529	912
13	Gornja Lovnica	658	822
14	Gornji Lug	303	531
15	Grabovica	758	529
16	Komšići	188	301
17	Ljeskovica	133	520
18	Ljubatovići	355	591
19	Ljubna	518	355
20	Lupoglav	1615	1321
21	Matina	233	430
22	Mračaj	101	478
23	Orahovica	836	1152
24	Osova	110	377
25	Ozimica	2878	2372
26	Papratnica	770	1120
27	Pire	107	313
28	Ponijevo	476	758
29	Radunice	334	602
30	Ravne Donje	819	406
31	Ravne Gornje	766	381
32	Selište	162	209
33	Tatarbužak	587	637

34	Varošište	90	127
35	Vašarište	432	445
36	Vinište	603	935
37	Vitlaci	218	343
38	Vrbica	578	670
39	Želeće	27	261
40	Željezno Polje	6017	5973
41	Žepče	6304	6731
Općina Žepče		37017	39355

Varijanta I urađena je na temelju prosječne stope rasta 1971-2006. Varijanta II je urađena na temelju linearnog trenda sa dijagramom rasturanja $R^2=0.9354$ za Općinu i $R^2=0.8572$ za grad Žepče, što ukazuje na značajnu pouzdanost projekcije.

Prilikom utvrđivanja broja stanovnika u obje varijante primjenjen je i korektivni faktor primjeren mogućnostima i kapacitetima prostora naseljenih mjesta, kao i na temelju koncepta sistema naselja.



Graf 1.

Na temelju analize ukupnih kretanja, statističko matematičkih analiza opredjeljujuća je varijanta II.

Dakle, Općina Žepče će 2027. godine imati 39.355 stanovnika. Prosječna gustina naseljenosti Općine će biti 139,4 stan/km².

Prema ovoj projekciji napravljena je i projekcija broja domaćinstava, po kojoj će Općina imati 11.634 domaćinstava prosječne veličine 3,4 člana. Grad Žepče će imati 2.103 domaćinstava prosječne veličine 3,2 člana.

2.1.1. Gustine naseljenosti

Općina Žepče ima vrlo razučenu nasebinsku strukturu u kojoj su i velike razlike u gustini naseljenosti.

Gustine naseljenosti po naseljima

R.b r.	Naseljeno mjesto	Površina u km ²	Gustina naseljenosti stan/km ²			
			1991	2006	varijanta I	varijanta II
1	Adže	6.1323	67.51	43.21	32.94	55.12
2	Begov Han	2.8397	366.59	922.63	1109.27	963.83
3	Bistrica	11.3961	104.60	99.42	106.79	120.13
4	Bljuva	2.4288	165.10	74.93	88.11	156.87
5	Brankovići	3.7665	145.23	245.06	373.03	248.51
6	Čusto Brdo	3.2962	97.69	107.40	60.07	103.15
7	Debelo Brdo	1.9943	141.40	113.82	100.29	128.87
8	Donji Lug	2.2216	227.31	163.40	122.88	180.95
9	Globarica	4.6236	178.00	147.94	76.13	133.23
10	Goliješnica	5.8423	136.59	124.09	134.54	147.20
11	Golubinja	4.379	90.89	113.95	117.61	118.06
12	Gornja Golubinja	8.5446	56.53	97.14	178.94	106.73
13	Gornja Lovnica	10.0244	71.92	54.27	65.64	82.00
14	Gornji Lug	2.2212	229.16	130.56	136.41	239.06
15	Grabovica	3.087	133.14	124.72	245.55	171.36
16	Komšići	3.8797	79.90	71.91	48.46	77.58
17	Ljeskovicica	10.2436	77.71	26.55	12.98	50.76
18	Ljubatovići	3.1156	181.02	164.01	113.94	189.69
19	Ljubna	6.9983	25.15	45.30	74.02	50.73
20	Lupoglav	5.1018	170.33	244.82	316.55	258.93
21	Matina	4.7563	105.33	62.65	48.99	90.41
22	Mračaj	21.3898	32.12	11.41	4.72	22.35
23	Orahovica	9.6525	134.16	85.88	86.61	119.35
24	Osova	4.2617	131.64	53.27	25.81	88.46
25	Ozimica	12.696	121.77	152.80	226.69	186.83
26	Papratnica	24.3446	46.42	36.35	31.63	46.01
27	Pire	3.8558	99.59	46.94	27.75	81.18
28	Ponijevo	4.5532	170.21	118.38	104.54	166.48
29	Radunice	8.462	71.02	55.42	39.47	71.14

30	Ravne Donje	1.2023	117.28	320.22	681.19	337.69
31	Ravne Gornje	1.8507	68.62	209.11	413.90	205.87
32	Selište	1.1122	149.25	146.56	145.66	187.92
33	Tatarbužak	3.1811	179.50	171.01	184.53	200.25
34	Varošište	0.2684	439.64	406.11	335.32	473.17
35	Vašarište	0.7914	413.19	458.68	545.87	562.29
36	Vinište	5.0415	210.45	142.02	119.61	185.46
37	Vitlaci	4.1302	82.08	55.69	52.78	83.05
38	Vrbica	5.1	117.65	106.67	113.33	131.37
39	Želeće	16.5194	24.82	5.51	1.63	15.80
40	Željezno Polje	40.5129	108.21	108.95	148.52	147.43
41	Žepče	6.4728	860.68	740.33	973.92	1039.89
Općina Žepče danas		282.291	4	116.39	109.82	131.13
						139.41

Izvor podataka površine naselja: radni tim Nosioca izrade plana

U 2006. godini dominiraju naselja sa prosječnom gustom naseljenosti od 55 do 99 stan/km² i od 100 do 149 stan/ km².

Naselja prema gustini naseljenosti 2006. godine

R. br.	Gustina stan/km ²	Broj naselja	Naselja
1	Do 49	7	Adže, Ljeskovića, Ljubna, Mračaj, Papratnica, Pire, Želeće,
2	50 - 99	10	Bistrica, Bljuva, Gornja Golubinja, Gornja Lovnica, Komšići, Matina, Orahovića, Osova, Radunice, Vitlaci,
3	100-149	12	Čusto Brdo, Debelo Brdo, Globarica, Goliješnica, Golubinja, Gornji Lug, Grabovića, Ponijevo, Selište, Vinište, Vrbica, Željezno Polje
4	150-199	4	Donji Lug, Ljubatovići, Ozimica, Tatarbužak,
5	200-299	3	Brankovići, Lupoglav, Ravne Gornje,
6	300-499	3	Ravne Donje, Varošište, Vašarište,
7	Preko 500	2	Begov Han, Žepče

Naselja prema gustini naseljenosti 2026.godine

R. br.	Gustina stan/km ²	Broj naselja	Naselja
1	Do 49	4	Adže, Mračaj, Papratnica, Želeće
2	50 - 99	9	Gornja Lovnica, Komšići, Ljeskovića, Ljubna, Matina, Osova, Pire, Radunice, Vitlaci,
3	100-149	10	Bistrica, Čusto Brdo, Debelo Brdo, Globarica, Goliješnica, Golubinja, Gornja Golubinja, Orahovica, Vrbica, Željezno Polje
4	150-199	8	Bljučva, Donji Lug, Grabovica, Ljubatovići, Ozimica, Ponijevo, Selište, Vinište,
5	200-299	5	Brankovići, Gornji Lug, Lupoglav, Ravne Gornje, Tatarbužak
6	300-499	2	Ravne Donje, Varošiste,
7	Preko 500	3	Begov Han, Vašarište, Žepče

U 2026. godini smanjuje se broj naselja sa najmanjom gustinom naseljenosti, a povećava se broj naselja sa gustinom od 150 do 199 stan/km². Samo tri naselja imaju gustinu preko 500 stan/km².

2.1.2. Projekcije struktura

Demografske projekcije rađene su za određene kontigente stanovnika za potrebe prostornog planiranja i određivanja namjene površina. Naznačeni odnosi su gruba projekcija u kojoj je data struktura stanovnika za kontigent djece i omladine i ukupni radni kontigent.

Projekcije struktura stanovnika

r.br.	Starosne grupe	2027. godina	
		ukupno	u %
1	0 - 6	2912	7,4
2	7-14 godina	3464	8,8
3	15 - 19	2204	5,6
4	radni kontigent 15 - 65	27155	69,0
5	preko 65 godina	5823	14,8
ukupno stanovništvo			100,0

Struktura stanovnika poprima karakteristike stacionarnog biološkog tipa. Proces starenja stanovnika će se kretati u u pravcu smanjenja učešća mlađe dobi na 16,2% i povećanja učešća starije dobi na 14,8%.

Projekcije kontigenata stanovnika

r.br.	Kontigenti stanovništva	2027. godina	
		ukupno	u %
1	0-14	6375	16,2
2	radni kontigent 15 - 65	27155	69,0
3	preko 65 godina	5824	14,8
ukupno stanovništvo		29355	100,0

Radno sposobnog stanovništva, dakle starosne dobi između 15 i 65 godina, će biti 69% ukupnog stanovništva.

2.1.3. Koeficijenti dobne ovisnosti

Važan instrument za planiranje ukupne potrošnje i općenito za planiranje razvoja su specifični oblici dobne strukture, koeficijenti dobne ovisnosti. Na temelju planiranih kontigenata stanovništva, moguće je izračunati osnovne koeficijente dobne ovisnosti u planskom periodu.

Koeficijenti		2007	2027
1	Koeficijent ukupne dobne ovisnosti	54,9	44,9
2	Koeficijent dobne ovisnosti mladih	36,5	23,5
3	Koeficijent dobne ovisnosti starog kontigenta	18,4	21,4
4	Koeficijent zamjene generacija	1,9	1,09
5	Indeks starosti	52,8	91,4

Koeficijent ukupne dobne ovisnosti, koji pokazuje stepen opterećenosti stanovništva u radnoj dobi kontigentom mladih i staračkim kontigentom, pokazuje tendenciju smanjenja do 2027 godine kada iznosi 44,9. Vrijedno je napomenuti da je visoki koeficijent karakterističan za nerazvijene zemlje.

Koeficijent dobne ovisnosti mladih je 23,5 u 2027 godini što ukazuje na potrebu ulaganja u ljudski kapital – predškolske ustanove, škole, zdravstvo, nova radna mjesta itd. Visok koeficijent ukazuje na visok ekonomski teret koji snosi radnosposobno stanovništvo.

Koeficijent dobne ovisnosti starih se povećava u skladu sa procesom starenja stanovništva na 21,4 u 2027 godini, što upućuje na potrebu većih socijalnih fondova, penzionih itd.

Koeficijent zamjene generacija je 1,1 u 2027 godini, što znači da na svakog stanovnika koji napušta radnu dob i prelazi u dob starih, u radnu dob iz mladih ulazi 1,1 stanovnik. Ovaj koeficijent indicira na pritisak na zapošljavanje.

Indeks starosti, koji na sintezni način predstavlja starosni sastav populacije, se sa 52,6 u 2006 godini povećao na 91,4, što ukazuje na proces starenja stanovništva ali i na proces ujednačavanja broja stanovnika mlađe dobi i starijeg stanovništva.

2.2. PROJEKCIJA SISTEMA NASELJA

(Naselja po značaju, karakteru i dominantnoj privrednoj djelatnosti)

Demografske projekcije stanovništva i projekcije struktura naselja predstavljaju važan kriterij za utvrđivanje policentričnog sistema naselja koji je okosnica prostornog razvoja.

Na osnovu analize stanja gradske strukture i centralnih funkcija, njihovog prostornog razmještaja i koncentracije centralnih funkcija sa aspekta prostornog, funkcionalnog, saobraćajnog, sociološkog i ekološkog, a u skladu sa postavljenim ciljevima razvoja sistema centara, usvojenim u principima Prostorne organizacije sistema gradskih centara. Prihvatanjem kriterija i normativa rangirana je osnovna matrica naseljskih centara. Gradsku zonu, općinski centar Žepče, karakteriše zadovoljavajuća koncentracija centralnih sadržaja.

Prostorni plan općine Žepče treba da utvrdi centre gravitacionog područja koji bi bili nosioci razvoja pripadajućeg dijela Općine. U centrima gravitacionog područja planirani su objekti male privrede i uz planirani razvoj poljoprivrede, voćarstva i prehrambene industrije stekli bi se uslovi za razvoj sela.

Izgradnjom odgovarajućih sadržaja društvene infrastrukture u centrima smanjila bi se razlika u životnom standardu između sela i grada.

Na području općine Žepče samo je Žepče gradsko naselje. Sva ostala naselja su seoska. Prostorni plan Općine treba planskim mjerama ublažiti antagonizam sela i grada.

Prije nego što se izlože planske mjere potrebno je pojasniti definiciji sela i grada. Postoji mnogo disciplina, koje se time bave, te otuda i mnogo definicija. Jedan od najprihvatljivijih kriterija za razliku sela i grada je djelatnost kojom se bave stanovnici naselja. Tamo gdje je više od polovine angažovano u poljoprivredi to je selo. Ako je više od polovine angažovano u nepoljoprivrednim djelatnostima, onda je to grad. Kriterij za grad se primjenjuje tamo, gdje su naselja od 4500 stanovnika pa naviše. Klasifikacija sela i grada urađena je da bi se efikasnije planirao sistem naselja koja treba prevesti u policentričan sistem. Planirani policentrični sistemi naselja treba uvesti urbane elemente u ruralna naselja i tako ublažiti razliku u standardu života u gradu i selu.

Postoje dvije metode prevazilaženja te razlike. Jedna je stihijska, druga je planska. Stihijska metoda je posljedica politike ekonomskog, kulturnog, društvenog i socijalnog razvoja. Ona je jedan od mogućih oblika rješavanja suprotnosti selo-grad, ali nije efikasna. Osnovna metoda je planska metoda. Za transformaciju sela, neophodna je ekonomska i tehnološka reforma. U ekonomskoj oblasti to je transformacija sitnog isparcelisanog poljoprivrednog posjeda u veće površine na kojima će se primjenjivati automatizovana poljoprivredna proizvodnja (tehnološka reforma). Postojeće obradivo poljoprivredno zemljište općine Žepče obuhvata 39,8 % površine Općine. Ono ima dobar položaj u odnosu na naselja i prometnice, ali je zapušteno. Veoma mali procenat domaćinstava u ruralnim naseljima živi od poljoprivrede.

Veliki broj stanovnika ruralnih naselja radi u nepoljoprivrednim djelatnostima, a bavljenje poljoprivredom je dopunska djelatnost, koja zadovoljava potrebe njihovih domaćinstava. Tako je većina naselja na području općine Žepče u kategoriji naselja mješovitog tipa. Da bi se zaustavio prisutni proces deagrarizacije i migracije stanovništva sa sela potrebno je okrupnjavanjem poljoprivrednih posjeda, hidromelioracionim radovima i automatizacijom poljoprivrede postići veći doprinos, odnosno veću materijalnu dobit od poljoprivredne djelatnosti. Razvoj poljoprivredne djelatnosti (naročito zdrave hrane) i prehrambene industrije omogućio bi razvoj sela. Na brežuljkastom poljoprivrednom zemljištu postoje dobri uslovi za uzgoj voća, U planskom periodu izgraditi prerađivačke kapacitete poljoprivrednih proizvoda.

Stepen urbaniteta na području općine Žepče iznosi 17,9 % i vrlo je nizak. Razvoj rekreativnog, izletničkog, lovno-gribolovnog i vjerskog turizma povećao bi stepen urbaniteta.

Prostornim planom općine Žepče utvrđen je sistem centara koji omogućava zacrtani policentrični sistem naselja i ravnomjeran razvoj Općine. Sistem naselja utvrđen je na osnovu analize postojećeg stanja i utvrđenih kriterija.

2.2.1. Kriteriji za utvrđivanje centara gravitacije i nivoa centraliteta

Nivoi centraliteta su sljedeći:

- da naselje ima stalni rast broja stanovnika za duži vremenski period
- da naselje ima odgovarajuće sadržaje društvene infrastrukture
- da naselje ima dobru saobraćajnu povezanost sa okruženjem i širim područje
- i da ima više od 1000 stanovnika

Prostornim planom općina Žepče utvrđeni su sljedeći centri:

- Centar I nivoa : grad Žepče
- Centar II nivoa: naselja: Begov Han, Željezno polje, Ozimica i Brankovići
- Centar III nivoa: naselja: Lupoglav, Bistrica, Papratnica i Gornja Golubinja

U postojećoj mreži naselja na prostoru općine Žepče, kao centre gravitacionog područja, a na osnovu realne distance susjednih naselja unutar gravitacionog područja, koja prosječno iznosi cca 1,81 km može se zaključiti da je prostorni razmještaj naselja na području općine Žepče neravnomjerno disperzan. Na ovakvo stanje su najviše uticali prirodni uslovi. Velika rasprostranjenost šumskih površina na prostoru Općine Žepče i prolazak magistralne ceste M-17 središnjim dijelom prostora Općine uslovlili su sadašnje formiranje naselja.

Pored navedenog kao kriterij na osnovu kojeg se utvđuju centri gravitacionog područja su :

- Da naselje ima stalni rast broja stanovnika za period od 1991 do 2006 godine
- Da ima odgovarajuće sadržaje društvene infrastrukture
- I da je dobro saobraćajno povezano sa naseljima unutar gravitacionog područja.

U analizi planirane mreže naselja mreži naselja grad Žepče i dalje ostaje jedini centar I. nivoa. Žepče ima stalni rast broja stanovnika, odgovarajuće sadržaje društvene infrastrukture i dobro je saobraćajno povezan sa okruženjem i širim prostorom općine Žepče. Prigradska naselja grada Žepča koja mu gravitiraju su naselja Orahovica, Ravne Donje, Varošište, Vašarište i Tatarbudžak. Grad Žepče sa prigradskim naseljima omogućava smještaj 7022 stanovnika, što iznosi 22,65 % stanovništva Općine (po procjeni broja stanovnika za 2006 godinu). U naselja gravitacionog područja Grada Žepče spadaju naselja koja su se formirala na relativno malom rastojanju oko Grada. Tako je naselje Ljeskovica udaljeno 2,3 km, a naseljeno mjesto Gornja Lovnica udaljeno je cca 4,6 km U tom prstenastom gravitacionom području oko Grada Žepča su i naselja Osova, Vinište, Bistrica, Papratnica, Ljubna, Vitlaci, Ravne Gornje, Bljuva i Selište

Naseljena mjesta Ozimice, Begov Han, Željezno Polje i Brankovići imaju stalni rast broja stanovnika, od sadržaja društvene infrastrukture imaju matičnu osnovnu školu, područnu ambulantu, ispostavu pošte (nedostaje samo društveni dom) i dobro su saobraćajno povezani sa okruženjem. U postojećoj mreži naselja oni imaju status centra II. nivoa.

U postojećoj mreži naselja jedno Lupoglav, Bistrica, Papratnica i Gornja Golubinja i Globalarica su naselja koja zadovoljavaju kriterije centra III. nivoa .

Naselja na području Općine Žepče slabo su opremljena sadržajima društvene infrastrukture.

Jedino naselje Žepče, Begov Han, Željezno polje, Ozimice imaju značajnije sadržaje društvene infrastrukture. Na području Općine samo grad Žepče je naselje gradskog karaktera. Naseljeno mjesto Željezno Polje ima 4414 stanovnika (procjena 2006.g.), a 9,5% stanovništva samog naselja živi od poljoprivredne proizvodnje.

U grafičkom prilogu « Koncept sistema naselja » data su gravitaciona područja svih centara na području općine Žepče. Neki centri ne zadovoljavaju sve kriterije međutim, zbog svog prostornog položaja treba ih prioritetno jačati, da bi se ostvario policentričan model sistema naselja.

Naselje Ozimice je i ranijim Prostornim planom Općine bilo rangirano u II-gi nivo centara ali je i danas njegov položaj prevagnuo ka tom opredjeljenju iako se neposredno uz ovo naselje razvilo naselje Brankovići, koje je ranije pripadalo općini Zavidovići, a koje se brojem stanovnika iz 2006 godine skoro 70 % uvećalo u odnosu na popisnu 1991 godinu. Brankovići se nalaze na cestovnom pravcu M-17 i njemu gravitiraju sva naselja sjeveroistočnog dijela općine Žepče. Ovo naselje teži da se svojim urbanim područjem spoji sa obližnjim naseljima. Broj stanovnika veći od 1000 bio je samo jedan od kriterija pri utvrđivanju centara razvoja gravitacionog područja.

Međutim, za neke je taj parametar bio i odlučujući kod opredjeljivanja kao što je naselje Željezno Polje koje broji 4414 stanovnika i po broju stanovnika je skoro izjednačen sa općinskim centrom gradom Žepče, ali mu svi ostali parametri (nezadovoljavajuća opremljenost sadržajima urbane opreme) razbijenost urbane strukture po zaseocima i velik broj lica koja se bave poljoprivredom ne daje mu rang gradskog nego seoskog naselja.

Naselje Begov Han ima 8-razrednu osnovnu školu, područnu ambulantu i ispostavu PTT-a po broju stanovnika je treće naselje u općini, a sem Radne zone koja još nije dovoljno izgrađena i opremljena nema kvalitetnijih sadržaja društvene infrastrukture koja bi trebala da opslužuje njegovo gravitaciono „zaleđe“ (jugoistočni dio općine Žepče). Ovo gravitaciono područje ima dosta perspektivne uslove za razvoj sportsko-rekreativnog i lovnog turizma. Planom se predviđa gradnja brane za akumulaciono jezero na Pepelarskoj rijeci površine 4,30 ha. Ovom akumulacijom bi se riješevalo pitanje vodoopskrbe južnog dijela općine Žepče. Jezero bi se poribljavalo i koristilo za uzgoj ribe, a može služiti za rekreaciju i izlete. U tu svrhu neposredno uz postojeće vikend naselje planirano je njegovo proširenje prema jezeru do kojeg ga razdvaja planirana sportsko – rekreaciona zona površine od 4,5 ha.

Kako su izgrađene strukture naselja Lupoglav, Bistrica, Papratnica i Gornja Golubinja skoro povezane sa izgrađenim strukturama susjednih naselja i čine cjelinu u prostoru, njihov broj stanovnika zadovoljava kriterij utvrđen pri određivanju centara gravitacionog područja i opravdava izgradnju novih objekata društvene infrastrukture koji se planom predviđaju za ova naselja I ostala naselja gravitacionih područje sela unutar mjesnih zajednica su u većini slučajeva povezana su sa izgrađenim površinama susjednih sela. U kontekstu naprijed navedenog predloženi centri gravitacionog područja broje od 1000 do 4400 stanovnika. Taj broj stanovnika opravdava izgradnju svih sadržaja planiranih Prostornim planom općine Žepče 2027 g..

Svi navedeni centri II i III nivoa dobro su saobraćajno povezani sa naseljima gravitacionog područja i širim okruženjem.

Stanovništvo našeg podneblja je mobilno. Ono se u potrazi za boljim radnim mjestom preseljava na područja koja će njegovoj porodici omogućiti bolje uslove života. U planskom periodu očekuje se preseljenje stanovništva iz zaseoka u urbana područja koja će imati naprijed navedene elemente urbaniteta. Urbanizacija sela sa centrima II i III nivoa su faktori propulzije u razvojnom procesu prevođenja postojećeg sistema naselja u policentričan sistem.

Predloženi policentrični sistem naselja utvrđen je na osnovu karakteristika reljefa, vodotokova, saobraćaja, zaštićenog plodnog zemljišta i faktora ograničenja (erozivna i plavna područja, klizišta i minska polja).

Sa porastom uloge saobraćajnog pravca autoputa na koridoru Vc i ceste za Tuzlu općinski centar Žepče dobija novu razvojnu komponentu, jer će se na njenoj teritoriji izgraditi dva priključka na autoput sa svim propisanim pratećim sadržajima i opremom. Na ovom prostoru će doći do naglog porasta protoka ljudi i roba. Zadržavanjem istih na ovom prostoru stvaraće se uslovi i za razvoj tranzitnog turizma, ali i planiranog čvorišta i kontakta cestovnih pravaca i željeznice. Plan za to predlaže na najpovoljnijem lokalitetu 34,5 ha zemljišta za „Robno – transportni terminal željeznice“ u okviru kojeg bi se planirala „Slobodna radna zona na površini od 15,0 ha.

U neposrednoj blizini ove zone na prostoru uz rijeku Bosnu planirano je proširenje užeg urbanog područja Žepča za novih 51,97 ha. Ovaj prostor bi trebalo prvenstveno planirati za stambenu gradnju posebno kolektivnog tipa koju bi investirao privatni kapital i gradio stanove za tržište. U samom gradu Žepče se Planom predviđa gradnja pretovarne stanice na lokalitetu neposredno uz postojeću deponiju krutog otpada. Funkcija pretovarne stanice bi se odvijala na novoplaniranoj parceli površine 1,0 ha.

Kad je u pitanju ostala komunalna opremljenost Plan predviđa da se stočna pijaca uspostavi van urbanog područja Žepča, a postojeća zelena pijaca da se preuredi i u sklopu iste izgradi Tržnica zatvorenog tipa. Sve radne i proizvodne pogone koji su ranije locirani u sam grad Žepče a proizvode buku i zagađuju okoliš te zahtjevaju velika skladišta u zatvorenom ali posebno otvorenom prostoru treba dislocirati u postojeće ili novoplanirane radne zone. Predloženi tip urbanizacije u Prostornom planu općine Žepče 2027g. ostvarila je Slovenija (sa izrazito urbaniziranim selima i gradovima koji nisu predimenzionirani). Disperzna urbanizacija u Sloveniji je sigurno jedan od faktora koji je omogućio njen društveno-ekonomski razvoj. U tabelarnom prikazu urbanih područja i građevinskih zemljišta van urbanog područja općine Žepče i na osnovu postojećeg stanja izgrađenosti, izračunate gustine nastanjenosti su male. Veličina parcele do 3500,0 m² utvrđena važećim Prostornim planom iz 2000 g. je razlog tako malih gustina nastanjenosti.

Za parkovske površine i zonu rekreacije u svim centrima drugog i trećeg nivoa obezbjediti površinu od 0,5 ha. Svako naseljeno mjesto u granici urbanog područja ili u neposrednoj okolini treba da ima utvrđenu površinu groblja cca 1,0 ha.

Grad Žepče je administrativni, privredni i kulturni centar Općine, zato treba da ima slijedeće sadržaje društvene infrastrukture: dječiji vrtić, matične osnovne škole, srednje škole, dom kulture, dom zdravlja, gradsku sportsku dvoranu, otvoreni bazen, sportske terene, uslužno zanatstvo, savremene smještajne kapacitete, ugostiteljske objekte, trgovačke radnje za dnevnu i povremenu potrošnju, poštu, banke, i policijsku stanicu.

Navedena društvena infrastruktura opslužuje gradsko stanovništvo i stanovništvo općine Žepče.

Centri II nivoa treba da imaju matičnu osnovnu školu, područnu ambulantu, društveni dom, ispostave banke i PTT-a, uslužno zanatstvo, ugostiteljske objekte i trgovačke radnje.

U centrima III nivoa planirana je: područna osnovna škola, područna ambulanta, ispostava banke i pošte, ugostiteljski objekti, uslužno zanatstvo i trgovačke radnje.

U centrima II i III nivoa planirani su pogoni male privrede, da bi se omogućila radna mjesta za stanovništvo gravitacionog područja i smanjila udaljenost od mjesta stanovanja do mjesta rada.

A3-Grafički prilog planirani sistem naselja

2.3. URBANA PODRUČJA I GRAĐEVINSKO ZEMLJIŠTE VAN URBANIH PODRUČJA

Starim Prostornim planom općine Žepče do 2000g. samo je grad Žepče imao utvrđeno urbano područje. Za sva ostala naselja, kao i za centre gravitacionog područja bilo je utvrđeno građevinsko zemljište van urbanog područja. Za objekte građene na području naselja Golubinja, Begov Han i Ljeskovića nema podataka o izdatim odobrenjima za građenje, pa je tu došlo u znatnoj mjeri do proširenja urbanih područja, a o tome nema podataka. Formiranje novih urbanih područja ne odnosi se na područje Brankovića i Goliješnice, jer se Brankovići prema Prostornom planu općine Zavidovići nalaze u zoni dozvoljene izgradnje, a izvadak iz prostorno planske dokumentacije za svaki slučaj traži se od općine Zavidovići.

Goliješnica je prostorno planskom dokumentacijom u urbanom području, gdje je dozvoljena izgradnja svih vrsta objekata.

Donošenje Prostornog plana regulirano je zakonskom obvezom iz članka 90. Zakona o prostornom uređenju Zeničko-dobojske županije po kome su Općine dužne donijeti prostorne planove najkasnije u roku od godinu dana od donošenja Prostornog plana Županije, ali ne duže od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prostornim planom općine Žepče 2027g. u granici naseljenog mjesta koje je planirano sa većim brojem od 100 stanovnika, utvrđeno je urbano područje gdje se usmjerava daljnja izgradnja. Za grupacije stambenih objekata (zaseoka) u granici tog naseljenog mjesta utvrđeno je građevinsko zemljište (pod uslovom da je njegova površina veća od 1,0 ha). Za naselja do 100 stanovnika (koja po analizi postojećeg stanja imaju pad broja stanovnika ili stagnaciju) utvrđeno je građevinsko zemljište van urbanog područja. Urbano područje naselja u planskom periodu treba da preraste u urbanizovano selo, u kome će njegovi stanovnici imati sve pogodnosti malih sredina, ali i elemente urbaniteta.

Urbanizacija sela postiže se slijedećim mjerama :

Urbana područja treba da su asfaltnim putem povezana sa utvrđenim centrima, tako da se sadržaji društvene infrastrukture (zdravstvo, obrazovanje, kultura, specijalizirane trgovačke radnje, uslužno zanatstvo i servisi) približe ruralnim naseljima.

Pogoni male privrede koji bi obezbjedili nova radna mjesta za stanovništvo gravitacionog područja planirani su u centrima drugog i trećeg nivoa.

Putovanje do radnog mjesta dnevnih migranata ne predstavlja veliki problem u uslovima razvijenog lokalnog saobraćaja. Unapređenjem lokalnog saobraćaja i vodoprivrede (snabdijevanje stanovništva vodom iz lokalnih vodovoda i odvodnja otpadne vode u manji uređaj za prečišćavanje iste) omogućili bi se elementi urbaniteta u ruralnim naseljima u koja se usmjerava izgradnja stambenih objekata.

U planskom periodu treba povećati postojeće gustine nastanjenosti smanjivanjem veličine građevinske parcele. Izgradnju novih objekata treba interpolirati u postojeće izgrađene površine urbanih područja naselja.

U kontekstu naprijed navedenog urbana područja naselja se ne proširuju. Nova proširenja urbanih područja utvrđuju se za centre II i III nivoa.

Građevinska zemljišta u urbanim područjima i građevinska zemljišta van urbanog područja utvrđena Prostornim planom općine Žepče 2027g. mogu da prihvate planirani broj stanovnika za 2027g. sa prosječnom gustom nastanjenosti od 50 st/ha. Kod proračuna gustina nastanjenosti površina građevinskog zemljišta smanjena je za površinu koridora autoputa, magistralne ceste M-17, regionalnih saobraćajnica, postojećih dalekovoda 220 KV, 110 KV i 35 KV. U koridoru infrastrukture ne mogu se graditi objekti ili vršiti radovi suprotni svrsi, zbog koje je uspostavljen zaštitni koridor.

Na grafičkim priložima razmjere 1 :25000 ilustrativno se vidi da neka urbana područja i građevinska zemljišta van urbanih područja prelaze u susjedno naseljeno mjesto. O ovoj pojavi izgrađenih objekata treba voditi računa pri usklađivanju granica katastarskih opština i naseljenih mjesta i mjesnih zajednica (grafički prilog razmjere 1 :25000 je dostavljen).

Kod određivanja centara gravitacionog područja važnu ulogu imaju postojeće i planirane radne zone. Na području opštine Žepče dosada je oformljeno pet (5) većih Radnih zona na kojima su locirani i u znatnoj mjeri izgrađeni manjih pogoni privrede. Planom se predviđa sem navedene Slobodne zone i proširenje radne zone u naselju Ljeskovica za 6,77 ha i ostale manje zone van naselja za koje se iskaže potreba mogu se proširivati ali ne na štetu poljoprivrednog i šumskog zemljišta. Sve postojeće i planirane radne zone unešene su u grafički prilog « Sintezni prikaz korištenja prostora u planskom periodu » .

U planskom periodu grad Žepče treba opremiti svim potrebnim sadržajima društvene infrastrukture potrebne jednom gradu. U centrima drugog nivoa planirati slijedeće sadržaje društvene infrastrukture : matičnu osnovnu školu, zdravstvenu ambulantu, apoteku, društveni dom sa univerzalnom salom za prikazivanje kino projekcija i održavanje kulturnih manifestacija, ispostavu PTTa i banke , stanicu policije, dječiji vrtić, zanatske usluge, trgovinu za svakodnevne i povremene potrebe i ugostiteljske objekte. U centrima trećeg nivoa planirati područnu osnovnu školu, zdravstvenu ambulantu, zanatske usluge, trgovačke radnje, ugostiteljske objekte i ispostavu PTTa i banke. Površina centra za navedene sadržaje društvene infrastrukture u centrima drugog nivoa iznosi 2,0 – 4,0 ha , a u centrima trećeg nivoa 0,5 ha. Sadržaje društvene infrastrukture u centrima drugog i trećeg nivoa treba prostorno povezati sa trgovom ili parkom , ako to prostorne mogućnosti dozvoljavaju.

Popis svih 11 grafičkih listova u prilogu teksta na kojima su data urbana područja i građevinsko zemljište van urbanih područja grafički prilozi dati u mjerilu 1:5000.

1. NASELJENA MJESTA :

ŽEPČE, SELIŠTE, TATARBUDŽAK, BLJUVA,
RAVNE DONJE, VAROŠIŠTE, VAŠARIŠTE,

2. NASELJENA MJESTA :

LJUBNA, PAPRATNICA, RAVNE GORNJE,
VITLACI

3. NASELJENA MJESTA :

LUPOGLAV, OSOVA, VINIŠTE

4. NASELJENA MJESTA :

ORAHOVICA, BISTRICA

5. NASELJENA MJESTA :

LJESKOVICA, GORNJA LOVNICA

6. NASELJENO MJESTO :

ŽELJEZNO POLJE

7. NASELJENA MJESTA :

GOLUBINJA, ŽELEĆE, BREZOVO POLJE

8. NASELJENA MJESTA :

BEGOV HAN, GORNJA GOLUBINJA, MRAČAJ

9. NASELJENA MJESTA :

OZIMICA, MATINA, ADŽE, PIRE, PONIJEVO,
GRABOVICA, LJUBATOVIĆI

10. NASELJENA MJESTA :

BRANKOVIĆI, ČUSTO BRDO, KOMŠIĆI,
GOLIJEŠNICA, DONJI LUG, GORNJI LUG,
RADUNICE, VRBICA, DEBELO BRDO

11. NASELJENO MJESTO :

GLOBARICA

A3-Grafički prilog Urbana područja i građevinsko zemljište

2.4 . PLANIRANJE STAMBENE IZGRADNJE

Prema demografskoj projekciji i projekciji broja domaćinstava potrebno je planirati obim stanogradnje koji će optimalno pratiti potrebe za stanovima kako bi se do 2027 godine obezbjedila pretpostavka da se svakom domaćinstvu obezbjedi stan, a svakom stanaru 20,0 m² korisnog stambenog prostora. U općini Žepče stanogradnja postoji, ali povremeno. U zadnjih nekoliko godina izgrađeno je nekoliko stambenih kolektivnih zgrada „blokova“ u gradu Žepče.

U sadašnjoj ekonomskoj situaciji stvarne potrebe za stanovima se ne mogu tačno procijeniti, bez adekvatnih pokazatelja. Tešku ekonomsku situaciju još više otežava pitanje vlasništva nad građevinskim zemljištem i komplikovano administriranje za pribavljane dozvola potrebnih za građenje zgrada. Visoka taksa na ime građevinske, dozvole za najčešće neuređeno građevinsko zemljište u mnogome obeshrabruje potencijalne graditelje. Sve navedeno se mora eliminisati, a privatnoj inicijativi i investitorima omogućiti da lakše grade, posebno kad je u pitanju stambena kolektivna gradnja. Prema projekciji domaćinstava u planskom periodu očekuje se potreba za oko 2560 novih stanova, što znači da bi po pretpostavci trebalo godišnje graditi oko 100 stanova.

Ova dinamika može biti i brža što govori da će se u općini Žepče stvoriti tržište za građenje i prodaju stanova u kolektivnom tipu gradnji. Postojeća građevinska operativa će naći mogućnosti da prati ovakve trendove izgradnje. Izgradnju planiranog stambenog fonda treba usmjeriti u skladu sa razmještajem stanovništva, odnosno spram planiranog sistema centralnih naselja. U tom smislu adekvatna prostorna distribucija novih stanova zahtjevala bi usmjeravanje oko 40 % ukupnih potreba u općinski centar Žepče, a 50 % u centralna naselja prvenstveno ona rangirana u II. nivo centraliteta. Pošto se broj članova domaćinstva smanjio, a korisna površina po članu povećala očekuje se da bi u planskom periodu trebalo izgraditi cca 155130 m² nove stambene površine. Ovim Prostornim planom predviđa se znatno proširenje užeg urbanog područja grada Žepča, a kojem je osnovna namjena stambena izgradnja. Na planiranim površinama za stanogradnju ne može se dozvoliti bespravna gradnja. Posljedice takve gradnje zauzimaju i sužavanje infrastrukturne koridore, stvaraju neuređene i divlje deponije smeća i zagađenja svake vrste. Neusklađenost gradnje sa postojećim sadržajima i infrastrukturom, neracionalnost u korištenju prostora, ustupci javnog interesa ispred interesa pojedinaca, samo su posljedica stanja koje traje dugi niz godina i koje se ne mjenja tako brzo, a osjetan je u svakom našem gradu pa i Žepču. Stanogradnja mora biti planirana a građevinsko zemljište opremljeno kako bi i samo postalo mjerljiva veličina na tržištu nekretnina.

2.5. PRAVCI KRETANJA PRIVREDNOG RAZVOJA

U planskom periodu, temelj za svaku buduću orijentaciju privrednog i ukupnog razvoja je strategija održivog razvoja. Strategija održivog razvoja znači uravnotežen razvoj koji je istovremeno ekonomski efikasan i okolinski prihvatljiv razvoj. Definisanje prioriteta i pravaca privrednog razvoja općine Žepče prednost treba dati onim djelatnostima koje su niskoenergetski zahtjevne i radno intenzivne, a sve to u skladu sa održivim razvojem. Planirane djelatnosti moraju zadovoljiti ekološke, tržišne kriterije, urbane zahtjeve i standarde i u svom organizacionom konceptu početi od mjesta i funkcije naseljenog mjesta kao što je naprimjer centar Općine.

Prioritet treba dati djelatnostima vezanim za proizvodnju hrane tako da će poljoprivreda biti važan faktor razvoja, a razvoj iste omogućit će razvoj ruralnih naselja. Aktivnosti poljoprivrede i proizvodnje hrane

ulaze u problematiku korištenja prostora i resursa, pa se zato prostor mora racionalno trošiti (kao obnovljiv resurs), a mora se osigurati i bezbjednost okoline.

Područje općine Žepče ima komparativne prednosti u oblasti:

- Poljoprivrede i prehrambene industrije, stočarstvo, pčelarstvo, prerada mlijeka i voća.
- Šumarstvo (eksploatacija i prerada drveta u finalni proizvod), a šumu koristiti za ubiranje ljekovitog bilja i razvoj lovnog turizma.
- Građevinska industrija sa proizvodnjom i preradom građevinskog materijala i eksploatacije kamena.
- Vodoprivreda – korištenje vodnih potencijala Pepelarske rijeke, Papratnice, Željeznice, Ograjne i Krajnjača rijeke za uzgoj ribe.
- Turizmu, kao privrednoj grani dati prioritet i stvoriti sve uslove za organizovan pristup razvoju ove privredne djelatnosti. U vezi sa razvojem turizma podsticati razvoj tercijalnog sektora posebno ugostiteljstva, trgovine i uslužnih djelatnosti koje treba organizovati prema urbanističko-planerskim kriterijima namjene i korištenja prostora.

Polazeći od dostignutog faktora razvijenosti i postavljenih ciljeva razvoja privrede općina

Žepče bi u svom daljem razvoju trebalo da ima u vidu ekspanziju malih i srednjih preduzeća koja će vidno uticati na budući privredni razvoj ovog područja. Ispoljene tendencije u dosadašnjem razvoju privrede omogućile bi stopu rasta od 6-8% gledano za period 2007-2027. Nosioci razvoja su već eksponirani privredni subjekti iz oblasti prerade drveta, tekstila, metala i dr.

Postojeći razmještaj gospodarskih djelatnosti prema strategiji razvoja privrede na prostoru općine Žepče predvidio je formiranje većih radnih zona u Žepču zatim u Ljeskovi, Donjoj Golubinji, Tatarbudžaku, Goliješnici, Papratnici, Ozimica i Brankovićima. Radne zone su formirane u cilju objedinjavanja gospodarskih djelatnosti, ekonomičnijeg poslovanje što manje devastacije poljoprivrednog zemljišta i sl. Otvaranje i novih radno/proizvodnih i poslovnih zona na drugim lokacijama u prostoru obuhvata Općine, znači da se u buduće ne mogu pojedinačno na mikro lokacijama raštrkano graditi proizvodni gospodarski objekti.

2.5.1. Prostorni aspekt privrednog razvoja

Valorizirajući interaktivno brojne faktore koji su uticali na postojeće suštinski spontano uređene poslovno – radne zone locirane su uglavnom duž rijeke Bosne najatraktivnijeg prostora kuda prolaze najjači cestovni pravac u BiH M-17 i magistralni pravac dvokološječne elektrificirane željezničke pruge. Taj prostor u bliskoj budućnosti će biti još eksponiraniji gradnjom autoputa na koridoru Vc koji prolazi kroz općinu Žepče istim ovim koridorom na osnovu pobrojanog može se zaključiti da je ovaj prostor od vitalnog značaja za općinu Žepče i šire za Kanton i Federaciju BiH.

Strateška riješenja vezana za način budućeg uređenja prostora, njegovog privrednog aktiviranja moraju polaziti od stvarne situacije i nastalih odnosa interakcija. Evidentno je da se strateški moraju utvrditi neka pravila ponašanja u pogledu budućeg korištenja ovog prostora.

Kod prostornog razmještanja privrednih subjekata, sam prostor je u znatnoj mjeri limitirajući faktor privrednog razvoja posebno ako se nastavi sa već uočenom praksom prepuštanja spontanosti individualaca.

Korištenje preostalog prostora na području općine Žepče zahtjeva da se stručno i naučno pristupi rješavanju problema prema određenim kriterijima respektujući posebno kriterije očuvanja životne sredine, koja je u ovom području znatno degradirana.

2.6. PROJEKCIJA DRUŠTVENE INFRASTRUKTURE

Sadržaji društvene infrastrukture su jedan od kriterija, na osnovu kojih se utvrđuju centri naselja u planiranom policentričnom sistemu naselja.

Nomenklaturu društvene infrastrukture čini:

- socijalna i dječija zaštita
- školstvo
- zdravstvo
- kultura
- fizička kultura
- snabdjevanje i uslužne djelatnosti
- turizam i ugostiteljstvo
- poslovni objekti i objekti uprave

2.6.1. Socijalna zaštita

U okviru službe za opću upravu i društvene djelatnosti postoji pododjel za socijalnu zaštitu. Prostorne mogućnosti za rad ove društvene djelatnosti su skućene. U planskom periodu potrebno je izgraditi novi objekat za centar socijalne zaštite, i omogućiti sve vrste socijalne pomoći svim stanovnicima Općine kojima je ta pomoć potrebna. U gradu Žepče potrebno je organizovati sljedeće službe:

- Savjetovalište za braćne i porodićne odnose i vaspitno savjetovalište za djecu, koje će svojom funkcijom pravovremeno otklanjati probleme, koji ruše porodićne odnose i normalan razvoj djeće.
- Zavod za rehabilitaciju invalida, koji bi ih osposobio za uključivanje u određene poslove.

U planskom periodu potrebno je izgraditi dom za penzionera, prihvatilište za djecu bez roditelja i objekat za smještaj osoba izloženih nasilju u obitelji.

Centar za tretman djeće sa razvojnim teškoćama u planskom periodu planiran je kao Dnevni centar za djecu i omladinu sa razvojnim teškoćama za što je potrebno obezbjediti odgovarajući prostor.

2.6.2. Predškolske ustanove

Vaspitanje i obrazovanje predškolske djeće je jedna od prioritetnih društvenih djelatnosti, koja osigurava zdrav psihićki i fizićki razvoj djeće.

Dječiji vrtići su ustanove u kojima se predškolska djeca vaspitavaju i zabavljaju.

Potrebe za predškolskim ustanovama određuju se na osnovu planiranog broja djeće uzrasta od 0-6 godina koji u ukupnom planiranom broju stanovnika učestvuje sa 7.4%. Po Projekciji broja stanovnika 2027.g. broj djeće uzrasta od 0-6 godina iznosi 2912. U predškolskim ustanovama treba da se obezbjedi smještaj za 16% ove populacije (466 potencijalnih korisnika 2027 .g.) Kapacitet jednog dječijeg vrtića treba da prihvati 50-60 korisnika.

Korisna površina objekta obdaništa iznosi 4,5 - 5,5 m² po djetetu, a površina dvorišta 25,0 m² po djetetu. Obdaništa se planiraju u gradu Žepću i u centrima II. nivoa prema potrebi, odnosno naseljima Brankovići, Ozimica, Begv Han . Za 466 korisnika dječijeg vrtića treba obezbjediti 1498,5 m² građevinske površine i 11 650 m² površine zemljišta.

U svim većim naseljima i u gradu Žepče treba obezbjediti dječija igrališta za djecu, koja nisu uključena u predškolske ustanve, Za funkcoionisanje dječijih igrališta potrebna je površina od 9,0 m² po korisniku.

2.6.3. Osnovno obrazovanje

Osnovno obrazovanje treba da obezbjedi jednake uslove i mogućnosti za obrazovanje svih učenika osnovnog obrazovanja.

U planskoj godini 2027. g. 3464 učenika pohađaće osnovnu školu. Za planski period predviđen je potpun obuhvat učenika od 7 do 14.godina .

Kako se teži tome da se nastava osnovnog obrazovanja odvija u jednoj smjeni, za planski period potrebno je izgraditi novih 8200 m² građevinskog prostora školskih objekata da bi se omogućio normativ od 5,5 m² građevinskog prostora po učeniku.

Površina slobodnog prostora oko školskog objekta zadovoljava normativ od 20,0 m² po učeniku, kod svih škola,osim matične osnovne škole "Alija Nametak" u Begovom Hanu. Ako bi se nastava odvijala u jednoj smjeni površina parcele navedene škole bi se trebala proširiti za cca 600,0 m².

Sve osnovne škole treba da imaju uređene sportske terene i fiskulturnu salu. Površina sportskih terena iznosi 6,0 m² po sjedištu, od čega 1,1 m² iznosi površina fiskulturne sale.

Osnovne škole treba da postanu kulturni cenar za učenike osnovnog obrazovanja. Zato sve osnovne škole treba da imaju namjenske prostorije za slobodne aktivnosti i biblioteku sa čitaonicom u kojima će učenici provoditi svoje slobodno vrijeme.

U planskom periodu treba za sve škole nabaviti savremenu opremu za izvođenje nastave i izvršiti potrebnu sanaciju školskih objekata. Analiza postojećeg stanja pokazala je da je potrebno izgraditi novi školski objekat za OGS "Katarina Kosača Kotromanić" u Žepču, i područnu školu u naselju Selište koje nastavu izvode u nennmjenskim objektima..

2.6.4. Srednje obrazovane

Srednju mješovitu školu " Žepče" ,Srednjumješoviru školu KŠČ "Don Bosko" i KŠC Gimnaziju pohađa 1439 učenika (ili 18,5% od starosne grupacije od 15-19 g. 2006.g. na području Općine).

Površina korisnog prostora i parcele po učeniku zadovoljava normativ, ako se nastava odvija u dvije smjene. U planskom periodu predlaže se ukidanje nastave u dvije smjene U tom slučaju potrebno je da svi srednjoškolski objekti obezbjede 6.0 m² po učeniku korisnog prostora, a parcele 20,0 m² po učeniku. U planskom periodu potrebno je osavremeniti kabinetsku nastavu, izgraditi sportske terene i školske sportske dvorane. Kako bi škole postale i kulturni centar srednjoškolaca, potrebno je obezbjediti namjenski prostor za slobodne aktivnosti učenika..

2.6.5. Zdravstvena zaštita

Strateški ciljevi razvoja zdravstvene zaštite općine Žepče je očuvanje i unapređenje zdravlja stanovništva, obezbjeđenje kvalitetnih zdravstvenih usluga, edukacija kadrova i stvaranje partnerskih odnosa između zdravstvenog sektora i građana.

U planskom periodu primarna i specijalistička zdravstvena zaštita treba da bude podjednako obezbjeđene sva sve stanovnike općine Žepče .

Primarnu zdravstvenu zaštitu obezbjeđuje Dom zdravlja sa područnim postojećim i novoplaniranim područnim ambulantama. Bolničko liječenje i usluge odgovarajućih specijalističkih službi obezbjeđuje Medicinski centar u Zenici

Svi centri II i III nivoa treba da imaju područne ambulante sa stomatološkom ordinacijom, stalnog ljekara opće prakse i stomatologa.

U planskom periodu treba obezbjeđiti namjenski prostor odgovarajuće površine u naselju Osova, Bistrica, Tatarbudžak, Brankovići, Gornja Lovnica, Papratnica i Ponjevo.

U planskom periodu treba izvršiti rekonstrukciju i proširenje Doma zdravlja u Žepču.

Razvoj funkcije zdravstvene zaštite, bazira se na planiranom broju stanovnika i planskom kriteriju od 0,10 m² korisne površine objekta po stanovniku Općine, što iziskuje povećanje kapaciteta i osoblja svih funkcija zdravstva.

Površine zdravstvenih objekata Doma zdravlja i područnih ambulanti 2027 godini treba da iznosi 4156 m² korisne površine (2006.g. korisna površina je iznosila 955,0 m²).

Na području Općine Žepče zbog velikog broja osoba starijih od 65 godina treba organizovati rad « Porodične medicine ».

2.6.6. Kultura

Kulturni centar grada i općine Žepče je Dom kulture izgrađen namjenski 1983 godine. Isti je znatno devastiran pa zahtjeva hitnu sanaciju i privođenje funkciji. U centrima II nivoa (naselju Ozimice, Begov Han, Željeznom polju (ima neuslovan objekat), Begovom Hanu i Brankovićima planirati nove domove kulture (društveni domovi) koji treba da imaju biblioteku sa čitaonicom omladinski klub i salu za rad kulturno-umjetničkih društava i sekcija. Izgradnjom društvenih domova povećaće se rad i kulturne aktivnosti u gradu Žepču i ostalim naseljima Općine.

Razvoj kulturnih djelatnosti podrazumjeva širenje postojećih kulturnih institucija i stvaranje novih kao načina očuvanja tradicije kulturno-umjetničkih društava kojih ima u Općini nekoliko.

U planskom periodu gradska biblioteka i školske biblioteke treba da povećaju svoj fond knjiga.

Prostori i broj kadrova u funkciji kulture treba da se povećaju u skladu sa društveno ekonomskim razvojem Općine.

2.6.7. Fizička kultura

Fizička kultura na području Općine Žepče odvija se putem sportskih organizacija i klubova a, za čije se aktivnosti koriste neadekvatni postojeći zatvoreni prostori školskih sala i terena od kojih je gradski stadion i najveći i najbolji sportski objekat.

U planskom periodu, planira se gradnja sportskih polivalentnih asvaltnih ploha uz svaki postojeći školski objekat, a treba izgraditi i fiskulturne sale za tjelesni odgoj. Sportske terene treba graditi u granici urbanog područja grada i naselja na području Općine (gdje to prostorne mogućnosti dozvoljavaju) tako da se postigne površina za sport od 3,0 m² po stanovniku.

2.6.8. Ugostiteljstvo

Ugostiteljstvo i turizam u Općini nemaju većeg značaja. Ugostiteljstvo koje označava 1,5% zaposlenih generiše 0,8% ukupnih prihoda i rashoda.

Ova djelatnost svodi se na 98 ugostiteljske radnji, dva motela i dva hotela od kojih stari gradski hoteli nije u funkciji. Stanje ne zadovoljava potrebe u odnosu na ambicije u razvoju turizma.

Razvoj turizma, kao najveće privredne grane u svijetu, zahtjeva izgradnju savremenih smještajnih kapaciteta i ugostiteljskih objekata, sportskih terena (u sportsko rekreaicionim zonama) i potrebnu komunalnu infrastrukturu. Po usvajanju Prostornog plana općine Žepče potrebno je uraditi Master plan za zonu zaštićenog pejzaža u dolini Pepelarske rijeke i lokaliteta Matinskog Visa.

2.6.9. Snabdjevanje

Trgovina na području općine Žepče odvija se u 261-om objektu različite trgovačke namjene i vrste trgovine. U istim je zaposleno 876 zaposlenika.

S obzirom na očekivane povećane potrebe stanovništva, u planskom periodu, kako po obimu i asortimanu roba, tako i odgovarajućoj prostornoj distribuciji, neophodno je da trgovinske organizacije i pojedinci sa područja općine Žepče obezbjede takav razvoj prodajnih kapaciteta, koji će zadovoljiti potrebe stanovništva i ovu djelatnost uvesti među najznačajnije djelatnosti u stvaranju društvenog proizvoda i uslova za razvoj turizma na ovom području.

U planskom periodu površina trgovačkih radnji i skladišnog prostora treba da iznosi 21 430 m² da bi se zadovoljio normativ od 0,5 m² po stanovniku.

Trgovina treba da uvodi nove oblike poslovanja kao što su: diskont- trgovine, marketi uz značajnije saobraćajnice udružene sa servisima i ugostiteljskim objektima.

U gradu Žepču biće koncentrisana trgovina za povremenu kupovinu, dok će u naseljima na području Općine dominirati prodavnice za svakodnevnu potrebu.

2.6.10. Zanatstvo i servisi

Mala privreda obuhvata pored uslužnog i proizvodnog zanatstva i građevinsko zanatstvo (male građevinske firme do 100 radnika).

Mala privreda u gradu i općini Žepče je nedovoljno razvijena, kao i sve druge tercijarne djelatnosti. Na području općine Žepče nalazi se cca 360 radnji sa zanatskom i uslužnom funkcijom. Grad Žepče raspolaže sa 44,38% navedenih radnji.

U planskom periodu se očekuje povećanje životnog standarda. Nova izgradnja stanova, opremanje stanova i domaćinstava te povećanje potreba privrede što će omogućiti kadrovski i materijalni razvoj male privrede.

Prostorni razmještaj male privrede je veoma važan, s obzirom na potencijalne korisnike. U gradu Žepče treba skoncentrisati uslužno i servisno zanatstvo, a proizvodno zanatstvo treba locirati u centre II i III nivoa.

Razvoj proizvodnog zanatstva kao i male privrede (u maloj serijskog proizvodnji) bazirati na dogovoru sa industrijskim proizvodnim organizacijama i na taj način otvoriti nova radna mjesta i zaposliti stanovništvo gravitacionog područja centara II i III nivoa.

Razvoj uslužnog i servisnog zanatstva biće uslovljen potrebama stanovništva za zanatskim uslugama kako po vrstama tako i po obimu.

Struktura gospodarskih subjekata prema djelatnosti na općini Žepče

Redni broj	Djelatnost	Broj privr. subjekata	Broj uposlenih
1.	Poljoprivreda, lov i šumarstvo	24	130
2.	Ribarstvo	-	-
3.	Rudarstvo	1	5
4.	Prerađivačka industrija	78	934
5.	Opskrpa el.energijom, plinom i vodom	4	78
6.	Graditeljstvo	41	328
7.	Trgovina	261	876
8.	Promet, skladištenje i veze	40	259
9.	Financijsko posredovanje	32	95
10.	Poslovanje nekretninama	24	107
11.	Javna uprava, obrana, i obvez. soc, osiguranje	11	295
12.	Obrazovanje	15	501
13.	Zdrav. zaštita i socijalna skrb	4	146
14.	Ostale ustanove, društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti	83	90
15.	Ugostiteljstvo	98	150

Iz pregleda se vidi da je najveći broj uposlenih u prerađivačkoj industriji, a zatim slijedi trgovina, obrazovanje, graditeljstvo, javna uprava, obrana i obvezno socijalno osiguranje.

Na drugoj strani analiza broja subjekata po djelatnostima navodi na zaključak da je na području općine najveći broj trgovačkih i ugostiteljskih poduzeća, a znatno manji broj je u prerađivačkoj industriji i

drugim djelatnostima. Očito je da je nužno poticati društvenim mjerama razvoj i utemeljenje privrednih subjekata iz drugih djelatnosti.

Proces privatizacije teče jako sporo zbog čega privatizacija DP "Bistrica" i DP "Nova trgovina" nije još završena, te ova poduzeća ne rade.

Privatizirana poduzeća „Krivaja“ i „Mahnjača“ teško se oporavljaju i ne postižu obim proizvodnje koliko se stvarne trenutačne tehničko-tehnološke mogućnosti, zbog nedostatka obrtnih sredstava, tržišta, povjerenja kupaca i poremećenih linija proizvodnje.

Sporo rješavanja privatizacije ima za posljedicu i dalje propadanje i smanjenje vrijednosti kapitala društvenih poduzeća te je potrebno hitno završiti privatizaciju i na taj način spasiti preostali kapital od daljnjeg propadanja.

Na lokaciji poslovnog XP Centra uređene su 33 parcele, međutim samo 9 parcela ima izgrađene građevinske objekte koji su stavljeni u funkciju. Ostale parcele stoje prazne čekajući bolja vremena za investiranje.

Po zastupljenosti dominiraju mala i srednja poduzeća gdje je po subjektu uposleno 13,6 radnika. Kod fizičkih subjekata dominiraju trgovina /189 subjekata/, samostalne zanatske radnje /132 subjekta/ i samostalne ugostiteljske radnje /81 subjekt/, a kod fizičkih subjekata je uposlenost 1,28 radnika/ subjektu.

Opća slika privatnog sektora je trgovina, ugostiteljstvo, usluga, jer iziskuje najmanja ulaganja, mali rizik, brz obrt i najveću dobit. Nedostatak povoljnih kreditnih sredstava, donacija, partnerskih ulaganja i stranih investicija, zbog tržišno-ekonomske rizičnosti ovih prostora, dovodi investitore do sumnje i bojazni ulaganja samo sopstvenih sredstava u skupe objekte /hale/, infrastrukturu i proizvodnje strojeva.

Ni strani ulagači nisu spremni investirati u proizvodnju zbog velikog rizika, mada ima gospodarskih resursa i kvalificirane radne snage za proizvodne djelatnosti. Dok se ne steknu povoljniji tržišno-ekonomski, politički i pravni uvjeti na nivou Općine, Županije, Federacije i Države BiH, teško je očekivati pozitivnije pomake i značajnija ulaganja u proizvodne djelatnosti. Bez ulaganja u proizvodnoj oblasti zasigurno nema značajnijih pomaka u oblasti zapošljavanja i poboljšanja standarda žitelja Općine.

Neophodno je stvoriti povoljnije uvjete za proizvodne djelatnosti i zaštititi vlastitu proizvodnju, te oživjeti proizvodnju u kućnim i obiteljskim gospodarstvima.

Najveći problem sa kojim se suočavaju poduzetnici su problemi vezan za infrastrukturu. Čak 72% poduzetnika se suočavaju sa nekim infrastrukturnim problemom.

2.6.11. Planiranje turističke djelatnosti

Prirodni resursi na području općine Žepče omogućavaju razvoj lovnog, ribolovnog i rekreativnog turizma. Na području općine Žepče nalazi se 6 lovačkih kuća i planinarskih domova. Ovo područje bogato je lovnom na divljač. Područje uz rijeku Papratnicu pogodno je za ribolov, sportsku rekreaciju i odmor. Vodotok Velike i Male rijeke pritoke rijeke Papratnice, obiluje mnogobrojnim slapovima u svom slivu i obogaćuje atraktivnost ovog područja.

U potencijal ovog kraja spadaju planinarske transferzale pogodne za čitav niz turističkih aktivnosti na pojedinim mjestima za odmor po pojedinim dionicama, na kojim se mogu nuditi domaći proizvodi počevši od proizvoda poljoprivrede i voćarstva, do stočarskih proizvoda i prerađevina iz kućne radinosti danas je to popularno nazvano kao " etno turizam ". Ovakva aktivnost podrazumijeva izradu propagandnog materijala, edukaciju stanovništva i turističkih radnika, uređenje transferzale (označavanje, uređivanje infrastrukture i sl.), te izradu prepoznatljivih turističkih suvenira karakterističnih za ovo područje.

Područje Matinskog Visa (964,0 m.n.m.) pogodno je za kampiranje, izlete, šetnju, a eventualno i skijanje. Izgradnjom potrebne komunalne infrastrukture, ovo područje može da postane sportsko-rekreacioni centar sa ljetnom i zimskom turističkom ponudom.

Razvoj turizma na prostoru općine Žepče danas je baziran , prije svega na entuzijazmu pojedinaca i privatnoj inicijativi (planinarsko društvo, ribolovne , lovne i ekološke udruge, te privatni sportsko-rekreativni centri). Izdvajanjem područja rijeka Željeznice, Papratnice, Bistričke, Pepelarske rijeke i dr., na njima se uvodi viši stepen zaštite , što omogućava zaštitu vodotoka i kvaliteta voda, čime se ističu krajobrazne vrijednosti, a istovremeno omogućava održivi razvoj intenziviranjem turističke i sportsko-rekreativne ponude.

Prostori uz vodotok Papratnice omogućavaju izletnicima odmor i osvježenje u vrelin ljetnim vikendima. Vodotok Ravne i Male rijeke pritoke rijeke Papratnice, obiluje mnogobrojnim slapovima i obogaćuje atraktivnost ovog prostora. Ovim Prostornim planom se predviđa aktiviranje ideje o stvaranju akumulacije na Pepelarskoj rijeci, gdje bi se tom aktivnošću sem jezera stvorili uslovi za proširenje i uređenje postojećeg vikend naselja i lociranje većeg sportsko rekreacionog centra sa sportovima na vodi. Održavanjem visokog ekološkog nivoa ovih prostora, intenzivirala bi se proizvodnja zdrave hrane , kako kroz hidrokulturne (ribogojilišta), tako i kroz poljoprivrednu proizvodnju na privatnim posjedima , kao komplementarna djelatnost.

Kapitalni resurs žepačkog područja su mineralne i termalne vode. Veliki broj izvora (17) danas je samo u funkciji kroz lokalnu upotrebu i odlikuje se malim stepenom istraženosti. Sve izvore potrebno je istražiti, urediti i opremiti pratećim sadržajima za prezentaciju.

Ne treba zanemariti lov i ribolov kao gospodarske djelatnosti, koje uz relativno skromna ulaganja mogu ostvariti značajni prihodi. Lovačke i ribolovne udruge značajno mogu doprinjeti zaštiti i uzgoju divljači i ribljeg fonda kao i unapređenju ovih djelatnosti, uz pomoć društvene zajednice.

Ovaj kraj je bogat lovnom divljači : srndać, lisica, divlja svinja, divlja patka, fazan i druge.

Na području općine Žepča nalazi se (16) lovačkih kuća i planinarskih domova. Najpoznatiji planinarski dom izgrađen je 2001.g. na Matinskom visu na proplanku okruženom borovom šumom na 824 m.n.m,a prostor oko planinarskog doma omogućava kampiranje, odmor i šetnju Prirodni uslovi Matinskog visa idealni su za izgradnju sportsko-rekreativnog centra sa ljetnom i zimskom turističkom ponudom. Prostornim planom se predviđa proširenje postojećih vikend naselja u Papratnici za 6,1 ha u Orahovici za 3,3 ha, i postojeće vikend naselje na Pepelarskoj rijeci za 6,7 ha nove površine sa gradnjom jezera površine 4,29 ha. I novog sportsko rekreacionog centra na površini od 4,55 ha.

Planiranje novih sportskih terena i zatvorenih dvorana, park šuma sa šetnicama znatno će se doprinjeti razvoju sporta a i turističke ponude.

Područje općine Žepče sa svojim vodnim i resursima, mineralnim izvorima, šumskim bogatstvom, i drugim vrijednostima, posjeduje sve preduslove da se izgradi u značajnu turističku destinaciju sa sadržajima bez sezonskih ograničenja (sportsko-rekreativni, lovni, ribolovni, gastro, vjerski, cikloturizam).

A3-Grafički prilog društvena infrastruktura

2.7. PROMET I VEZE

2.7.1. Prognoza porasta prometa i motorizacije

Prognoze porasta prometa upućuju , da će u budućnosti glavni uticaj na povećanje cestovnog transporta imati ekonomski razvoj zemlje i razvoj transporta u Evropi i njegov uticaj na cestovnu infrastrukturu u Bosni i Hercegovini .

Transport roba koje će oblikovati nova tehnološka dostignuća , diktirat će veliki porast tranzitnog teretnog prometa roba pogotovo u odnosu na željeznički transport koji se neće tako brzo razvijati kao i cestovni promet .

Opredjeljenja razvoja ekonomije , na mala i srednja poduzeća , tražit će i najbrže i najekonomičnije načine transporta što daje prioritet bržeg razvoja cestovne infrastrukture u kojoj će udio prometa teretnih vozila imati stalni porast , dok teretni promet na željeznici ne zauzme svoje mjesto .

Po stopi od oko 7% prosječno godišnje treba da raste mobilnost stanovništva a obzirom da je povećana sa 5.000 km u 2000.godini na oko 10.000 km po vozilu godišnje u 2010.godini . U planskom periodu 2010.-2020.godina , mobilnost može da raste na 12.000 km po vozilu godišnje ili 1,6% prosječno godišnje .

Stopu rasta transporta putničkih vozila treba uzeti na osnovu rasta stepena motorizacije i mobilnosti od prosječno 5% godišnje do kraja planskog perioda 2020.godine.

Stepen motorizacije u Bosni i Hercegovini pa i u Općini Žepče razvijao se mnogo brže nego privreda i standard stanovništva ,tako da je u Zeničko-Dobojskom kantonu u 2000.godini , nivo stepena motorizacije premašivao nivo iz 1991.godine, a što je nesrazmjerno općem razvoju u Kantonu i Općini Žepče .

Stepen motorizacije u Općini Žepče u planskom periodu treba da raste po prosječnoj stopi od 4-5% /sa 160 vozila /1000 stanovnika na 360 vozila /1000 stanovnika / . Ovaj stepen motorizacije se očekuje i u Bosni i Hercegovini .

2.7.2.Koncepcija razvoja prometnica

a) Cestovna mreža

Osnovna koncepcija razvoja cestovne mreže u Općini Žepče , bazirana je na planiranoj izgradnji autoceste na koridoru Vc koja će biti osnovna pokretačka snaga razvoju kako privrede tako i ostalih društvenih segmenata Općine Žepče i cijele Bosne i Hercegovine .

Trasa autoceste položena je kroz središte općinskog područja od čvorišta Ozimice u pravcu juga , te naselja Tatarbudžak , Vašarište , Varošište i Ravne Donje .Trasa autoceste tangira sa zapadne strane urbano područje grada Žepča i na lokalitetu naselja Papratnica vijaduktom prelazi na desnu stranu rijeke Bosne i dalje prema jugu kod naselja Golubinja vraća se na lijevu stranu rijeke Bosne, gdje je planirano i čvorište Poprikuša, a trasa autoceste ulazi u tunel kojim ide do naselja Topčić Polje u Općini Zenica . Generalno posmatrajući položaj autoceste u odnosu na nasebinske sisteme i urbana područja Žepča , može se konstatirati da planirana trasa autoceste nije u koliziji sa nasobinskim sistemom , niti je ograničavajući faktor prostornog razvoja općinskog centra grada Žepče .

Autocesta ograničava razvoj prigradskog naselja Vašarište prema sjeverozapadnoj strani , a koje je u izvjesnoj mjeri već izgrađeno i Prostornim planom Općine utvrđeno kao urbano područje ovog naseljenog mjesta .

Isti slučaj je i u naselju Tatarbudžak s tim da je preko planiranog urbanog područja i izgrađenih fizičkih struktura naselja predviđen vijadukt koji nije fizička prepreka za širenje i daljnji razvoj ovog naselja .

U dijelu naselja Papratnica uz magistralni put M-17 trasa autoceste prelazi preko urbanog područja Papratnica i izgrađenih dijelova naseobinske strukture .

U naselju Želeće otvoreni dio trase autoceste između planiranog mosta i ulaska u tunel presjeca urbano područje Želeće i lokalnu komunikaciju koja povezuje ova naselja .

Slična situacija je i u urbanom području naselja Golubinja, ali u nešto blažoj formi .

Sve ove kolizije bit će tehnički riješene u idejnom projektu autoceste .

Pored autoceste na koridoru Vc ,planirana je i cestovna komunikacija koja bi transverzalno preko Zavidovića povezivala Zeničko-Dobojski i Tuzlanski kanton odnosno koridor Vc sa brzom cestom Sarajevo - Tuzla – Brčko .Planirana prometnica imala bi rang magistralne ceste koja bi se uklopila u mrežu magistralnih cesta BiH . Položaj trase planirane magistralne ceste biće određen iz Prijedloga Prostornog plana ZE – DO Kantona (u fazi usvajanja),a koji treba da se uskladi sa Prostornim planom Zuzlanskog Kantona po pitanju ove saobraćajnice čime bi se definisalo pitanje ove saobraćajnice čiji će se tačan položaj i gabarit odrediti izradom Glavnog projekta..

Jedno od osnovnih opredjeljenja za koncipiranje ostale općinske niže rangirane cestovne mreže bilo je , razvojna komponenta organizacije prostora i neophodnost međusobnog komunikacijskog povezivanja razvojnih centara u jedinstven sistem naselja i njegovo efikasnije i funkcionalnije povezivanje sa širim okruženjem .

Planirani sistem naselja na prostoru Općine treba da bude opredjeljujući faktor za razvoj buduće mreže lokalnih i nekategorisanih cesta .

Rekonstrukcija i modernizacija lokalne i nekategorisane cestovne mreže podrazumjeva: rekonstrukciju trase ceste u cilju poboljšanja vertikalnih i horizontalnih elemenata trase cesta ,asfaltiranje kolovoza,postavljanje saobraćajne opreme i propusta i u urbanim područjima izvedba pješačkih staza uz kolovoz .

Prioritetno se ovo odnosi na naselja u rubnim područjima Općine koji imaju kvalitetniju komunikaciju sa općinom Zavidovići (naselja Globarica,Debelo Brdo,Vrbice i Radunice) i općina Maglaj (naselja Adže i Pire). Naselja Globarica ,Debelo Brdo, Vrbica i Radunice te zaseoke Gornji Bradići , Devetine , Hodžići , Brezici potrebno je lokalnom cestom povezati sa centrom višeg nivoa , naseljem Brankovići .

Takođe je potrebno lokalnom cestom ,kao alternativnom komunikacijom regionalnoj cesti R-474,povezati naselja Adže , Pire , Ponijevo i Matina sa centrom višeg nivoa naseljem Ozimica .

Uspostavljanje lokalnih cesta na navedenim prostorima podrazumjeva prvenstveno rekonstrukciju postojećih nekategorisanih cesta .

b) Željeznička mreža

Magistralnom željezničkom prugom (Vrpolje) Bos.Šamac – Sarajevo – Ploče , koja prolazi kroz prostor Općine , još uvijek se ne odvija intezivniji putnički i teretni željeznički promet koji zahtjeva mnoge preduslove pa će primarna uloga željezničkog prometa u narednom periodu uglavnom biti , opsluživanje transportno intezivnih grana privrede , uz postepeno osposobljavanje za značajniju participaciju u drugim vrstama prijevoza . Teretni promet će vrlo brzo stići predratni nivo kada to bude privreda , sa svojim stepenom razvijenosti zahtjevala od ovog vida transporta .

Na prostoru Općine potrebno je obezbjediti površine za robno transportni i privredni terminal za potrebe općinske i regionalne privrede opredjeljene na željeznički transport . Za ove potrebe se predlaže prostor (cca 34 ha) uz željezničku prugu na lokalitetu polja Osmužnice u neposrdnoj blizini gradskog urbanog prostora . Pored ovog prostora prolazi i trasa planirane magistralne ceste Žepče – Zavidovići – Tuzla . Sadržaji ovog terminala mogu biti ; skladišta , magacini , servisi , carinska zona , pretovarna stanica , parking teretnih vozila i sl.

c) Razvoj javnog prometa

U planskom periodu javni prevoz stanovništva treba da postane dominantan vid prevoza na prostoru Općine i regije a posebno linije prevoza ; stan – posao i stan – škola . Linije javnog prevoza treba da povežu centar Općine i sva naselja i zaseoke i da se odvijaju na prostoru Općine kružno ili radijalno . Organizacija javnog prevoza treba da obezbjedi adekvatan broj vozila sa kapacitetima , zatim precizan i striktan red vožnje , obezbjedi nadoknade javnog prevoza stanovništva i unaprijedi razvoj svih elemenata sistema koji uvećavaju komfor i nivo usluga javnog prevoza . Razvojem i modernizacijom regionalne i lokalne cestovne mreže treba da se razvija i javni promet stanovništva , kako bi se ostvario balans sa individualnim prevozom .

Svoju ulogu u javnom prometu treba da ima i putnički promet na željeznici koja je dobro razvijena i opslužuje naselja u dolini rijeke Bosne . Dvokolosječna elektrificirana željeznička pruga magistralnog i evropskog značaja , prolazi kroz prostor Općine i u planskom periodu razvoja Općine mora se ozbiljno računati na željeznicu kao važnog faktora razvoja segmenta prometne infrastrukture . Ovo se odnosi na posebno uređenje i izgradnju putničkih i teretnih terminala na pruzi i njihova veća pristupačnost , kako bi se stvorili optimalni uslovi za mnogo veće iskorištenje usluga ove prometnice .

Prostorne kolizije sa trasom autoceste i potrebe za prometno povezivanje, pozicije čvorišta, pratećih i uslužnih objekata na lokalitetima:

- Zbog kolizije trase autoceste sa lokalnom cestovnom mrežom u naselju Ljubatović , neophodno je izgraditi dijelove lokalne mreže , u dužini 720 metara , sa jednim denivelisanim prelazom .
- Zbog narušene postojeće prilazne veze , predlaže se izgradnja alternativnog prilaza dijelu naselja Ljubatović u dužini od 135 metara .
- U području naselja Goliješnica , formira se čvorište (tip truba-desna) , kojim se ostvaruje veza sa postojećom magistralnom cestom preko koje je ostvarena pristupna cesta prema Maglaju , Zavidovićima i Žepču . U sklopu formiranog čvorišta , predviđen je i naplatni punkt . Ovo čvorište bi moglo dobiti na značaju , u slučaju ostvarenja kvalitetne cestovne veze iz pravca Tuzle i Brčkog .
- Zbog ostvarenja komunikacijskih veza dijelova naselja Bljuva , predlaže se povećanje raspona mosta na toj lokaciji .
- Zbog ostvarenja komunikacijske veze dijelova naselja Želeće sa gradom Žepčem , te korištenja poljoprivrednog zemljišta , predlaže se povećanje raspona mosta na ovoj lokaciji .
- U području naselja Golubinje , formira se čvorište (tipa truba-desna) , sa mogućnošću silaska sa autoputa isključivo iz pravca Zenice . U sklopu formirane petlje , predviđen je naplatni punkt . Silazak sa autoputa se ostvaruje na postojeći magistralni pravac .
- Zbog narušene postojeće prilazne veze , predlaže se izgradnja alternativnog prilaza za dio naseljenog mjesta Golubinja , u dužini od 190 metara .

2.7.3. P T T komunikacije

a) Poštanski promet

Analizom postojećeg stanja poštanskog prometa , konstatirano je dobro funkcionisanje i pokrivanje ove vrste komunikacija koje treba nadograđivati a prema planiranom sistemu naselja na prostoru Općine . Potrebno je da u sistemu naselja , centri I , II i III . nivoa imaju poštansku jedinicu koja bi poštanskim uslugama opsluživala stanovništvo tog naselja i naselja koja gravitiraju tom centru .

Nove poštanske jedinice , potrebno je instalirati u višenamjenskim objektima kao manje poštanske ispostave sa modernom tehnologijom obrade prijema i otpreme svih vrsta poštanskih pošiljaka što bi zadovoljilo potrebe stanovnika Općine .

b) Telegrafsko-telefonski promet

Na području općine Žepče djeluju dva operatera u fiksnoj telefoniji, BH Telekom Sarajevo na području Begov Hana, Želznog Polja i Donje Golubnje i HT Mostar na ostalom području općine Žepče.

Ukupan broj fiksnih priključaka na BH Telekom je oko 2000, a na HT oko 5300 priključaka.

Na području koje pokriva BH Telekom dvije telefonske centrale podržavaju ISDN, a ne podržavaju ADSL. Kada je u pitanju HT, digitalne telefonske centrale uglavnom podržavaju i ISDN i ADSL, mada je to još uvijek u začetku. Trenutno je na ISDN priključeno oko 100 korisnika, a na ADSL oko 20. Na području BH Telekoma imamo oko 10 korisnika ISDN-a.

Kada je u pitanju Internet, na području općine Žepče, pored BH Telekoma i HT imamo još jednog provajdera, koji daje usluge bežičnog interneta (Wireless).

Firma IN-tel.net d.o.o. Kiseljak pruža usluge za 200 korisnika bežičnog interneta na području općine Žepče, a trenutna infrastruktura dozvoljava priključenje još 200 korisnika.

Ovaj se broj odnosi samo na grad, a ne i na ruralna područja, na koja se ova firma namjerava širiti i očekuje priključenje oko 300 do 400 novih korisnika. Procijenjeni broj korisnika interneta preko HT Mostar je oko 400, a preko BH Telekoma oko 100 korisnika.

Kada je u pitanju mobilna telefonija na području općine Žepče su prisutni signali sva tri BH operatera. Signal Eroneta izvrsno pokriva cijelu teritoriju općine Žepče, dok signal BH mobile i Mobisa dosta slabije pokrivaju teritoriju općine Žepče.

Daljnji razvoj ovog komunikacionog sistema treba da ide sinhrono sa razvojem predloženog sistema naselja na prostoru Općine .

Potrebno je instalirati spojne puteve bazirane na optičkim kablovskim sistemima i transmisione multipleksne i linijske opreme u sinhronoj digitalnoj hijerarhiji (SDH) u kapacitetima koji omogućavaju razvoj tt komunikacija na duži period .

Sve zračne vodove na urbanom prostoru naselja potrebno je kablirati i time otkloniti mogućnost čestih kvarova i sukoba sa drugim vodovima .

Uvođenjem isturenih pretplatničkih stupnjeva , kvalitetno se može decentralizovati mreža u većim urbanim područjima , kao i uspješno riješiti problem telekomunikacijskih veza u manjim urbanim naseljima .

Pored navedenog neophodno će biti izgrađivati i alternativne spojne puteve na bazi digitalnih radiorelejnih sistema SDH tehnologija .

A3-Grafički prilog projekcija saobraćaja

2.8. ELEKTROENERGETIKA

2.8.1. Elektriika

Napajanje električnom energijom potrošača na području općine Žepče u planskom periodu biće iz transformatorske stanice 110/35/10 KV.

Ova transformatorska stanica treba da se gradi na lokaciji postojeće.

Priključak trafostanice na 110 KV mrežu izvesti dvosistemskim vodom

(radi prevazilaženja evidentnih imovinsko-pravnih problema kod uvođenja trase priključka).

Razvoj distributivne 10(20) KV mreže će zavisiti prema planiranom razvoju naselja na području općine.

U slijedećoj tabeli za planirani broj stanovnika odnosno domaćinstava za pojedina naselja izvedeno je očekivano vršno opterećenje skupine domaćinstava na nivou TS 10(20)0,4 KV.

Očekivano vršno opterećenje skupine domaćinstava na nivou distributivne trafostanice 10(20)0,4 KV (Pvn) .

Redni broj	Naseljeno mjesto	Planirani broj stanovnika	Očekivani broj domaćinstava	Pvn kw
1.	Begov Han	2842	836	1250
2.	Bistrica	1503	442	640
3.	Bljuva	397	117	120
4.	Goliješnica	950	280	330
5.	Golubinja	558	164	180
6.	Gornja Golubinja	1070	315	410
7.	Lupoglav	1613	475	620
8.	Ljeskovicica	571	168	200
9.	Ljubna	381	112	120
10.	Mračaj	498	146	180
11.	Orahovica	1221	360	470
12.	Ozimica	2541	747	1050
13.	Papratnica	1230	361	470
14.	Ravne Donje	408	120	140
15.	Ravne Gornje	363	107	120
16.	Selište	223	66	70
17.	Tatarbudžak	742	218	260
18.	Varošiste	136	40	50
19.	Vašarište	475	140	160
20.	Vitlaci	362	106	120
21.	Želeće	269	80	100
22.	Željezno Polje	6504	2033	3860
23.	Žepče	6988	2180	4140
24.	Adže	359	105	130
25.	Čusto Brdo	329	97	120
26.	Globarica	810	238	270
27.	Grabovica	561	165	180

28.	Komšići	315	93	100
29.	Ljubatovići	633	186	210
30.	Matina	455	134	150
31.	Pire	328	96	110
32.	Ponijevo	802	236	260
33.	Radunice	617	181	200
34.	Debelo Brdo	346	101	110
35.	Brankovići	1012	298	330
36.	Donji Lug	432	127	140
37.	Gornja Lovnica	867	255	280
38.	Gornji Lug	605	178	200
39.	Osova	396	116	130
40.	Vinište	1094	322	410
41.	Vrbica	744	218	260

2.8.2. Gasovod

Energetske potrebe stanovništva u planskom periodu neće moći zadovoljiti postojeći instalisani kapaciteti energetskog konzuma , tako da će se morati ići na regionalno rješavanje ovog problema dovođenjem prirodnog gasa .

Ukupne potrebe količine energije , odnosno energenta prirodnog gasa , mogu se grupisati u dva sektora ;

- sektori široke potrošnje u koga spadaju , stanovanje , javne ustanove ,objekti društvene infrastrukture gdje se energija koristi za grijanje , toplu vodu i kuhanje ,
- industrijski sektor potrošnje koga čine mali i veliki industrijski potrošači a koji energent koriste u tehnološkom procesu (troše kontinuirane količine gasa tokom cijele godine) .

Problem dovođenja prirodnog gasa za prostor Općine Žepče može se riješiti magistralnim gasovodom Bosanski Brod – Zenica ili alternativno dovođenjem prirodnog gasa gasovodom iz grada Zenice sa gasovoda Semizovac – Zenica .

Trasa budućeg magistralnog gasovoda treba da prođe središnjim dijelom prostora Općine kako bi bilo omogućeno priključivanje svim naseljima u Općini .

Koridor trase treba da izbjegne urbana područja naselja .

Trasa koridora gasovoda kroz prostor Općine data je u grafičkom prilogu Plana .

A3-Grafički prilog projekcija elektroenergetika

2.9. PROJEKCIJA RAZVOJA VODOPRIVREDE I VODOSNABDJEVANJA

Jedan od prvih koraka u definiranju načina rješavanja problema vodosnabdijevanja i postizanje definisanog cilja u ovoj oblasti na prostoru općine Žepče jeste izvršiti procjenu potrebnih količina vode za piće stanovništva i industrije. Ovaj podatak poslužiće nam za donošenje strateške odluke i opredjeljenja na odabrani resurs (izvorišta vode za piće) i shodno tome pokretanje aktivnosti oko rezerviranja i zaštite tog resursa uz istovremeno iznalaženje optimalnog načina njegovog korištenja.

Bilans potreba za vodom za piće

Obezbjedenje potrebnih količina vode za piće neophodnih za funkcioniranje normalnog života i razvoja određenih prostora kao i povećanja standarda lokalne zajednice direktno zavisi od odnosa potrebnih i raspoloživih količina kvalitetne vode za piće. U proračunu potreba za vodom, između ostalog, u obzir treba uzeti slijedeće komponente: povećanja broja stanovnika, povećanja stepena pokrivenosti, dinamika razvoja i tip industrije na razmatranom prostoru, promjena/ porast specifične potrošnje kao i promjena koeficijenta dnevne i satne neravnomjernosti i td. Za pravilno planiranje razvoja sistema snabdijevanja vodom za piće važno je imati potrebne maksimalne dnevne potrebe za vodom, dok se satne varijacije potrošnje izravnavaju uz pomoć vode uskladištene u rezervoarima.

a) Specifična potrošnja vode

Proračunski parametar *specifična potrošnja vode po stanovniku na dan* je jedan od najbitnijih kalkulativnih elemenata u potupku definiranja potrebnih količina vode. On varira od naselja do naselja, a nepostojanje tačnih i sistematiziranih mjerenja ulaza i izlaza iz vodovodnog sistema u nekom periodu dovoljno dugom da se ustanove trendovi promjene, postojanje redukcija u isporuci vode kao i neutvrđene vrijednosti gubitaka u sistemu proizvodnje i distribucije vode, opredjeljuju nas na pristup u proračunu specifične potrošnje vode za neko naselje koje se bazira na slijedećim uticajnim faktorima:

- broj, raspored, veličina i tip naselja;
- veličina gubitaka u sistemu;
- nivo usluga koju pruža preduzeće koje upravlja proizvodnjom i distribucijom vode;
- dominantna privredna djelatnost kojom se bavi stanovništvo;
- struktura potrošene vode (piće, higijenske potrebe, javna potrošnja, zaljevanje, stoka i sl.);
- kvalitet isporučene vode;
- karakter, specifičnost i namjena pojedinih zona unutar konzumnog područja;
- cijena vode;
- stepen opremljenosti sanitarnim i drugim uređajima pojedinih potrošača;
- navike u potrošnji vode stanovništva;
- klimatski uslovi;
- razvijenost vodovodnog sistema;
- dinamika privrednog razvoja.

Svi ovi gore pobrojani razlozi mogu bitno da utiču na koncepciju i dinamiku izgradnje i razvoja vodovodnog sistema i konsekventno tome i odgovarajućih sistema za prikupljanje i tretman otpadnih voda. Ako je ocjena perspektivnih potreba za vodom napravljena bez dovoljnog poznavanja uticajnih

faktora, imaće kod precjenjenih potreba za vodom nesrazmjerno velike objekte, velike investicije koje se kroz korištenje sistema ne mogu brzo vratiti, a kod niskih procjena, što takođe može biti slučaj, desiti će se da deficit u potrebama za vodom postaje ograničavajući faktor razvoja jedne sredine.

Kako se postojeći sistem javnog snabdijevanja vodom općine Žepče razvijao u dužem vremenskom periodu, uglavnom je pratio trenutne potrebe i inicijativu pojedinih naselja te spremnost njegovih stanovnika i šire društvene zajednice da pristupe rješavanju tih problema. U ostalim se dijelovima općine vodosnabdijevanje obavlja putem mjesnih, grupnih ili seoskih vodovoda, građenih obično u organizaciji mjesnih zajednica ili grupe građana.

Kako ne postoje statistički podaci o potrošnji vode stanovnika pojedinih kategorija potrošača, to je za potrebe izrade prostornog plana općine Žepče preuzete vrijednosti specifične potrošnje iz "Dugoročnog programa snabdijevanja pitkom vodom stanovništva i privrede na vodnom području slivova rijeke Save Federacije Bosne i Hercegovine", a koji su dati u narednoj tabeli.

Specifična potrošnja (l/stan/dan)			
Godina	2008.	2010.	2030.
Grad Žepče	295	300	310
Ostala naselja	255	260	290

Prikaz porasta specifične potrošnje vode po stanovniku u planskom periodu

Ovom specifičnom potrošnjom obuhvaćeni su i gubici u distribucionoj mreži kao i javna potrošnja (škole, domovi zdravlja, uslužne djelatnosti i sl.), kao i potrošnja male privrede koja ne troši vodu iz vodovodnog sistema u procesu proizvodnje.

b) Neravnomjernost potrošnje vode

Varijacije u potrošnji vode imaju direktnu reperkusiju na kapacitete objekata vodovodnog sistema, izdašnost izvorišta, eventualne redukcije u isporuci, pad pritiska u vremenu vršnog opterećenja i druga ograničenja u potrošnji. Dnevno (u okviru 24 sata) i sezonsko variranje potrošnje vode u naseljima se smanjuje sa veličinom naselja, a direktno zavisi i od veličine gubitaka u sistemu. Za ispravno dimenzioniranje vodovodnog sistema kao i njegovih pojedinih funkcionalnih cjelina od izuzetnog značaja je poznavanje karakterističnih veličina potrošnje, a to su:

- srednja dnevna potrošnja i
- maksimalna dnevna potrošnja vode.

Da bi se dobila vrijednost maksimalne dnevne potrošnje vode potrebno je uz srednju dnevnu potrošnju vode poznavati i koeficijent dnevne neravnomjernosti, čija vrijednost opada tokom vremena.

Varijacije potrošnje tokom godine uslovljene su klimatskim karakteristikama područja, veličinom i tipom naselja i navikama stanovništva.

U narednoj preglednoj tabeli prikazane su usvojene vrijednosti koeficijenta dnevne neravnomjernosti - k_d , koji su preuzete iz "Dugoročnog programa snabdijevanja pitkom vodom stanovništva i privrede na vodnom području slivova rijeke Save Federacije Bosne i Hercegovine".

Koeficijent dnevne neravnomjernosti - k_d			
Godina	2008.	2010.	2030.
Grad Žepče	1,50	1,50	1,40
Ostala naselja	1,60	1,60	1,50

Prikaz koeficijenta dnevne neravnomjernosti - k_d po godinama za općinu Žepče

U proračunu je uzet i obuhvat (pokrivenost) sistema u planskom periodu i on iznosi za grad Žepče 100%, a za ostala naselja ovaj procenat raste do 65% za 2030. godinu. Na ovaj način se uzima u obzir da jedan broj stanovnika nikada neće biti obuhvaćen sistemom javnog vodosnabdijevanja, nego će svoje potrebe za pitkom vodom pokrivati individualno, odnosno korištenjem lokalnih izvora snabdijevanja izvan sistema javne vodoopskrbe.

Proračun potrebnih količina vode

Potrošnja vode u naseljima izražena kao srednja dnevna potrošnja vode dobije se po obrascu:

$$Q_{dn,sr} = S \times q_{sp}, \quad \text{gdje je:}$$

S - ukupan broj stanovnika na kraju planskog perioda za pojedina naselja,

q_{sp} - specifična potrošnja vode.

Maksimalna dnevna potrošnja vode dobije se kao zbir potreba svakog naselja ili aglomeracija po obrascu:

$$Q_{dn,max} = S(k_d \times Q_{dn,sr}), \quad \text{gdje je } k_d \text{ - koeficijenta dnevne neravnomjernosti.}$$

Uz ove proračunske faktore bitno je uvažiti i podatak o procentu obuhvaćenosti stanovnika pojedinih naselja tako da se onkreće do 100 % za gradske centre, a za naselja izvan gradskog centra on opada do 65% u 2030. godini.

Uvažavajući sve pobrojane parametre proračuna potrebnih količina vode za opskrbu stanovništva pitkom vodom, može se zaključiti da se raspoložive i potrebne količine vode nalaze u ravnoteži do 2030. godine što treba da posluži kao smjernica općinskim organima da se blagovremeno počnu baviti ovom problematikom koja se odnosi na postplanski period.

Raspoloživi vodni resursi na području općine Žepče su prezentirani u dijelu Prostorna osnova i ciljevi – Korištenje voda i upotreba voda – Vodosnabdijevanje i kreću se oko 75,50 l/s, što pokriva potrebe za vodom gradskog područja i njemu gravitirajućih naselja sve do 2030. godine.

Ono što će nametnuti kao permanentan proces u razvoju vodosnabdijevanja jeste istraživanje gubitaka u mreži i sanacija kvarova, kao i uvođenje savremenih sistema nadzora i upravljanja. Tokom vremena će biti neophodno proširiti kapacitete rezervoarskog prostora tako da će sa sadašnjih 850 m³ njihova zapremina na kraju planskog perioda biti oko 1500 m³. Visinski i prostorni položaj rezervoara će se

odrediti nakon hidrauličke analize mreže i ocjene funkcionalnosti postojećih objekata. Proširenje kapaciteta rezervoarskog prostora će biti aktuelno i na rubnim područjima prostora pokrivenog javnim vodosnabdijevanjem.

U cilju obezbjeđenja potrebnih količina vode za stanovništvo naseljeno na prostorima izvan obuhvata gradskog vodovodnog sistema, neophodno je krenuti u aktivnosti vezane za izradu katastra izvorišta na prostoru cijele općine. Ovo je zahtjevan posao koji podrazumijeva i vremenski i finansijski angažman, ali i višedisciplinarni tim ljudi koji bi prikupljali podatke, vršili mjerenja i analize kvaliteta vode i dali preporuku za korištenje nekog od njih. Iz takvih analiza će se zasigurno javiti i koncepti okrupnjavanja lokalnih vodovoda, podizanje njihovog tehničkog i funkcionalnog standarda, te predaja u nadležnost javne organizacije koja se bavi vodosnabdijevanjem.

Takođe se preporučuje općinskim organima da pristupe usklađivanju sa aktualnom zakonskom regulativom i implementaciji preporuka iz elaborata zaštite izvorišta kako konflikti u pogledu korištenja prostora ne bi doveli u pitanje sadašnje kvalitativno – kvantitativne karakteristike pojedinih izvorišta, te kako bi se uspostavile stvarne zone sanitarne zaštite za svako od izvorišta.

2.9.1. Prikupljanje i odvodnja otpadnih i oborinskih voda

Prilikom razmatranja koncepta rješenja kanalizacionog sistema, veoma je bitno raspolagati podacima koji se odnose na postojeće stanje kanalizacije, odnosno imati na raspolaganju katastar zagađivača s jedne strane i katastar kanalizacijskih kolektora s druge strane. Ovo bi trebalo da bude jedan od narednih koraka u pristupu rješavanja problematike disponiranja otpadnih voda na području cijele općine. Izuzetno razvijena hidrografija i hipsometrijski odnosi na prostoru odvodnje gradskog područja, kao i položaj postrojenja za prečišćavanje upotrijebljenih voda, uz maksimalno moguće uvažavanje podataka o postojećem stanju, bili su okvirne smjernice za razmatranje izbora sistema i koncepta budućeg rješenja, kako za gradsko, tako i za područje odvodnje van urbanog područja.

a) Odabir tipa kanalizacionog sistema

Tip sistema kanalizacije ovisi o nizu faktora, a prvenstveno od lokalnih prilika i dostignutog standarda, ekološko- sanitarnih zahtjeva i tehničko- ekonomskih pokazatelja. Pod lokalnim uvjetima podrazumijeva se prisutno stanje na području za koje se rješava odvodnja kao i: broj i raspored stanovnika, vrste i karakter postojećih i planiranih industrija, količina i sastav otpadnih voda, hidrološko- klimatološke prilike, reljef terena, položaj i karakteristike recipijenta, planovi razvoja šireg područja i sl.

Ekološki i sanitarni zahtjevi kod izbora sistema kanalizacije odnose se na održavanje ispravnih zdravstvenih uvjeta na području grada i gravitirajućih prigradskih naselja, te saniranje negativnih uticaja otpadnih voda na okoliš, tj. sprječavanje zagađenja vode, tla i zraka.

Tehnički i ekonomski zahtjevi odnose se na ostvarivanje takvih rješenja putem kojih će se osigurati brzo i efikasno odvođenje otpadnih voda izvan naseljenog područja uz konačno odabiranje najpogodnijeg tehnološkog sistema za njihov tretman.

Općenito, u sanitarnom i ekološkom pogledu najpovoljniji bi bio mješoviti sistem kanalizacije, i to za slučaj ako bi se sve otpadne vode u cjelokupnoj količini dovodile na uređaj za pročišćavanje. No redovito to nije slučaj, jer se na mješovitim sistemima u pravilu grade tzv. «kišna rasterećenja», čime se spomenute ekološko- sanitarne podobnosti u znatnoj mjeri umanjuju u zavisnosti od stepena razrjeđenja na mjestu preljevanja što zavisi i od stanja recipijenta i njegove prijemne moći u pogledu stepena onečišćenja koje nose površinske vode naročito spiranje sa obrađenih površina poslije prve kiše.

Sa stanovišta izgradnje i pogona, tj. održavanja kanalizacione mreže i njoj pripadajućih objekata, moguće je izdvojiti neke značajnije pokazatelje koji generalno važe i primjenljivi su u svim slučajevima.

Tako je npr. ukupna dužina kanalskih vodova kod separatnog sistema duža za cca 30- 40% od dužine mješovite kanalizacije zbog prisustva dvostrukih vodova na najvećem dijelu sistema. Nadalje, kod separatnog sistema (kao rezultat postojanja dva kanala), udvostručuje se broj revizionih okana i broj kućnih priključaka. Iz svega ovog proizilazi da je izgradnja separatnog sistema skuplja od mješovitog, ali to ne mora biti pravilo, jer se kod separatnog sistema oborinske vode najkraćim putem odvede do recipijenta, tako da izostaje potreba za izgradnjom kolektora velikih dimenzija. Isto tako su troškovi izgradnje postrojenja za mješoviti sistemom znatni, posebno na prostorima sa dominantnom individualnom izgradnjom, a sve zbog potreba izvođenja kanala velikih profila što naročito dolazi do izražaja na ravnim dijelovima terena gdje nije moguća gravitaciona odvodnja, pa se sve oborinske vode, koje su dominantne u ukupnim količinama u kišnom vremenu moraju prepumpavati.

U cilju smanjenja investicionih troškova, kod izgradnje mješovitog sistema, na glavnim kolektorima obično se predviđaju rasteretne građevine (kišni prelivi), kako bi se na nizvodnim dionicama smanjili profili glavnog kolektora.

Pri tome se sanitarna podobnost mješovite kanalizacije smanjuje i to sve u proporcijama s primjenjivanom vrijednosti koeficijenta rasterećenja, a koji predstavlja omjer ukupnih količina mješovitih voda (otpadnih i oborinskih voda) koje se odvede na prečišćavanje i otpadnih voda stanovništva i privrede koje protječu kolektorom u sušnom periodu. Znači, što je koeficijent rasterećivanja (omjer mješanja) veći, to se u recipijent upušta manja količina otpadnih voda, pa u skladu s tim sanitarna podobnost mješovitog sistema dobiva višu ocjenu.

S druge strane, u vrijeme intenzivnih pljuskova s vrlo malom učestalosti, manjom od računске, događa se da kanalska mreža ne može prihvatiti cjelokupnu količinu vode, pa dolazi do stvaranja uspora u sistemu i plavljenje podruma naročito u nižim dijelovima grada. Ovi nedostaci nisu zastupljeni kod separatnog sistema kanalizacije, tj. u tom rješenju se zbog odijeljenosti kanala eliminirana je mogućnost javljanja poplava u podrumima kao posljedica jakih kiša.

Separatni sistem kanalizacije ima odgovarajućih prednosti spram mješovitog sistema u pogledu rada uređaja za pročišćavanje. Dotoci na uređaj su jednoličniji i to kako sa stanovišta varijacija količina, tako i u pogledu ujednačenijih karakteristika sastava otpadnih voda. Izostaju varijacije: sušno – kišno vrijeme što je prisutno kod mješovitog sistema, a što iziskuje uz primjenu kišnih rasterećenja i odgovarajuće objekte za izravnane doticaja na postrojenje, odnosno privremeno uskladištenje dotičućih voda u kišnom periodu (dodatne taložnike, retencione bazene i sl.). S druge strane se može reći da separatni sistem kanalizacije, ukoliko se provodi direktno disponiranje oborinskih voda u recipijente i ako je recipijent male prihvatne moći, ne predstavlja se u ekološkom i sanitarnom smislu podobnim.

Shodno navedenim općim manama i prednostima mješovitog i separatnog sistema kanalizacije, osnovni elementi koji dovode do zaključka da je izgradnja separatnog kanalizacionog sistema povoljnija jesu:

- Nepostojanje funkcionalne kanalizacije ni u centralnom dijelu grada niti u drugim dijelovima općine omogućava racionalno rješenje prikupljanja otpadnih i oborinskih voda sa izbjegavanjem pogrešnih priključaka i sl. Iskustvene procjene ukazuju da postojeći kanali ne bi mogli preuzeti ulogu oborinske kanalizacije u separatnom sistemu, te da se predviđa njihovo uključanje u kanalizacioni sistem upotrijebljenih voda. Prostorni odnosi (lokacija postrojenja, najveća koncentracija zagađivača, izvorišta, recipijent i sl.) omogućavaju da se gradsko područje i njemu gravitirajuća naselja na jednostavan način- gravitaciono priključe na centralno postrojenje za tretman otpadnih voda.

- Gradsko područje longitudinalno presjeca tok rijeke Bosne, a čitav niz njenih manjih potoka čini relativno bogatu hidrografsku mrežu što omogućava brzu i efikasnu evakuaciju oborinskih voda separatnim sistemom koji u ovom slučaju podrazumijeva znatno kraće cjevovode manjih profila.
- Upuštanje relativno zagađenih oborinskih ili pak prelivnih voda sa kišnih preliva u ove vodotoke, ne bi bitno u negativnom smislu uticalo na sanitarni i estetski dio centralnog gradskog dijela.
- U pogledu ukupne sume investicionih ulaganja mješoviti sistem je povoljniji, međutim separatan sistem omogućuje znatno manja početna investiciona ulaganja, jer bi se u prvoj fazi realizacije kanalizacionog sistema pristupilo samo izgradnji kanalizacije upotrijebljenih voda užeg gradskog područja, a kasnije bi se etapno gradili kanali upotrijebljenih voda pa onda kanali oborinskih voda u skladu sa razvojem grada i proširenjem obuhvata.
- Prihvatanje i odvodnja oborinskih voda se jednim dijelom, naročito u vangradskom području, može riješiti i površinskim kanalima i jarcima i rigolima čime se značajno smanjuje ukupna dužina obrinske kanalizacije.

Usvojen je takav koncept da se uradi potpuno razdvajanje upotrijebljenih voda od stanovništva i industrije i oborinskih vode, tj. usvojen je separatan sistem kanalizacije. Ovakav sistem se nameće sam po sebi, jer omogućava korištenje prirodnih okolnosti za prihvatanje i transport oborinskih voda do najbližih vodotoka, a upotrijebljene se na najekonomičniji način odvođe izvan gradskog područja i nakon prečišćavanja ispuštaju u vodotok- rijeku Bosnu.

Osim u gradskom području gdje postoji, potrebno je izvršiti i proširenje kanalizacione mreže prema dijelovima šire urbane zone grada Žepča, gdje danas ne postoji kanalizacioni sistem, ali će se sigurno u planskom periodu pojaviti potreba za uključenjem ovih dijelova općine u jedinstveni sistem.

Ovim rješenjem kanalizacionog sistema se omogućuje prihvatanje svih upotrebljenih voda od stanovništva i industrije, ali i brzo odvođenje oborinskih voda i njihovo ispuštanje u recipijent. Za vangradska područja je uobičajeno da se kanalizacioni sistem razvija tako što se u prvoj fazi urade fekalni kolektori, a zatim odgovarajuća postrojenja za prečišćavanje.

Generalno, sakupljanje i prečišćavanje upotrebljenih voda općine Žepče se može riješiti na dva načina i to:

1. Izgradnjom neovisnih pojedinačnih kanalizacionih sistema za dio grada i nakon prečišćavanja upotrebljenih voda na mini postojenju, ispuštanje u recipijent i
2. Izgradnjom centralnog kanalizacionog sistema i centralnog uređaja za prečišćavanje upotrebljenih voda.

Prvi bi način rješavanja ovog problema je prihvatljiv za općinu Žepče zato što se dijelovi općine jesu isuviše udaljeni od centralnog postrojenja da bi bilo racionalno i ekonomski opravdano transportovati otpadnu vodu do centralnog postrojenja. Osim toga princip decentraliziranog prečišćavanja upotrebljenih voda je u ukupnim troškovima možda može biti skuplji, ali su posljedice zastoja u radu mnogo manje nego u slučaju havarije na jednom centralnom sistemu.

Dijelovi općine: Begov Han, Željezno Polje i Ozimica, kao i grupa naselja nizvodno od lokacije postojećeg postrojenja za prečišćavanje, u pravcu Zavidovića bi se rješavala putem neovisnih kanalizacionih sistema, a jedan broj domaćinstava čije bi uključivanje u

Osim otpadnih voda stanovništva, planirano je da se na ovaj način prikupe i otpadne vode iz staja od sitne i krupne stoke, te otpadne vode iz manjih proizvodnih jedinica na slivu.

c) Odabir mjerodavne kiše

Da bi se na kvalitetan način izvršio proračun mjerodavnih padavina, proveda se analiza raspoloživih podataka koji se mogu iskoristiti u tu svrhu. Računsko trajanje kiše predstavlja prosječno trajanje oticanja od početka mjerodavnih padavina, pa do njezinog utoka u kanalizacionu mrežu koja se proračunava. Uobičajeno je da se računsko trajanje mjerodavne kiše odabere unutar intervala 10[t[30 minuta u zavisnosti o karakteru i veličini slivnog područja na kojem se formira površinska koncentracija i osnovni dotok.

Izbor mjerodavne količine vode na koji će biti dimenzionirana kanalizaciona mreža oborinskih voda u direktnoj je vezi sa poznavanjem padavina na tom području u formi intenzitet-trajanje-povratni period.

Za iznalaženje mjerodavnog intenziteta kiše potrebno je da se prethodno definiraju promjenjiva trajanja.

Mjerodavno ponavljanje računске kiše predstavlja učestalost pojave dostizanja računskog proticaja u kanalizacionoj mreži. Uobičajeno je da se učestalost pojave odabere unutar intervala 0,50[n[2 .

Ekonomski ne bi bilo opravdano da se kanalizacioni kolektori dimenzioniraju na kiše najvećeg intenziteta, jer bi kanalizacioni kolektori u tom slučaju bili više godina neiskorišteni.

Zbog toga je za definiranje ITP dijagrama područja grada Žepča bilo neophodno odabrati meteorološke stanice na kojima se oborine registriraju kontinuirano, putem ombrografa.

Detaljnou analizou karte izohijeta i karte izoterma, analizou sličnosti fizičko geografskih karakteristika slivova, došlo se do zaključka da bi za Žepče bili reprezentativni podaci obrađeni sa MS Travnik ili MS Zenica, stanica gdje se kontinuirano registriraju oborine (ombrograf).

c) Koeficijent oticanja

Koeficijent odvodnje oborinskih voda zavisi od stepena izgrađenosti, gustine stanovništva, namjene površina i finalne obrade tih površina. Tokom vremena koeficijent oticanja se povećava i svoju punu vrijednost dostiže onda kada se okonča izgradnja jednog prostora. Vrijednosti koeficijenata oticanja za naš razmatrani prostor se procjenju:

- | | |
|---|-----------|
| • Parkovi, zelene površine, groblja, neizgrađene površine | 0,15-0,30 |
| • Zone stanovanja na širem urbanom području u funkciji naseljenosti | 0,35-0,65 |
| • Škole, bolnice, vjerski objekti, institucionalni objekti | 0,40-0,70 |
| • Radne zone | 0,70-0,80 |
| • Uže urbano područje | 0,75-0,90 |
| • Uži centar grada, asfaltirani trgovi i saobraćajnice | 0,80-0,90 |

Za dio prostora koji se nalaze izvan gradskog područja nije potrebno graditi oborinsku kanalizaciju, nego je potrebno odvodnju kiških voda riješiti površinski, maksimalno zadržavajući prirodne puteve odvodnje, te izgradnjom otvorenih jarkova i rigola uz saobraćajnice i objekte.

2.9.2. Zaštita od voda

Problemi koji se pojavljuju kao posljedica izljevanja vodotoka iz svog korita u određenim hidrološkim situacijama izazivaju velike štete na izgrađenim objektima i infrastrukturi i u značajnoj mjeri ograničavaju korištenje zemljišta za bilo koju namjenu.

Ove pojave su karakteristične za periode kada nakon otapanja snijega ili dužeg kišnog perioda uslijede intenzivnije padavine. Kako ne postoje prirodni uslovi za zadržavanje voda, a karakteristično za slivove rijeka na području Žepča je relativno strm i nedovoljno propustan teren u gornjim tokovima, slab vegetacijski pokrivač, nepovoljni antropogeni uticaji i sl., što za posledicu ima veoma je kratko vrijeme koncentracije koje prouzrokuje naglo oticanje prema ravničarskim dijelovima, te stvaranje poplavnih talasa i konačno plavljenje vrijednih prostora uz vodotoke.

Objekti za zaštitu od poplava su uglavnom planirani i izvedeni u najugroženijim i istovremeno najizgrađenijim područjima uz vodotoke. U dijelu gdje su izvedeni u funkciji zaštite urbanog područja, u centralnom dijelu grada Žepča, koncipirani su tako da povećaju kapacitivne karakteristike postojećeg korita i na taj način spriječe izljevanje voda.

Karakteristično je za objekte zaštite od voda da su oni izvedeni diskontinuirano, sporadično i da im je funkcija da spriječe izljevanje voda na branjene prostore, dok funkciju upravljanja režimom tečenja nemaju. Na ovaj se način povećava propusna moć vodotoka na određenoj dionici i omogućava da se vode dospjele na neki prostor bezbjedno transportuju izvan njega.

Uobičajeni rang zaštite od poplava je 1/100, dakle sa mogućnošću pojave voda većih od računskih jednom u sto godina. Na taj se način štite u dovoljnoj mjeri stambeni i poslovni objekti sa uobičajenim stepenom sigurnosti. Prirodna korita rijeka na području općine Žepče su u značajnoj mjeri devastirana sa tendencijom daljeg pogoršanja. Zbog toga je neophodno pristupiti mjerama sanacije i uređenja korita čime bi se spriječila dalja devastacija korita, uređio njegov tok i sanirale devastirane površine u zaobilju. Izborom tipa regulacije uz gore navedene efekte u znatnoj bi se mjeri poboljšale ambijentalne karakteristike prostora uz vodotok.

Nepoštivanja ograničenja u pogledu građenja ili eksploatacije građevinskog materijala iz korita u zoni zaštite vodotoka smanjuju propusnu moć korita i kao posljedica toga se javlja izljevanje vode sa svim štetama koje uz to idu.

Da bi se omogućilo nesmetano tečenje ovim vodotocima i smanjio rizik od poplava potrebno je redovno vršiti čišćenje korita ovih vodotoka uklanjanjem prepreka koje se stvaraju nekontroliranim odlaganjem građevinskog i drugog krutog otpada, krčenjem šiblja i drveća na mjestima gdje ovo rastinje značajno utiče na propusnu moć korita.

Pri tome se treba nastojati da se u maksimalnoj mogućoj mjeri zadrži prirodno stanje korita, a eventualne korekcije toka da se prosjecanjem svedu na minimum tamo gdje je to neophodno. Oblaganje korita betonima kao rješenje treba napustiti, a sve aktivnosti vezane za zaštitu od poplava provoditi na način i prema principima «živjeti s poplavom».

Da bi se omogućile aktivnosti vezane za održavanje i uređenje vodotoka neophodno je uspostaviti zaštitne zone uz vodotoke. Zaštitni pojas uz vodotoke, odnosno površinske vode je definisan u Zakonu o vodama objavljenom u Službenim novinama FBiH 70/06 od 20.11.2006. i podijeljen je prema kvalitetu vode u vodotocima, tako da se za vode I kategorije (voda za piće) on definiše kao pojas od 15 m od granice obale, a za vode II kategorije kojima u principu pripadaju svi značajni vodotoci na prostoru općine Žepče širina tog pojasa iznosi 5 m. Ovaj se prostor proglašava vodnim dobrom i kao takav potpada pod ograničenja u pogledu korištenja zemljišta. Propis kojim se određuje način određivanja

granica vodnog dobra još nije donesen, te je pojas od 5 metara od obala vodotoka proizilazi direktno iz Zakona o vodama, pa ukoliko dođe do promjena u odnosu na ovaj princip, a koje bi bile definirane u tom propisu, pristupiće se korekcijama granica. Na ovom području je dozvoljeno vršiti slijedeće radove: gradnje objekata javne infrastrukture (putevi, željeznice, mostovi, gasovodi i sl.); gradnje zaštitnih vodnih objekata; zahvata koji se odnose na poboljšanje hidromorfoloških i bioloških karakteristika površinskih voda; zahvata koji se odnose na zaštitu prirode; gradnje objekata potrebnih za korištenje voda (objekti za zahvat i akumuliranje vode) i objekata za osiguranje plovidbe i zaštitu od utapanja na prirodnim kupalištima; gradnje objekata namijenjenih zaštiti voda od zagađenja; gradnje objekata namijenjenih za potrebe rada državnih organa, zaštitu i spasavanje ljudi, životinja ili imovine od prirodnih i drugih nesreća, te provođenje zadataka policije.

Zaštitni pojasevi se utvrđuju kao preventivna mjera do izrade elaborata o regulaciji vodotoka za cijelo područje općine Žepče. Ovi pojasevi u slučajevima koji se trebaju smatrati izuzecima, mogu biti i manji ukoliko postoje opravdani razlozi uz prethodno zadovoljenje propisanih uvjeta i saglasnosti nadležnih za sektor upravljanja vodama.

2.9.3. Zaštita voda

Zaštita kvaliteta voda može se generalno podijeliti na zaštitu postojećih i planiranih izvorišta vode za piće i zaštite voda, uglavnom površinskih koje se koriste za druge namjene (navodnjavanje, ribogojstvo, sport i rekreacija, očuvanje bioakvatičnog svijeta). Bez obzira da li se radi o izvorištima površinskih ili podzemnih voda i bez obzira da li su ta izvorišta već uključena u sistem javnog vodosnabdijevanja, neophodno je uraditi elaborate zaštite svakog pojedinačnog izvorišta. Nepovoljna strana vodovodnog sistema Žepče je ta što su izvorišta prostorno rasuta i fragmetirana na tri lokaliteta, tako da se u sistemu zaštite moraju provesti mjere kojima se propisuju uglavnom restrikcije i ograničenja u pogledu korištanja zemljišta na relativno velikom području. Postojeće elaborate zaštite izvorišta na području općine Žepče treba uskladiti sa aktuelnom legislativom i osposobiti inspeksijske službe, ali i službe komunalne organizacije da nadziru provođenje mjera zaštite izvorišta i definiranog načina korištanja zemljišta u zonama sanitarne zaštite izvorišta. Zbog toga je neophodno da se za sva izvorišta koja su danas u funkciji ili se planiraju uvoditi u sistem javnog vodosnabdijevanja, urade ovi elaborati kako bi se sačuvale kvalitativno – kvantitativne karakteristike pojedinih izvora i rezervirao prostor koji je u funkciji zaštite izvorišta.

Drugi vid zaštite kvaliteta voda odnosi se na izgradnju efikasnih sistema za prečišćavanje otpadnih voda kojima se eliminiraju u najvećoj mjeri svi štetni uticaji koje neprečišćene otpadne vode imaju na okolinu, prvenstveno vodotoke koji su po pravilu prijemnici ovih voda.

Postojeće postrojenje za trtman otpadnih voda u narednim fazama se treba razvijati tako da osim u hidrauličkom, tj. kapacitivnom smislu izvrši i njegova tehnološka nadgradnja kako bi se na kraju dobili upotrebljivi i neškodljivi produkti u smislu korištenja u poljoprivredi ili slično.

Obzirom da je rijeka Bosna recipijent prečišćenih otpadnih voda i da je na predmetnom lokalitetu svrstana u drugu kategoriju vodotoka uslovljeni su slijedeći kriteriji :

- Rastvoreni kiseonik min 6 mg/l
- BPK₅ do 4 mg/l
- Suspendovane materije do 30 mg/l

Tehnologija prečišćavanja otpadnih voda sa mehaničkim i biološkim tretmanom u principu daje efekte u pogledu BPK₅ izražene kao 20 - 25 mg BPK₅ /l, što je prihvatljivo za II kategoriju vodotoka.

Efekti prečišćavanja koji se planiraju postići na ovom uređaju, a koji se odnose na biološko opterećenje iznose oko 90 %.

Navedeni stepen prečišćavanja može se ostvariti primjenom mehaničkog i biološkog tretmana upotrijebljenih voda. Naknadno prečišćavanje u ovom slučaju nije neophodno, obzirom da nema posebnih zahtjeva u pogledu otklanjanja azota i fosfora. Nivo tretmana, stepen prečišćavanja uslovljen je kvalitativnom kategorizacijom recipijenta, odnosno zahtijevanim kvalitetom efluenta.

Mehaničkim postupkom prečišćavanja iz vode se uklanjaju krupne, nerastvorene materije, ulja, masti i pijesak.

Biološkim postupkom, iz vode se uklanjaju netaložive organske materije. Za navedeno su odabrani uređaji sa tehnološkim jedinicama u kojima se vrši biološko prečišćavanje primjenom aktivnog mulja i taloženja, te stabilizacijom mulja na kraju procesa.

A3-Grafički prilog projekcija –vodna infrastruktura

2.10. PRIRODNO I KULTURNO – HISTORIJSKO NASLJEDE

2.10.1. Prirodna baština

U Prostornom planu općine Žepče iz 1986. – 2000. god. izdvojeni su slijedeći prostori kao prirodne vrijednosti karakteristične po svojim reljefnim , hidrografskim , hidrološkim , florističkim i dr. odlikama:

- Dolina rijeke Željeznice
- Dolina rijeke Papratnice
- Dolina rijeke Bistrice
- Mineralni izvori na području općine Žepče

Uvažavajući kriterije za namjenu zaštićenih prirodnih područja iz Prostorni plan R. BiH iz 1980. -2000. godine, za navedene prostore predviđa da posjeduju značajne ambijentalne vrijednosti kao i sve uvjete za odmor i rekreaciju . Radi se uglavnom o šumskim područjima sa vrijednim sastojinama , bukve , bukve i smrče , bijelog i crnog bora i dr. Treba napomenuti da se sva područja nalaze relativno blizu urbanih centara , kao i da na njima već sada postoje određeni objekti namjenjeni rekreaciji i odmoru . Ova područja mogu imati i gospodarske aktivnosti , ali takve koje nisu u suprotnosti sa zaštitom ovih područja. To je relativno lako postići kod primarnih gospodarskih djelatnosti (poljoprivreda i šumarstvo) ili turizma . U prilog ovakovog tretmana ovih prostora ide i to što su već sada značajne površine zaštićene kao područja vodozahvata .

Suvremena saznanja o prostoru upućuju na činjenicu da je korištenje samo jednog resursa (npr. šuma, mineralnih sirovina , vodene energije) nije ni racionalno ni ekonomski opravdano, te da jednostran pristup najčešće dovodi do devastacije i raubovanja , i prostora i sadržaja tog prostora . Potrebno je takođe izgrađivati svijest kod stanovništva , da prirodne vrijednosti nisu besplatne , da pojedini resursi predstavljaju jedinstven fenomen , a da tamo gdje je moguća revitalizacija taj proces je izrazito dugotrajan (stoljetan) .

I u ovom prostornom planu se zadržava dosadašnja namjena navedenih prirodnih vrijednosti .

Na ovaj način se nastavlja proces prostorne zaštite , a Zakonskim procesom usvajanja ovog plana njegove odrednice postaju obavezujuće .

2.10.2. Kulturno - historijska baština

Na spisku Zavoda za zaštitu spomenika , na području Žepča , nisu registrovani kulturno – historijski spomenici republičkog ili nacionalnog značaja . Mi ćemo nabrojati neke , lokalnog značaja , prema sugestijama nadležnih općinskih službi .

Jevrejsko groblje u Žepču (U prethodnom Prostornom planu Općine , kao i u anketi koja je rađena za potrebe izrade novog PP se navodi : Nekropola stećaka na jevrejskom groblju , što je pogrešno . Radi se o jevrejskim spomenicima koji mogu asociirati na stećke .

- Dva sarkofaga iz 17. vijeka ispred Ferhadpašine džamije u Žepču
- Mračajska kapela

- Gornjomahalska džamija
- Trzanska džamija
- Pravoslavna crkva u Žepču
- Pravoslavno groblje u Žepču
- Svetište BDM u Osovi
- Džamija u Begovom Hanu
- Bistrička kapela

2.11. PROCJENA UTICAJA NA OKOLIŠ

a) Kontaminacija zemljišta

Kontaminacija zemljišta može biti , teškim metalima , kiselim kišama i pesticidima . Ovi oblici kontaminacije na prostoru Općine nisu registrovani , barem na sadašnjem nivou istraženosti . Najizraženiji vid kontaminacije je od različitih polutanata koji se unose iz raznolikog čvrstog otpada i drugih materijala na većem broju divljih deponija , kao i od otpadnih voda koje dospjevaju u zemljište iz neadekvatnih septičkih jama, zbog nepostojanja kanalizacione infrastrukture,naročito u seoskim sredinama .

Kontaminacija minsko- eksplozivnim sredstvima javlja se kao posljedica ratnih dejstava na ovom području i predstavlja specifičan vid zagađenja zemljišta . Ona ne samo da ugrožava živote ljudi i životinja , nego isključuje znatne površine iz dalje upotrebe za proizvodnju hrane ili izgradnje. Na području Općine, prema procjenama MAC-a, kao sumnjive površine na postojanje minsko - eksplozivnih sredstava izdvojeno je 2004,25ha ili 13,64% ukupne površine . Prema stepenu potencijalne opasnosti , sumnjive površine su svrstane u tri kategorije.

- Sumnjive površine se nalaze na sljedećim lokalitetima: Čusto brdo , Komšići , Matina , Debelo brdo , Vrbica , Bistrica , Ljeskovica , Orahovica , Papratnica , Vitlaci , Željezno polje. Begov Han i Žepče .

b) Degradacija zemljišta

Degradaciji zemljišta ,direktna posljedica je pojačana erozija inicirana nepravilnom obradom zemljišta na terenima sa većim nagibom i ne kontrolisanom sječom.

Vrlo slaba erozija prisutna je na ravnim ili gotovo ravnim područjima Općine na području žepačke i novo šeherske kotline i u dolini rijeke Bosne Lagana erozija se javlja na blagim padinama sa nagibom do 8° i gotovo ravnomjerno je raspoređena na cijelom prostoru Općine .

Umjerena erozija javlja se na obodnim dolinskim stranama , na terenima sa nagibom od 8 - 16° .

Jaka erozija zastupljena je na terenima sa nagibom od 16 - 30° .

Vrlo jaka erozija zastupljena je na terenima sa nagibom od 30 - 65° , u kanjonu rijeke Bosne, uzvodno od Žepča i u gornjem toku Pepelarske rijeke , Bistričke rijeke, Željeznice , Papratnice i Bljuve . Poseban vid degradacije zemljišta predstavljaju klizišta . Vezana uglavnom za terene sa glinovitim i laporovitim matičnim supstratom , a izazvana su najčešće neplanskom individualnom gradnjom i neplanskom sječom šuma .

Na području općine registrovana su sljedeća aktivna klizišta :

- Dolina Orahovačkog potoka
- Južne padine ispod Velikog Mračaja
- Izvorišna čelenka potoka Ozimice
- Dolina rjeke Ljubne ispod naselja Ravne Donje

c) Destrukcija zemljišta

Danas se razmatra kroz dva oblika :

Privremeni gubitak - kada zemljište gubi proizvodnu funkciju za određeni vremenski period a primjenom odgovarajućih mjera može ponovo steći proizvodne sposobnosti . To se odnosi na površinske kopove , deponije komunalnog i industrijskog otpada , odlagališta krovine i dr .

Trajni gubitak – kada zemljište za veoma dugi vremenski period gubi proizvodne sposobnosti . Nažalost ovo je najizraženiji vid destrukcije zemljišta na prostoru općine . Naselja i industrijska postrojenja grade se na najboljim kategorijama zemljišta i pored zakonske regulative koja ga je štitila . U ovakove gubitke treba ubrojati i saobraćajnice .

d) Zaštita voda

Da bi se ostvarili propisani standardi u pogledu kvaliteta površinskih i podzemnih voda na nekom širem prostoru , potrebno je u različitim segmentima paralelno djelovati , pri čemu je uobičajeno da tim aktivnostima prethodi uspostavljanje provodivog zakonskog okvira gdje se, između ostalog , propisuju mjere, obaveze, odgovornosti konsekvence za sve strane uključene na bilo koji način u ovu problematiku. Definiranje ukupnih mjera zaštite kvaliteta voda u vodotocima uključuje , kao jedan od prioriteta , dosljedno provođenje uspostavljenih tehničkih mjera zaštite , a što opet znači izgradnju odgovarajućih sustava za prikupljanje otpadnih voda i kao obavezan segment njihov tretman do nivoa koji neće škoditi nizvodnim korisnicima vode , prije ispuštanja u recipijent . To se u svakom slučaju odnosi i na vodotoke na prostoru općine Žepče , koji se i danas koriste kao prijemnici otpadnih voda stanovništva i privrede i to bez ikakvog prethodnog prečišćavanja sa izuzetkom i to jako važnim , od prošle godine , postrojenja za tretman otpadnih voda grada Žepča .

Propisani kvalitet voda rijeke Bosne i njenih pritoka sa žepačke općine određen je važećom Uredbom o klasifikaciji voda i obalnog mora Jugoslavije u granicama SR BiH preuzetom iz legislative ex Jugoslavije i on je kao i za njene pritoke II kategorije duž cijelog njenog toka . Ne treba ni napominjati da je sadašnj kvalitet voda rijeke Bosne daleko ispod propisanog .

Nažalost ograničenost podataka o ispitivanju kvaliteta voda ne omogućava davanje utemeljenih procjena.

U pogledu zaštite kvaliteta površinskih voda na području općine , sa izuzetkom pomenutog postrojenja , ne provode se nikakve mjere i u tom smislu su sve površinske , ali i dijelom podzemne vode , izložene uticaju svih zagađivača kako antropogenog porijekla , tako i prirodnim fenomenima koji se povremeno pojavljuju i utiču na promjenu kvaliteta voda .

e) Zaštita vazduha

Egzaktnih podataka o zagađenju vazduha na području općine nema . Iskustveno i na osnovu zapažanja lokalnog stanovništva , može se konstatovati da je zagađenje vazduha uglavnom uzrokovano sagorjevanjem goriva u ložištima privatnih i industrijskih objekata , kao i emisijom štetnih gasova iz motornih vozila . Zbog nepovoljnih meteoroloških uvjeta u zimskom periodu na području Žepča je nešto izraženije .

ODLUKA

O PROVOĐENJU PROSTORNOG PLANA OPĆINE ŽEPČE

Član 1.

Odlukom o provođenju Prostornog plana utvrđuju se uslovi korištenja, izgradnje, uređenja i zaštite prostora, te na taj način obezbjeđuje realizacija Prostornog plana općine Žepče 2027.

Član 2..

Ova Odluka odnosi se na prostor obuhvaćen utvrđenim granicama općine Žepče, koje su i granice Prostornog plana Općine.

GRANICE OBUHVATA PROSTORNOG PLANA

Član 3.

Prostorni plan Općine u svojim granicama obuhvata sve katastarske općine koje se zvanično vode na prostoru općine Žepče i u granicama su iste.

GRANICE URBANIH PODRUČJA I GRAĐEVINSKOG ZEMLJIŠTA VAN URBANOG PODRUČJA

Član 4.

Unutar prostora u granicama općine Žepče prema datim urbanim područjima naseljenih mjesta i građevinskog zemljišta van urbanih područja ista treba utvrditi provođenjem kroz javnu raspravu i zakonsku proceduru te po usvajanju Nosilac pripreme Plana će dati opisno granice urbanih područja i građevinskog zemljišta van urbanog područja koje će biti unesene u ovaj tekst Odluke.

Član 5.

Prostornim planom općine Žepče utvrđuju se režimi izgradnje za urbano područje i to:

a) REŽIM ZABRANE GRAĐENJA

- u zoni zaštite
- na poljoprivrednim površinama

U zoni režima zabrane građenja dozvoljeno je tekuće održavanje postojećih objekata i dogradnja sa svrhom obezbjeđenja osnovnih higijenskih uslova.

b) REŽIM GRAĐENJA PRVOG STEPENA

- na užem području grada Žepča
- na području kulturno-istorijskog i prirodnog nasljeđa
- na turističkim, sportskim i rekreacionim površinama
- na privrednim zonama većim od 5,0 ha
- na površinama vikend naselja

Na naprijed navedenim područjima sa režimom građenja prvog stepena urbanistička saglasnost se izdaje, na osnovu Regulacionog plana, odnosno Urbanističkog projekta urađenog na osnovu Regulacionog plana.

c) REŽIM GRAĐENJA DRUGOG STEPENA

- na urbanom području grada Žepče, na kome Urbanističkim planom nije utvrđena obaveza izrade Regulacionog plana,
- na urbanim područjima centara II i III nivoa (centrima gravitacionog područja i centrima mjesnih zajednica).

U urbanim područjima centara II i III nivoa, urbanistička saglasnost se izdaje na osnovu Regulacionog plana i uvjeta utvrđenih u Odluci o provođenju Prostornog plana općine Žepče.

Za urbano područje grada Žepča za koje nije obavezno donošenje provedbenog plana, urbanistička saglasnost se donosi na temelju Urbanističkog plana i uvjeta utvrđenih u Odluci o provođenju Plana.

d) REŽIM GRAĐENJA TREĆEG STEPENA

Član 6.

- na urbanim područjima naseljenih mjesta.

U urbanim područjima ruralnih naseljenih mjesta i građevinskog zemljišta van urbanih područja utvrđenih Prostornim planom, gdje je utvrđen režim građenja trećeg stepena, urbanistička saglasnost se izdaje na osnovu Prostornog plana i uvjeta utvrđenih u Odluci o provođenju Plana.

URBANISTIČKO-TEHNIČKI USLOVI

Član 7.

Namjenom površina Prostornog plana općine Žepče utvrđeno je građevinsko zemljište. Izgradnja objekta dozvoljena je samo na građevinskom zemljištu.

Prema Prostornom planu BiH iz 1981.g. prosječna gustina nastanjenosti u urbanom području grada Žepče (kao malom gradu) iznosi 50-100 st/ha. U ostalim urbanim područjima na prostoru općine Žepče gustina naseljenosti treba da se kreće od 10-50 st/ha.

Koeficijent izgrađenosti ne može biti veći od 1, a procenat izgrađenosti, u urbanom području grada Žepča iznosi 50% u kolektivnom stanovanju i 40% u zoni individualnog stanovanja. Veličina parcele u urbanom području grada Žepča u zoni individualnog stanovanja iznosi od 350.0 do 700.0 m². U užem urbanom području grada Žepča veličina parcele kreće se od 350.0 do 500.0 m². U ostalim urbanim područjima na prostoru općine Žepče veličina parcele se kreće od 400,0 do 1000,0 m².

Arhitektonsko oblikovanje objekta, izbor materijala, boja fasade i pokrov trebaju se prilagoditi ambijentu i tradiciji podneblja, uz savremen arhitektonski izraz.

Izgradnja stambenih objekata treba zadovoljiti slijedeće kriterije:

- udaljenost građevinske linije od regulacione linije susjedne parcele, treba da iznosi minimalno 2.0 m za objekte, koji na fasadi prema susjednom objektu, nemaju otvore prozora ili imaju otvore pomoćnih prostorija,
- udaljenost građevinske linije od regulacione linije susjedne parcele treba da iznosi minimalno 2.5 m za objekte, od kojih jedan objekat ima otvore soba na fasadi prema susjednom objektu,
- udaljenost građevinske linije od regulacione linije susjedne parcele, treba da iznosi minimalno 3.0 m za objekte, kod kojih svaki objekat ima na susjednim fasadama otvore soba,
- udaljenost građevinske linije od saobraćajnice iznosi minimalno 5.0 m.

Izgradnja građevine može se odobriti samo na građevinskom zemljištu, podjeljenom na građevinske parcele, tako da svaki objekat, bez obzira na svoju namjenu, dobije svoju građevinsku parcelu. Građevinska parcela mora imati kolski pristup. Ako uslovi terena ne omogućavaju izgradnju kolskog pristupa, može se dozvoliti samo pješački pristup građevinskoj parceli.

Individualni stambeni ili stambeno – poslovni i poslovni objekti, koji se grade unutar urbanih područja ili građevinskog zemljišta van urbanih područja, moraju imati ugrađene instalacije za električnu energiju, vodovod i kanalizaciju bez obzira da li u vrijeme izdavanja odobranja za upotrebu objekta, mogu da se priključe na javnu infrastrukturnu mrežu.

Zatečeni objekti u urbanim područjima ili građevinskog zemljišta van urbanih područja, koji nemaju ugrađene instalacije iz predhodnog stava, moraju biti rekonstruisani na odgovarajući način, u roku koji utvrdi organ nadležan za poslove urbanizma, u skladu sa planovima izgradnje infrastrukturne mreže.

V I K E N D I C E

Član 8.

Urbanističko-tehnički uslovi za izgradnu vikendica:

- da se grade od tvrdog materijala (zidani elementi, drvena obloga ili prefabrikovani elementi),
- spratnost objekata da ne bude veća od p+1,
- da korisna površina ne prelazi 80,0 m²
- veličina parcele od 400,0 do 1000,0 m²
- da se objekat arhitektonskim sklopom uklapa u prirodnu okolinu
- da prikupljanje i dispozicija otpadnih voda bude u skladu za Zakonom o vodama.

ODNOS PREMA POSTOJEĆIM GRAĐEVINAMA

Član 9.

Sve izgrađene građevine, koje nisu u skladu sa Prostornim planom, zadržavaju se do privođenja zemljišta planiranog namjeni i na njima je dozvoljeno tekuće održavanje.

USLOVI IZGRADNJE GOSPODARSKIH I POMOĆNIH OBJEKATA

Član 10.

Gospodarskim objektima smatraju se objekti za smještaj i skladištenje poljoprivrednih proizvoda, đubriva, sjemena, zaštitnih sredstava, zatim objekti za smještaj stoke, stočnih proizvoda i stočne hrane. Kao gospodarski objekti smatraju se objekti za smještaj traktora poljoprivrednih mašina i kamiona. Kao pomoćni objekti smatraju se ljetne kuhinje, šupe, ostave, kokošinjci, svinjci i štale.

Član 8.

Gospodarski objekti ne mogu se graditi između stambenog objekta i puta. Rastojanje između gospodarskog objekta i stambenog objekta ne može biti manje od 15.00 metara.

Član 11.

Septičke jame i gospodarski objekti moraju biti udaljeni od bunara ili izvora za piće najmanje 20.0 m. Na područjima na kojima se snabdjevanje vodom za piće vrši iz podzemnih tokova (bunari, pumpe) đubrište i septičke jame moraju biti od vodonepropusnog materijala.

Septičke jame moraju biti pokrivene i obezbjeđene od pristupa ljudi i životinja i moraju se redovno da čiste.

USLOVI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI U PROSTORU

Član 12.

Uslove smještaja objekata društvene infrastrukture u gradu Žepču utvrđuje Urbanistički plan.

Član 13.

U centrima II nivoa (Begovom Hanu, Željeznom Polju, Osovi i Brankovićima) planirani su sljedeći sadržaji (predškolska ustanova, matična osnovna škola, zdravstvena ambulanta, društveni dom, vjerski objekti, objekti trgovine, ugostiteljstva i uslužnog zanatstva) za stanovništvo ovih centra i njihovog gravitacionog stanovništva.

Član 14.

U centrima II nivoa (Begovom Hanu i Osovi) Regulatornim planom treba utvrditi površinu centra (cca 2.0 - 4.0 ha). U zoni oko centralnog djela ovih naselja treba locirati sadržaje društvene infrastrukture (pod uslovom da to prostorne mogućnosti dozvoljavaju).

Član 15.

U centrima mjesnih zajednica planirati područnu Osnovnu školu (prema potrebi) sadržaje ugostiteljstva, trgovine i uslužnog zanatstva.

U urbanim područjima naseljenih mjesta općine Žepče planirati sadržaje za svakodnevne potrebe stanovništva.

PREDŠKOLSKE USTANOVE

Član 16.

Potrebe za predškolskim ustanovama određuje se na osnovu planiranog broja djece uzrasta od 0 - 6 g. koji u ukupnom planiranom broju stanovnika Općine učestvuje sa 8.1% . Potencijalni korisnici predškolskih ustanova 2027.g. (465 korisnika) predstavljaju 25% populacije uzrasta od 0-6 g. Korisna površina objekta obdaništa iznosi 4.5 - 5.5 m² po korisniku, a površina parcele 20.0 m² po djetetu. Predškolske ustanove se planiraju u gradu Žepču i prema potrebi u naseljenom mjestu Begov Han i Osova.

OSNOVNE ŠKOLE

Član 17.

Osnovne škole (matične i područne) planirane su na osnovu postojeće mreže koja pokriva određena područja Općine.

Optimalna veličina škole je 12-to razredna sa radom škole u dvije smjene.

Postojeće škole rekonstrukcijom i adaptacijom prilagoditi zahtjevima osnovnog obrazovanja. Korisna površina objekta iznosi 5.5 m² po učeniku. Površina parcele 25.0 m² po učeniku. Za djecu sa udaljenih područja obezbjediti organizovan prevoz autobusom.

SREDNJE ŠKOLE

Član 18.

Srednje škole planirane su u centru Općine. Korisna površina objekta iznosi 5.5 m² - 6.0 m² po učeniku. Veličina parcele 25.0 - 30.0 m² po učeniku.

ZDRAVSTVENE DJELATNOSTI

Član 19.

Primarnu zdravstvenu zaštitu obezbjeđuje Dom zdravlja u gradu Žepče . Područne ambulante planirane su u centrima II i III nivoa. (Područna ambulanta postoji u naseljenim mjestima Begov Han, Željezno polje, Ozimice i Globarica). Površina Doma zdravlja i ambulanti po kriteriju 0.10 m² na jednog stanovnika treba da iznosi 2294.0 m². Površinu apoteke planirati po kriterijumu 0.01 m² površina po stanovniku. Bolničko liječenje i specijalističke službe obezbjeđiće se u Medicinski centar u Zenici. Bolničku zdravstvenu zaštitu osigurati sa standardom 4 postolje na 1000 stanovnika.

KULTURNE DJELATNOSTI

Član 20..

U planskom periodu od objekata kulturne djelatnosti planirani su društveni domovi u centrima II nivoa. Postojeći Dom kulture u gradu Žepče (koji se treba renovirati) može da preuzme ulogu centra kulture grada i općine Žepče.

FIZIČKA KULTURA I SPORT

Član 21.

U planskom periodu potrebno je izgraditi nove uređene sportske terene u gradu Žepče i ostalim naseljenim mjestima tako da njihova ukupna površina obezbjedi površinu od 3.0 m² po stanovniku. U gradu Žepče planirana je izgradnja sportske dvorane. Školske filmske sale kao i polivalentna sportska igrališta planirati graditi uz svaku školsku zgradu.

SNABDIJEVANJE, UGOSTITELJSTVO I USLUŽNE DJELATNOSTI

Član 22.

Kapaciteti komercijalnih djelatnosti (trgovina na malo, ugostiteljstvo, uslužno zanatstvo, poslovne usluge) gradiće se zavisno od specifičnih i lokacionih zahtjeva pojedinih djelatnosti u stambenim, stambeno-poslovnim, poslovnim i poslovno proizvodnim zonama.

Član 23.

Objekti za sadržaje upravne funkcije, udruženja građenja i političke stranke u pravilu se grade na površini centra naselja (zavisno o veličini naselja i slobodnog prostora u naselju).

TURIZAM

Član 24.

Područja namjenjena turizmu na postoru općine Žepče su zone rijeka, Papratnica, Pepelarska rijeka i Željeznica, područje Martinskog visa, Marijanskog svetišta BDM u Osovi i lokaliteti pojave mineralne vode. Turistička ponuda općine Žepče, bazira se na: sportsko rekreativnom, lovnom, ribolovnom, turizmu vjerskom i tranzitnom turizmu, eko-turizmu, planinarenju i seoskom turizmu, uz ponudu domaćih poljoprivrednih proizvoda i proizvoda domaće radinosti i suvenira i dr. Izgradnju novih kapaciteta u turizmu smještajnih i ugostiteljskih i rekonstrukciju postojećih usmjeriti na više i visoke kategorije. Izgradnju novih građevina prostorno i oblikovno uklopiti u oblike tradicionalne gradnje lokalnog ambijenta.

USLOVI KORIŠTENJA PROSTORA NA ZAŠTIĆENIM INFRASTRUKTURNIM POJASEVIMA I ZONAMA I ZAŠTIĆENIM PODRUČJIMA

Član 25.

Zaštitne zone i pojasevi infrastrukture podrazumjevaju:

- zaštitne zone izvorišta, rezervoara i objekata u sklopu sistema vodosnabdjevanja,
- zaštitne pojaseve autoputa, magistralnog, regionalnog puta i lokalnog puta,
- zaštitne pojaseve gasovoda i vodovoda
- Zaštitne pojaseve vodovodne, kanalizacione i elektroenergetske mreže.

Član 26.

Zaštitna izvorišta vode za piće vrši se uspostavljanjem sanitarne zaštite i zaštitnih mjera. U prvoj zaštitnoj zoni uspostavlja se najstroži režim zaštite, koji ima za cilj zaštitu vodozahvatnog objekta, od slučajnog ili namjernog zagađenja i oštećenja. U prvoj zaštitnoj zoni vodozahvata, mogu se nalaziti samo objekti i oprema koji su neophodni za rad uređaja za tretman vode za piće.

- Prostor I zaštitne zone je ograđen da bi se spriječio pristup neovlaštenih osoba.
- Unutar područja prve zaštitne zone, nije dozvoljeno da se odvijaju bilo kakve aktivnosti osim aktivnosti vezanih za vodosnabdjevanje.

Izuzetno se dopušta da se u ovoj zoni obavljaju sljedeće aktivnosti:

- uzgoj trave bez upotrebe đubriva,
- provođenje kanalizacije i drugih instalacija, koje služe za normalan rad objekta za vodosnabdjevanje.

Područje druge zaštitne zone predstavlja prostor, na kome se provode mjere ograničenog režima zaštite. Druga zaštitna zona nije naseljena.

U skladu sa uslovima iz Pravilnika o zaštitnim zonama na području II zaštitne zone zabranjeno je:

- izvođenje radova, izgradnja objekata i obavljanje aktivnosti koje nisu dopuštene na području II zaštitne zone,

- izgradnja novih naselja i izgradnja kanalizacije, osim ako vodonepropusnost kanalizacionih voda nije obezbjeđena i kontrolisana,
- odlaganje svih vrsta čvrstog otpada i izgradnja deponija, uključujući i sanitarne deponije,
- izgradnja i rad industrijskih i zanatskih pogona,
- izgradnja i rad željezničkih i ranžiranih stanica i terminala i autobuskih stanica, ukoliko nisu preduzete posebne mjere, kojim se spriječava zagađivanje izvorišta,
- izgradnja i korištenje skladišta rastvorljivih materija opasnih za vodu,
- izgradnja i rad stočnih i peradarskih farmi, osim uzgoja do 10 grla krupne stoke i peradi u individualnim domaćinstvima za vlastite potrebe, ako je izgrađena i pravilno radi vodonepropusna kanalizacija, odnosno vodonepropusne septičke jame,
- izgradnja i eksploatacija cjevovoda za transport hemikalija, tečnih goriva, maziva i drugih opasnih tečnosti,
- cestovni transport hemikalija, tečnih goriva, maziva i drugih opasnih materija,
- eksploatacija mineralnih sirovina,
- eksploatacija šljunka,
- sportske i rekreativne aktivnosti, osim u obimu, kojim se ne ugrožava kvalitet vode na izvorištu,
- izgradnja novih grobalja i proširenje postojećih.

U trećoj zaštitnoj zoni uspostavlja se najblaži režim zaštite. Na području treće zaštitne zone dozvoljena je izgradnja objekata sa adekvatno rješenom dispozicijom i tretmanom otpadnih voda tih objekata. Na području III zone zaštite, zabranjeno je izvođenje radova i obavljanje aktivnosti koje mogu zagađivati vode izvorišta, a naročito sledeće aktivnosti:

- izgradnja i rad uređaja za prečišćavanje otpadnih voda i uređaja za spaljivanje čvrstog otpada,
- izgradnja i korištenje poletno - sletnih staza, sigurnosnih površina i površina za prisilno slijetanje u zračnom saobraćaju,
- izgradnja i korištenje manevarskih i vojnih poligona,
- izgradnja i rad industrijskih i zanatskih pogona sa nečistom tehnologijom.
- cestovni transport kemikalija, tečnih goriva, maziva i drugih opasnih materija bez provedenih mjera zaštite podzemnih voda i odobrenja i pratnje organa MUP-a,
- direktno ispuštanje neprečišćenih otpadnih voda u vodotoke, uzvodno od vodozahvata i prečišćenih i neprečišćenih voda na tlo, uključujući i pražnjenje vozila za čišćenje i odvoz fekalija,
- privredne i druge aktivnosti, kojima se narušava prirodni režim vodotoka, na mjestu vodozahvata, u mjeri u kojoj se ugrožava kapacitet izvorišta,
- izgradnja i eksploatacija cjevovoda za transport hemikalija, tečnih goriva, maziva i drugih opasnih tečnosti, ukoliko nisu poduzete posebne mjere, kojim se sprečava isticanje ovih tečnosti u vodotokove ili akumulacije,
- izgradnja i rad stočnih i peradarskih farmi, ukoliko nisu preduzete posebne mjere, kojim se sprečava zagađivanje vodotokova ili akumulacija.
- odlaganje svih vrsta čvrstog otpada izvan sanitarnih deponija, kao i na sanitarne deponije, ukoliko nije obezbjeđeno odvođenje filtrata sanitarne deponije van slivnog područja vodozahvata,
- eksploatacija mineralnih sirovina, osim ako se utvrdi da se tom aktivnošću ne ugrožava kvalitet površinske vode na izvorište.
- eksploatacija kamena i šljunka, osim iz posebno kontroliranih i zaštićenih kamenoloma i šljunkara,
- sječa šume, izgradnja puteva, izvođenje obimnih zemljanih iskopa i druge aktivnosti, koje izazivaju ili pospješuju eroziju tla,
- i druge aktivnosti za koje se utvrdi da mogu imati negativne posljedice za izvorište.

ANALIZA POSTOJEĆIH ZAGAĐIVAČA PROSTORA OKO ZAHVATA IZVORIŠTA

Obilaskom terena oko Jakovca, Ravne rijeke, Ograjina rijeka i Male Rijeke ustanovljeno je, da je na području "Šumarije – Žepče", na lokalitetima Bukovik, Ograjina, Mala Rijeka i Ravna Rijeka, površine 1360 ha, izvršena prenamjena šuma u zone sanitarne zaštite za potrebe vodosnabdijevanja.

Zagađivači izvorišta za vodosnabdjevanje općine Žepče na području sliva su sljedeći:

1. stanovništvo vikend naselja na ivici sliva
2. štale za boravak životinja, neadekvatno odlaganje đubreta od životinja
3. smeće vikend naselja i sječa šuma

Vikend naselje treba priključiti na vodonepropusnu kanalizaciju, koja će se završiti u uređaju za prečišćavanje otpadnih voda, koji treba locirati na području van granice zaštitnih zona. Štale za boravak životinja treba izmjestiti iz zone zaštite izvorišta. Stanovnici vikend naselja smeće treba da odlažu na gradsku deponiju.

LOKALNI VODOVOD

Član 27

Izgradnja lokalnih (seoskih vodovoda) odobrava se na osnovu vodoprivredne saglasnosti, o čemu predhodi usmena javna rasprava, stručna ocjena da je tehnička dokumentacija usklađena sa određenim vodoprivrednim uslovima i pribavljeno mišljenje mjesne zajednice.

Član 26.

Seoskim vodovodima u smislu Zakona o vodama podrazumjevaju se objekti za snabdjevanje vodom seoskog naselja, koje ima uređeno izvorište, kaptazu, rezervoar i razvodnu mrežu.

Član 28

Po dovršenoj izgradnji seoskog vodovoda i dobijanju vodoprivredne dozvole za upotrebu vode iz lokalnog vodovoda (stanovnici seoskog naselja) sklapaju međusobni pismeni ugovor o održavanju i iskorištavanju seoskog vodovoda u skladu sa općim uslovima za iskorištavanja koje propusuje Općinsko vijeće. Ugovor iz predhodnog stava moga biti u skladu sa vodoprivrednom saglasnošću izdatoj za izgradnju seoskog vodovoda i vodoprivrednom dozvolom za upotrebu vode iz tog vodovoda. Ugovor iz stava 1 i 2 ovog Člana potvrđuje Općinski organ uprave nadležan za poslove vodoprivrede.

Član 29

Vodonepropusne septičke jame i gospodarski objekti ne mogu se graditi na manjem odstojanju od 20,0 m od izvora za piće lokalnog vodovoda.

Član 30

Zaštitni pojas mreže vodovoda i kanalizacije iznosi:

- za primarne vodove 3,0 m obostrano od osovine voda
- za distributivnu mrežu, koja je položena izvan trupa saobraćajnice 2,5 m obostrano od osovine voda,
- za pumpe - zaštitna površina u radijusu od 10,0 m
- za bunare i rezervoare - zaštitna površina 10.0 X 10.0 m, koja se tretira kao I zaštitna zona.

Član 31.

Neophodno je dovesti do poboljšanja kvaliteta i kvantiteta površinskih voda na području općine Žepče, a to će se postići izgradnjom kanalizacije, uređaja za prečišćavanje otpadnih voda i vodonepropusnih septičkih jama. Zabranjuje se direktno ispuštanje (bez predtretmana) fekalnih i tehnoloških otpadnih voda u vodotokove.

Član 32

Zaštitni pojas nadzemnog dalekovoda iznosi:

- za dalekovod napona 400 KV 20.0 m sa obje strane dalekovoda računajući od zadnjih vodiča dalekovoda,
- za dalekovod napona 220 KV 15.0 m sa obje strane dalekovoda računajući od zadnjih vodiča dalekovoda,
- za dalekovod napona 110 KV 12,5 m sa obje strane dalekovoda računajući od zadnjih vodiča dalekovoda,
- za dalekovod 35 KV i 10 KV 7.5 m sa obje strane dalekovoda računajući od zadnjih vodiča dalekovoda.

Član 33.

Prostornim planom općine Žepče utvrđene su slijedeće kategorije saobraćajnica:

- autoput
- magistralni put
- regionalni put
- lokalni put.

Član 34.

Zaštitni pojasevi saobraćajnica prema Zakonu o cestama Federacije BiH (Službene novine Federacije BiH broj 6/02) iznose:

- za autoput najmanje 40.0 m
- za magistralne puteve najmanje 20.0 m
- za regionalni put najmanje 15.0 m
- za lokalni put najmanje 10.0 m.

U naprijed navedenom zaštitnom pojasu ne smiju se graditi poslovni, stambeni industrijski objekti (Čista industrija) i dalekovodi.

Član 35.

Zaštitni pojas u kojem se ne smije graditi industrija koja zagađuje okolinu iznosi:

- za autoput 100.0 m s obje strane puta,
- za magistralni put 60.0 m s obje strane puta,
- za regionalni put 40.0 m s obje strane puta.

Član 36.

U zaštitnom pojasu saobraćajnica mogu se graditi samo objekti koji su u funkciji saobraćaja, održavanja saobraćajnica i pružanja usluga putnicima. Telefonske i telegrafске, vazdušne i kablovske linije i vodovi, električni vodovi niskog napona, električni dalekovodi, vodovi i postrojenja kanalizacije i vodovoda, kao i benzinske pumpe mogu se postavljati i graditi u zaštitnom pojasu samo uz predhodno pribavljenju saglasnost nadležnog fonda za puteve.

Član 37.

Na prostoru obuhvaćenom zaštitnim infrastrukturnim pojasom i zonama ne mogu se graditi objekti ili vršiti radovi suprotni svrsi, zbog koje je uspostavljen zaštitni pojas.

Ukoliko takvi objekti postoje na njih se primjenjuje režim zabrane građenja (odnosno dozvoljeno je tekuće održavanje postojećih objekata sa svrhom obezbjeđenja osnovnih higijenskih uslova.

USLOVI SMJEŠTAJA PROIZVODNIH SADRŽAJA U PROSTORU

Član 38..

Privredni objekti i pogoni mogu da se grade samo u Radno proizvodno/poslovnim zonama utvrđenim Prostornim planom općine Žepče 2027.g.

Kod izgradnje radnih pogona moraju da se ispune slijedeći uvjeti:

- prostor radnih i poslovni zona treba da se racionalno koristi, popunjavanjem postojećih zona namjenjenih ovoj djelatnosti,
- radne zone treba da su dobro saobraćajno vezane sa tranzitnim saobraćajnicama.
- radni pogoni ne smiju da zagađuju životnu okolinu. Moraju da se primjene sve mjere zaštite od buke, mirisa i zagađenja vazduha, podzemnih i površinskih voda,
- oko radnih zona obavezan je zaštitni pojas zelenila od 5.0 m.

MJERE OČUVANJA KULTURNO-ISTORIJSKOG NASLJEĐA

Član 39.

Zaštita i kategorizacija kulturno-istorijskog nasljeđa, vrši se prema Odlukama Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika BiH i Zakona o zaštiti kulturno-istorijskog i privrednog nasljeđa (Službeni list BiH broj 20/85).

U odgovoru na anketna pitanja , o kulturno - historijskim spomenicima na prostoru Općine , navedeno je nekoliko sakralnih objekata koje je Općina naznačila kao spomenike lokalnog značaja, a

kandidovani su: dva sarkofaga iz 17.vjeka ispod Ferhadpašine džamije u Žepču, Mračajska kapela, Gornjomahalska džamija, Trzanska džamija, Pravoslavna crkva u Žepču, Pravoslavno groblje u Žepču, Svetište BDM u Osovi, džamija u Begov Hanu i Bistrička kapela. Uvidom u dostupnu dokumentaciju Komisije, nismo pronašli pomenute spomenike ni u Privremenoj listi nacionalnih spomenika, kao ni na listi peticija (prijedloga) za proglašenje dobara nacionalnim spomenicima.

Do eventualnog proglašenja ovih objekata nacionalnim spomenicima, ostaje na snazi kategorizacija kulturno - historijskog nasljeđa, koju je donio Zavod za zaštitu spomenika.

MJERE OČUVANJA ZAŠTITNIH PODRUČJA PRIRODNIH VRIJEDNOSTI

Član 40.

Prema Prostornom planu općine Žepča, za područje planinskog dijela Općine sa visokim šumama predviđena je V kategorija zaštite prema IUCN kategoriji.

Ovo znači da utvrđena kategorija zaštite je zaštićeni pejzaž, a temeljni cilj upravljanja je zaštita prirodnih vrijednosti, zaštita izvorišta na već pobrojanim lokalitetima, uz razvoj turizma, sporta i rekreacije.

U ovoj zoni treba zaštititi sve elemente, koji izražavaju njen značaj, a spriječiti sve aktivnosti koje mogu proizvesti štetu zaštićenom području prirodnog nasljeđa.

Ovo područje je zona eko-turizma, lovnog turizma, planinskog turizma i izletničkog turizma. Područje sportsko rekreacionog centra na lokalitetu Pepelarska Rijeka omogućava rekreativno bavljenje igračkima sportovima na zemlji i u vodi i ribolovom, Papratnica bavljenje plivačkim sportovima, područje Martinskog visa bavljenje planinarenjem i izletničkim sportom, Marijanskog svetišta BDM u Osovi i lokaliteti podesnog za vjerski turizam.

POSTUPANJE S OTPADOM

Član 41

Svi principi i smjernice koje se odnose na upravljanje otpadom, date su u Strategiji upravljanja Čvrstim otpadom za BiH (nacrt završnog izvještaja pripremljen sa EU PHARE program i Zakonom o upravljanju otpadom (Službene novine Federacije BiH broj 33/2003 g.).

Upravljanje otpadom treba se vršiti na takav način da se poduzmu sve neophodne mjere, koje osiguravaju tretman i odlaganje otpada bez ugrožavanja zdravlja ljudi i bez stvaranja štete ili prouzrokovanja značajnog rizika po prirodu a naročito:

- bez štetnog uticaja na vodu, zrak, tlo, životnje i biljke
- bez stvaranja smetnji putem mirisa,
- bez štetnog uticaja po prirodu ili mjesta, koja su od posebnog interesa.

Svaki Kanton donijet će Plan upravljanja otpadom na svom području. Kantonalnim propisom utvrdit će se zadaci Općine u izradi Općinskih planova upravljanja otpadom koji treba da sadrže:

- Program o sakupljanju opasnog otpada iz domaćinstava,
- Program za korištenje komponenti iz komunalnog otpada,

- Programe za smanjenje procenata biorazgradivog otpada i ambalažnog otpada u komunalnom otpadu,

- Lociranje postrojenja za upravljenje otpadom.

Savremena tehnologija tretmana otpada podrazumjeva odlaganje, neutralizaciju, preradu, reciklažu, kompostiranje, spaljivanje itd.

Proizvođači otpada i operatori postrojenja, dužni su jednom godišnje sačiniti izvještaj o ispunjavanju uvjeta iz dozvole i drugim podacima utvrđenim provedbenim propisom.

Nadzor nad aktivnostima upravljanja otpadom i ispunjavanje uvjeta iz dozvole u skladu sa odredbama Zakona o upravljanju otpadom vrši inspektor zaštite okoliša.

Osnovni princip upravljanja otpadom jeste, da cijenu tretmana otpada mora platiti proizvođač otpada.

USLOVI ZA LOCIRANJE I KORIŠTENJE REGIONALNIH ODNOSNO LOKALNIH DEPONIJAKOMUNALNIH OTPADA

Član 42.

Analiza postojećeg stanja je pokazala, da na području općine Žepča postoji veći broj divljih deponija koje zagađuju okolinu. Poboljšanje sistema upravljanja otpadom u BiH se nudi kroz program Svjetske banke za kreditiranje i razvoj pet sanitarnih regionalnih deponija na lokalitetu Tuzle, Zenice, Banja Luke, Sarajeva i Mostara.

Dodatna sredstva i tehnička pomoć su predviđene kroz EU CARDS projekte Evropske Unije. U kontekstu naprijed navedenog, tri sanitarne regionalne deponije su već u izgradnji. To su sanitarno regionalna deponija u Tuzli, Zenici i Banja Luci.

U sistemu postojanja regionalne sanitarne deponije krutog otpada, Općinska deponija bi funkcionisala kao pretovarna stanica.

Prostornom planu općine Žepče se utvrđuje gradska deponija (pretovarna stanica) na lokalitetu Trebetović.

Radi pravovremenog sprečavanja zagađivanja čovjekove sredine i smanjenja posljedica po zdravlje ljudi i okoline, vrši se deponiranje otpada na utvrđenu deponiju.

Za utvrđenu gradsku deponiju potrebno je uraditi projekat, kojim će se obezbjediti tehničko rješenje prostora za deponovanje otpadaka kao i tehnologija odlaganja otpadaka i rekultivacija prostora.

Komunalni otpaci treba da se skupljaju u posude, koje se mehanizirano mogu prazniti. Lokacije ovih posuda treba odabrati tako, da su na što manjoj udaljenosti od proizvođača otpada i da su na pogodan način vizuelno zaklonjene. Potrebno je obezbjediti posude za sekundarne sirovine (papir, staklo) na pogodnim lokalitetima.

Općina Žepče potpisala je sporazum o korištenju sanitarne regionalne deponije "MOŠTANICA" u Zenici. Kad se sanitarna regionalna deponija "MOŠTANICA" pusti u funkciju, gradska deponija "TREBETOVIĆ" Prostornim planom općine Žepče utvrđuje se kao pretovarna stanica.

MJERE SPRIJEČAVANJA NEPOVOLJNIH UTICAJA NA OKOLIŠ

Član 43.

Na kvalitet okoliša najviše utiču slijedeće komponente: kvalitet zraka, tla, šuma, kvalitet površinskih voda (vodotokova) i podzemnih voda, stepen zaštite kulturno-istorijskih spomenika i prirodnih resursa.

U kontekstu naprijed navedenog mjere sprečavanja nepovoljnih uticaja na okoliš, odnose se na mjere zaštite prirodnih resursa, propisane mjere odvodnje otpadnih voda, mjere održivog razvoja ruralnih područja, održivog razvoja privrede, upravljanje otpadom shodno zakonu, mjere zaštite pejzaža i biološke raznolikosti, mjere zaštite rijetkih vrsta faune i deminiranjem prostora općine Žepče.

Izgradnjom kanalizacione mreže za cijelo područje općine Žepče, spriječio bi se negativan uticaj otpadnih voda na okoliš. Do izgradnje kanalizacione mreže potrebno je u ruralnim naseljima koristiti vodonepropusne septičke jame. Izgradnjom centralnog uređaja za prečišćavanje otpadnih voda i manjih lokalnih uređaja za pečišćavanja otpadnih voda, spriječiti zagađivanje zemljišta i vodotokova. Obezbjediti predtretman industrijskih otpadnih voda.

Zaštita voda obuhvata očuvanje površinskih i podzemnih voda, regulisanje kvaliteta i kvantiteta voda, zaštitni pojas vodotokova i izvorišta i zaštitu od poplava.

Zabranjeno je ispuštanje i polaganje u vodu supstanci objekata, koji mogu ugroziti zdravlje ljudi i kvalitet voda, otežati protok vode i ugroziti vodoprivredne objekte i uređaje.

Pod zaštitom podzemnih voda, spadaju i zaštitne zone izvorišta. Izgradnjom vodovodne mreže, poboljšao bi se standard stanovnika općine Žepče. Zaštita od poplava postiže se regulacijom rijeka i izgradnjom nasipa. Zaštitni pojas uz vodotokove na području općine Žepče i u ruralnim naseljima iznosi 5.0 m a van ruralnih naselja 10.0 m. Zaštitni pojas vodotoka u gradu Žepče utvrđuje Urbanistički plan. Zaštitne mjere od erozije i klizišta postižu se pošumljavanjem tih područja.

Radi zaštite od buke potrebno je primjenjivati tehničke mjere koje omogućavaju smanjivanje buke na dopušteni nivo. Zaštitni pojas zelenila oko radnih zona od 5.0 m je jedan od elemenata zaštite od buke. Osigurati osnovne mjere za odlaganje otpada na utvrđenu gradsku deponiju na lokalitetu Trebetovići.

Površine postojećih divljih deponija sanirati. Postojeća minska polja treba deminirati.

Rastuća svijest o potrebi zaštite okoliša rezultiralo je potrebom, da se kreira koncept održivog razvoja. Tim konceptom se ostvaruje privredni i socijalni napredak uz dugoročno očuvanje okoliša. I pored teške situacije Bosna i Hercegovina se od 1997.g. uspjela uključiti u proces održivog razvoja na principima zaštite okoliša. Zaštita i očuvanje okoliša podrazumjeva:

- očuvanje prirodnih resursa na način da stupanj utroška obnovljenih resursa vode i energetske resursa ne prevazilazi okvire u kojima prirodni resursi to mogu nadomjestiti,
- stalno očuvanje biološkog diverziteta, ljudskog zdravlja, te kvaliteta zraka, vode, tla prema standardima,
- očuvanje biosfere obuhvata zaštitu živih organizama, njihovih zajednica i staništa uzevši u obzir i očuvanje prirodnih procesa unutar njihovih staništa uz osiguranje održivosti ekosistema.

OSNOVNE OKOLINSKE KOMPONENTE

KVALITET ZRAKA

Član 44.

Polazne osnove za upravljanje kvalitetom zraka je uspostavljanje sistema stanica za monitoring. To znači uspostavljanje kontrole i mjerenja na mjestima gdje nastaju štetne emisije gasova koje se ispuštaju u atmosferu. To su uglavnom stacionarni izvori u koje spada industrija, kao i potrebni izvori, gdje je saobraćaj glavni generator emisije. Do sada nisu utvrđeni potencijalni zagađivači zraka na prostoru općine Žepče. Zbog opće privredne recesije (posljedice rata) privredna postrojenja i pogoni u općini Žepče rade sa umanjenim kapacitetom. Rezultat tog stanja je smanjenje štetnih emisija u zraku, a kvalitet zraka sa stanovišta pojedinih polutanata, čak se i poboljšao. Oživljavanje i inteziviranje nekih privrednih pogona i postrojenja usloviće problem zaštite okoliša. Zaštita vazduha postiće se postavljanjem filtera na privredne pogone koji ispuštaju emisije iznad dozvoljene vrijednosti. Na taj način se postiže da se sprečava negativni uticaj na okoliš. Jedno od mjera zaštite vazduha je i okolinska dozvola, koja utvrđuje da tehnologija privrednog pogona ne zagađuje vazduh. Za svaki proizvodni pogon ili postrojenje, čija je emisija iznad pragova utvrđenih za emisije kućnih izvora potrebna okolinska dozvola. Kanton donosi kantonalni akcioni plan zaštite kvaliteta vazduha. Na osnovu njega mogu se obustaviti aktivnosti (uključujući i motorni saobraćaj nekih dionica) ukoliko doprinose prekoračenju, granične vrijesnoti. Zrak mora biti zaštićen od opterećenja bilo kojih vještačkih utjecaja, putem transmisija gasovitih, tečnih ili čvrstih materija, ukoliko postoji opasnost da će štetno uticati na kvalitet zraka ili će se štetno odraziti na ljudsko zdravlje i komponente okoliša. Uticaj saobraćaja na kvalitet zraka je zabrinjavajući.

Sav lokalni , putnički i osobni saobraćaj se odvija cestama. Broj aubomobila se povećava iz godine u godinu, naročito broj starih vozila kojih se Evropa riješila. Posljedice saobraćaja pogoršava postojeći loš i nekontrolisan kvaltiet tečnih goriva.

U planskom periodu treba promovirati i stimulisati uvođenje i korištenje gasa, kao goriva za motorna vozila kao i drugih alternativnih goriva kao što je biodizel.

Takođe je potrebno uspostaviti efikasnu kontrolu tehničkih pregleda vozila, kao i kontrolu kvaliteta goriva.

Zagađivač zraka su i neodgovarajuća ložišta (sobne peći i kotlovnice male snage, koje su uglavnom pravljene po zapadnoj licenci, konstruisane za druge vrste uglja koje, onemogućavaju efikasno i malozagađujuće sagorjevanje uglja). U planskom periodu treba podržati projekat gasifikacije grada Žepča, a on treba biti glavni energent za zagrijavnje objekata.

KVALITET VODE

Član 45.

Poslije rata ne vrši se ispitivanje kvaliteta vode rijeke Bosne. Prije rata provođen je redovit monitoring rijeke Bosne. Prije rata provođen je redovni i sistematski monitoring kvaliteta rijeka na ukupno 58 kontrolnih profila (mjesto uzimanja uzoraka) od čega 38 na teritoriji F BiH. Danase na teritoriji F BiH redovno se vrši uzimanje uzoraka na ukupno 19 mjesta.

U planskom periodu potrebno je ispitivati kvalitet vode rijeke Bosne, prema uslovima koje postavlja Zakon o zaštiti voda.

Izgradnjom centralnog uređaja za prečišćavanje i manjih lokalnih uređaja za prečišćavanje otpadnih voda, poboljšati kvalitet vodotokova.

Područje općine Žepče nema nekih većih problema sa plavljenjem rijeka sa ovog područja izuzev Liješnice u donjem toku (Maglaj).

Podzemne vode kontrolišu se u okviru sistema za vodosnabdjevnaje, po regulativi koja se odnosi na higijensku ispravnost voda za piće.

Smanjiti neracionalnu potrošnju pitke vode i tehnoloških gubitaka u distribuciji vode.

Potrebno je utvrditi zone zaštite za sva registrirana (17) izvorišta mineralno vode na području općine Žepče.

KVALITET TLA

Član 46.

U cilju poboljšanja tla uvode se sljedeće aktivnosti i mjere:

- očuvanje poljoprivrednog zemljišta i njegovo racionalno korištenje
- smanjiti korištenje hemijskih i vještakih đubriva, te stimulisati proizvodnju hrane na principima tradicionalne i ekološki prihvatljive proizvodnje, naročito u područjima gdje postoji mogućnost razvoja ruralnog turizma (naselja Bistrica, Papratnica, Goliješnica i dr.) i područjima eko-turizma.
- šumski resursi su važan potencijal općine Žepče, na koje je predhodni rat ostavio velike negativne posljedice zbog nekontroliranih sječa šuma uz saobraćajnice i naseljena mjesta. U planskom periodu potrebno je pošumiti devastirane šume i deminirati šumske površine.
- sanirati klizišta i zabraniti gradnju na registriranim klizištima,
- pošumiti zemljišta izložena eroziji i klizištima,
- izvršiti terensko snimanje svih divljih deponija i utvrditi način njihovog saniranja,
- Prostornim planom općine Žepče utvrđena je gradska deponija na lokalitetu Trebetović u Žepču,
- planska izgradnja naselja, proizvodnih pogona i saobraćajnica, treba da poštuje utvrđene namjene površina Prostornog plana općine Žepče.
- minska polja treba deminirati.

Očuvanje tla postiže se tako da se na površini i ispod površine zemljišta ne mogu vršiti aktivnosti i odlagati materijali, koji zagađuju zemljište i komponente okoliša.

Mjere za provođenje zaštite okoliša u općini Žepče su na osnovu zakonskih propisa objavljenih u službenim novinama Federacije BiH i Službenim novinama ZE-DO Kantona.i to:

- Zakon o zaštiti okoliša sl. novine F BiH 33/03
- Zakon o zaštiti prirode sl. novine F BiH 33/03
- Zakon o zaštiti zraka sl. novine F BiH 33/03
- Zakon o zaštiti voda sl. novine F BiH 33/03
- Zakon o upravljanju otpadom ZE –DO
- Zakon o zaštiti buke sl. Novine ZE –DO
- Zakon o kakvoći zraka sl. novine ZE –DO

- Zakon o zaštiti okoliša sl. novine ZE –DO
- Zakon o upravljanu otpadom sl. novine ZE –DO
- Zakon o zaštiti prirode sl. novine ZE –DO

MJERE ZAŠTITE PRAVA LICA SA SMANJENIM TIJELESNIM SPOSOBNOSTIMA U SKLADU SA ODRDBAMA UREDBE O PROSTORNIM STANDARDIMA, URBANISTIČKO-TEHNIČKIM UVJETIMA I NORMATIVIMA ZA SPRIJEČAVANJE STVARANJA SVIH BARIJERA ZA LICA SA UMANJENIM TIJELESNIM SPOSOBNOSTIMA

Član 47

Javne pješačke površine, prometnice i prometna sredstva javnog prevoza, pristupi do javnih objekata i javnih površina, do objekata kolektivnog stanovanja horizontalne i vertikalne komunikacije do javnih zajedničkih prostorija u javnim objektima, horizontalne i vertikalne komunikacije u objektima kolektivnog stanovanja, te posebni uređaji za invalidne osobe moraju biti planirani, projektovani i izvedeni na način da mogu služiti osobama pri upotrebi štapa, štaka, invalidnih kolica, dječijih kolica, invalidskog automobila i drugih pomagala (štap i zvučni signali za osobe oštećena vida, svjetlosni signali za osobe oštećena sluha i sl.) starim i bolesnim osobama u skladu sa uvjetima koji su određeni Uredbom o prostornim standardima za osobe sa umanjnim tjelesnim sposobnostima. (Službene novine Federacije BiH br.10/04).

Uvjeti iz predhodnog stava moraju biti sadržani u uvjetima uređenja prostora za izgradnju novih ili rekonstrukciju postojećih objekata iz predhodnog stava.

Veličina invalidskih kolica i prostor potreban za njihovo korištenje, prostor potreban za korištenje štapa i štaka, rampa, stepenice malog nagiba, univerzalno dizalo, javni invalidski WC, univerzalna telefonska govornica, univerzalna električna instalacija i signalizacija te univerzalna radna ploha za okna i tezge, određena je UREDBOM O PROSTORNIM STANDARDIMA, URBANISTIČKO-TEHNIČKIM UVJETIMA I NORMATIVIMA ZA OSOBE SA UMANJENIM TIJELESNIM SPOSOBNOSTIMA kao standardni elementi za urbanističko i arhitektonsko planiranje, projektovanje i izvođenje.

MJERE ZAŠTITE STANOVNIKA I MATERIJALNIH DOBARA OD PRIRODNIH I LJUDSKIM DJELOVANJEM IZAZVANIH NEPOGODA I KATASTROFA

Član 49

Zaštita i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća obuhvata programiranje planiranje, organizovanje, osposobljavanje, nadzor i finansiranje mjera za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća s ciljem sprečavanja opasnosti, smanjenja broja nesreća i žrtava te ublažavanje štetnih posljedica prirodnih i drugih nesreća.

1. Pod pojavom prirodne nepogode podrazumjevaju se događaji koji su uzrokovani djelovanjem prirodne sile na koje ljudski faktor ne može uticati kao što su: potres, poplave, visok snijeg i sniježni nanosi, olujni vjetrovi, grad, prolom oblaka, klizište, suša, hladnoća te masovne pojave ljudskih, životinjskih i biljnih bolesti.
2. Tehničko-tehnološke nesreće podrazumjevaju događaje koji su izmakli kontroli pri obavljanju određene djelatnosti i rad sa opasnim tvarima, (naftom) i (energetskim plinom) čije posljedice ugrožavaju ljude i materijalna dobra.
3. Druge nesreće podrazumjevaju cestovne nesreće i požare većih razmjera.

Jedinstvena organizacija zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća prema Zakonu se ostvaruje organizovanjem i planiranjem sljedećih mjera i aktivnosti:

- otkrivanje, praćenje i sprečavanje opasnosti od prirodnih i drugih nesreća,
- uzbunjivanje o opasnostima i davanje uputstva za zaštitu i spašavanje,
- osposobljavanje ljudi za zaštitu i spašavanje
- obučavanje civilne zaštite
- otklanjanje posljedica prirodnih i drugih nesreća do osiguranja osnovnih uvjeta za život,
- nadzor nad provođenjem propisa o zaštiti od prirodnih i drugih nesreća.

Mjere i aktivnosti iz naprijed navedenog teksta ostvaruje se putem civilne zaštite koja predstavlja organizovani oblik zaštite.

U ostvarivanju prava i dužnosti u oblasti zaštite i spašavanja, Općina donosi:

- Odluku o organizovanju i funkcionisanju zaštite i spašavanja Općine skladu sa zakonom,
- Program zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća Općine
- Utvrđuje izvore finansiranja
- organizira službu osmatranja i uzbunjivanja Općine
- donosi akte o osnivanju općinskog štaba civilne
- donosi plan zaštite i spašavanja područja Općine, od prirodnih i drugih nesreća,
- proglašava stanje prirodne i druge nesreće.

Upravne, stručne i druge poslove zaštite i spašavanja iz nadležnosti Općine vrši služba civilne zaštite

U zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od opasnosti i posljedica prirodnih i drugih nesreća provode se sljedeće aktivnosti i mjere u zaštiti i spašavanju;

- sklanjanje ljudi i materijalnih dobara,
- evakuacija,
- zbrinjavanje ugroženih i stradalih
- zamračivanje,
- zaštita i spašavanje od radioaktivnih, hemiskih i bioloških sredstava,
- zaštita i spašavanje od rušenja.
- zaštita i spašavanje od požara
- zaštita od neeksplozivnih ubojnih sredstava,
- prva medicinska pomoć,
- zaštita i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla,
- asanacija terena,
- zaštita okoliša,
- zaštita bilja i biljnih proizvoda

SKLANJANJE LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA

Sklanjanje ljudi i materijalnih dobara obuhvata: planiranje i izgradnju skloništa i zaklona pogodnih za zaštitu, i njihovo održavanje. Pod materijalnim dobrima smatraju se materijalna dobra koja služe za podmirenje životnih potreba građana.

Pod skloništem u smislu Zakona podrazumjeva se dvonamjenski ili poseban objekat za zaštitu ljudi od zračnog nadpritiska, požara i kontaminacije.

EVAKUACIJA

Evakuacija je mjera zaštite i spašavanje koja predstavlja organizirano i privremeno premještanje stanovništva i materijalnih dobara iz područja zahvaćenih prirodnim i drugim nesrećama na neugrožena područja.

ZAŠTITA I SPAŠAVANJE OD POŽARA

Zaštita i spašavanje od požara podrazumjeva provođenje preventivnih mjera u objektima i prostorijama gdje postoji mogućnost nastanka požara; organizovanje i pripremanje snaga za gašenje požara: organizovanje uzbunjivanja o pojavama požara; gašenje požara i spašavanje ljudi i materijalnih dobara iz objekata i područja ugroženih požarom. Profesionalni i dobrovoljni vatrogasci dužni su djelovati u skladu sa naredbama nadležnih štabova civilne zaštite. Godišnji planovi aktivnosti na pripremi i provođenju mjera zaštite od šumskih požara koji mogu poprimiti razmjere prirodnih katastrofa donose nadležni organi Općine određeni posebnim zakonom.

ASANACIJA TERENA

Asanacija terena je mjera koja se sastoji od poduzimanja sanitarno-higijenskih i sanitarno-tehničkih mjera na terenu u naselju u cilju sprečavanja širenja zaraze, a obuhvata provođenje sljedećih radnji : pokop poginulih ljudi, leševa uginulih životinja dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju objekata i terena te uklanjanje otpadnih i štetnih tvari.

Mjere asanacije provode zdravstvene i veterinarske stanice, vatrogasne jedinice te jedinice civilne zaštite.

ZAŠTITA OKOLIŠA

Zaštita okoliša koja se sastoji u sprečavanju nastanka štetnih posljedica od uništavanja i zagađivanja okoliša i u uklanjanju posljedica nastalih usljed:

- tehničko-tehnoloških havarija u industriji koje mogu ugroziti okoliš i prirodne resurse.
- upuštanje štetnih i drugih materija u okoliš iz motornih vozila i ložišta u domaćinstvu u količinama koje uzrokuju emisione koncentracije u vodi zraku i tlu iznad maksimalno dozvoljenih vrijednosti.
- otklanjanje komunalnog industrijsko-tehnološkog i drugog čvrstog i tečnog otpada.
- djelovanje vremenskih nepogoda na okolinu (snježne padavine, poplave, suša, klizišta i druge prirodne nepogode).

Pravna lica iz naprijed navedenih oblasti dužni su osposobiti stručne ekipe i osigurati potrebnu opremu za brze intervencije u zaštiti od opasnosti i posljedica od tehnološke ili ekološke nesreće.

ZAŠTITA BILJA I BILJNIH PROIZVODA

Zaštita i spašavanje bilja i biljnih proizvoda i šuma je zaštita od radioaktivne, hemiske biološke kontaminacije i zaraznih bolesti i štetočina. Mjere zaštite su: prekrivanje bilja, sjemena, rasada i sirovina i gotovih proizvoda plastičnim folijama radi zaštite od kontaminacije, sklanjanje biljnih proizvoda u za to namjenjena skloništa ili utrapljivanje, dekontaminacija, dezinfekcija, dezinsekcije i deratizacije skloništa.

ZAMRAČIVANJE

U ratu kada prijete opasnost od zračnih djelovanja tokom noći, provodi se zamračivanje naseljenih mjesta i privrednih objekata. Zamračivanje može biti potpuno ili djelimično.

Korisnici objekata tokom zamračivanja dužni su provoditi naređene mjere zamračivanja. Naredbu o zamračivanju na Općini donosi Općinski štab civilne zaštite.

RADIOLOŠKA, HEMIJSKA I BIOLOŠKA ZAŠTITA

Radiološka, hemiska i biološka zaštita (u daljem tekstu RHB zaštita) obuhvata mjere koje se provode radi sprečavanja, ublažavanja i otklanjanja posljedica od RHB djelovanja po stanovništvo životinje i biljni svijet, materijalna dobra u ratu i posljedica tehnoloških havarija.

RHB zaštita obuhvata: RHB kontrolu, RHB (zaštitu ličnu i kolektivnu) i RHB dekontaminaciju. RHB kontrola se ostvaruje RHB izviđanjem dozimetrijskom kontrolom i laboratorijskim poslovima.

Sredstva za ličnu RHB zaštitu spadaju zaštitna maska, zaštitni ogrtač i prvi zavoj.

Kolektivna zaštita se ostvaruje u skloništima RHB Dekontaminacija je mjera kojom se otklanjaju i neutraliziraju posljedice i normalizuje život poslije upotrebe RHB sredstava.

ZAŠTITA I SPAŠAVANJE OD RUŠENJA

Radi zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara iz ruševina provode se slijedeće mjere zaštite i spašavanja:

- izviđanje ruševina i pronalaženje lica zatrpanih u ruševinama i osiguranje oštećenih i pomjerenih dijelova konstrukcija zgrada i objekata radi sprečavanja zarušavanja, odnosno naknadnog rušenja: spašavanje zatrpanih, odnosno njihovo izvlačenje izvan zona rušenja i poduzimanje mjera zdravstvenog zbrinjavanja i drugih oblika zbrinjavanja kao i izvlačenje materijalnih dobara.

Zaštita i spašavanje od rušenja obavezno se planira i provodi u postupku donošenja i realizacije Urbanističkog plana. Tehničke mjere zaštite objekata od rušenja su da se objekti grade sa takvom konstrukcijom koja može uticati na sprečavanje, odnosno smanjenje štetnih uticaja prirodnih i drugih nesreća. Zaštitu i spašavanje iz ruševina provode i građani u okviru samozaštite, građevinska i

komunalna preduzeća, vatrogasne jedinice, jedinice civilne zaštite, gorske službe spašavanja kao i nadležni općinski organi koji se angažuju u skladu sa Planom zaštite i spašavanja.

PROGRAM MJERA PROSTORNOG UREĐENJA

Član 50.

U skladu sa Članom 11. Zakona o prostornom uređenju, po usvajanju Prostornog plana Općine Žepče 2007 - 2027 .g. svake dvije godine radi se izvještaj o stanju prostornog uređenja. Na osnovu izvještaja donosi se dvogodišnji Program mjera za unapređenje stanja u prostoru, koji sadrži i procjene potreba izrade novih, odnosno izmjenu i dopunu postojećih dokumenata prostornog uređenja.

Program mjera za unapređenje stanja u prostoru treba utvrditi izmjenu Urbanističkog plana grada Žepča. Po usvajanju izmjena Urbanističkog plana grada Žepča , svi regulacioni planovi u granici užeg urbanog područja, odnosno urbanog područja, ako su u koliziji sa postavkama Urbanističkog plana treba da se usklade sa planiranom namjenom površina.

Obavezna je izrada Regulacionih planova za vikend naselja, za utvrđena područja zaštite kulturno-istorijskog nasljeđa, na turističkim sportsko-rekreacionim površinama, na radnim i poslovno- privrednim površinama većim od 4,0 ha.

Za urbana područja centra II i III nivo obavezna je izrada Regulacionog plana.

Za sve nove trase infrastrukture obavezna je izrada Glavnog projekata.